

LETOŠNJE LETO, ZNAMENJE NOVEGA UPANJA

Drage sestre in dragi bratje,

pismo svetega Pavla Efežanom govori o Kristusu kot o "našem miru", kajti Kristus je tisti, ki "je iz dveh naredil en sam narod", to je "on, ki je iz obeh napravil eno, s tem da je podrl steno pregrade, to je sovraštvo".

Evangelisti nam ga predstavljajo kot Vstalega, ki so ga srečali ženske in učenci v prvih jutranjih urah nove Velike noči, ki je temelj novega upanja, ki je močnejše od smrti; to je čudovita in nepričakovana luč, ki je sposobna z ljubeznijo napolniti tudi najbolj popolno temo.

Ta vest ponovno greje naša trepetajoča in nemirna srca: postavljajo se pregrade, s katerimi se ločujejo Izraelci od Palestincev, v svetu se še bolj poglobljajo brezna revščine med Severom in Jugom, postavljajo se neotipljive pregrade med upravičenimi pričakovanji človeka po varnosti in svobodi, pripravljajo se nevarni spopadi med kulturami, civilizacijami in verstvi, v ograde hočejo zapreti sestre in brate, ki kot imigranti trkajo na vrata kraljestva preobilja...

Pa vendar je prav letošnje leto z dogodki, ki pobljže zadevajo zgodovino našega ozemlja, lahko znamenje novega upanja: mrežasta ograja je bila hitro odstranjena in na mejni pregradi se danes postavlja mozaik, množica različnih kamnov, ki oblikuje umetniško delo; zdi se, kot da so števila let, ki so razdvajala in delila, dobesedno eksplodirala pred podrtjem pregrade: začenja se obdobje, ko se bomo lahko prebivalci srečevali, ne da bi morali pokazati osebne dokumente, ko si bomo lahko med seboj podarjali čudovite kulturne in jezikovne različnosti.

Goričan postaja ponovno prebivalec pluralnega ozemlja, duh Ogleja pa nam omogoča nove vezi in nova sodelovanja s krajevno Cerkvijo koprške škofije. Skupaj bomo lahko izrekli veselo novico o dokončni spravi med Bogom in človekom, ki je temelj vsakega objema odpuščanja in vseh dejanj miru, ki nadaljuje svojo pot.

Zavedam se težav, ki spremljajo ta "prehod", in sem zato zelo blizu vsem tistim, ki se bojijo, da bodo izgubili delovna mesta; a obenem sem prepričan, da je resnična "združitev" lahko zakoreninjena v kulturi in duhovnosti veliko prej kot v samem gospodarstvu. Globoko sem tudi prepričan, da je "konec meje" dogodek, ki odgovarja povabilu papeža Janeza Pavla II., ki nam ga je izgovoril med nepozabnim srečanjem 30. aprila leta 1992 prav (in to ni naključje!) v baziliki v Ogleju, ko nas je povabil, naj bomo "posredniki med Vzhodom in Zahodom".

Z velikim veseljem in prenovljeno vnemo jemljemo nase to odgovornost, solidarni in pripravljeni naučiti se novih vrednot, in to tudi od tistih ljudi, ki so šele pred časom prišli med nas, da bi med nami našli zaposlitev in se tudi vključili v našo skupnost. V naših srcih pa nosimo moč šibkosti Tistega, ki je "bil pokoren vse do smrti, in sicer smrti na križu" in ga je, kot slovesno govorijo o njem sv. Peter in apostoli, "Bog rešil iz smrtnih muk in obudil od mrtvih; saj ni bilo mogoče, da bi bila smrt imela oblast nad njim!"

Veselo Veliko noč voščim vsem vam!

+ Dino De Antoni
goriški nadškof in metropolit

VOŠČILO

Našim bralcem, prijateljem in vsem Slovencem doma in po svetu želimo vesele velikonočne praznike z voščilom, da bi naša narodna skupnost res dosegla vse svoje pravice, in to v letu, ko bomo Slovenci združeni v Evropski uniji.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA

Mira Ličen Krmpotič, Vstali, akril na platnu, 450 x 200 cm, 2003

SVET OKROG NAS

Italijanska notranja politika Vse v znamenju bližnjih volitev

Predsednik vlade Berlusconi in njegov minister za gospodarstvo Tremonti (na sliki) v zadnjem času napovedujeta, da pripravljata osrednja vlada zakon, po katerem se bodo znatno zmanjšale davčne dajatve. Pri tem se sklicu-

jeta na obljube, ki jih je desnosedrisna večina dala volivcem pred zadnjimi državnoborskiimi volitvami leta 2001, a jih doslej še ni izpolnila, čeprav so od volitev potekla skoraj tri leta in je Berlusconijska vlada že v drugi polovici svo-

jega mandata. Oba politika sicer opozarjata, da vsebina zakona še ni natančno določena, češ da je treba preveriti stanje državne blagajne. V tej zvezi pa je že nastal resen spor v sami vladni večini, saj tako Nacionalno zavezništvo kot bivši krščanski demokrati očitajo Berlusconi in Tremontiju, da sta politična samohodca, ki kratkoma pozabljata na svoje zaveznike v vladni koaliciji in ju njihovo mnenje o tako pomembnem vprašanju, kot je zmanjšanje davkov, sploh ne zanima. Berlusconi skoraj dnevno osebno nastopa na televizijskih ekranih in v ostalih sredstvih javnega obveščanja, iz česar jasno izhaja, da je volilna kampanja že v polnem teku, čeprav nas od evropskih in upravnih volitev ločita še dobra dva meseca. Volitve bodo namreč 12. in 13. junija, stranke sedanje vladne koalicije, z razliko od levosredinske opozicije, pa bodo na tej volilni preizkušnji nastopile samostojno.

/ stran 18
Drago Legiša

Ob kandidaturi za Expo 2008

Trst naj se končno vsestransko odpre

V Trstu se je minuli teden več dni mudila posebna poizvedovalna komisija Mednarodnega urada za razstave (BIE), da zbere in preveri vse potrebne podatke o sposobnosti mesta, da izvede prihodnjo mednarodno razstavo Expo 2008, za katero se potegujeta še Zaragoza v Španiji in Solun v severni Grčiji. Člani komisije so se po eni strani srečali s predstavniki oblasti in javnih institucij, po drugi strani pa so si ogledali kraj (staro pristanišče), kjer naj bi se uredila razstava, ter znanstvene institucije, ki so za temo razstave predlagali geslo "Mobilnost znanja". Ob koncu obiska so se člani komisije nadvse pozitivno izrazili o tržaški kandidaturi in bili izredno presenečeni nad sprejemom s strani prebivalstva in javnih institucij, ki soglasno podpirajo načrtovano razstavo. Iz Trsta se je komisija podala še v Rim, kjer je preverjala zlasti finančno plat in druga zagotovila v zvezi z razstavo s strani italijanske vlade. Slednja namreč uradno

podpira kandidaturu Trsta, zato mora predhodno zagotoviti ustrezen del finančnih sredstev za organizacijo razstave. Omenjena poizvedovalna komisija bo morala sedaj pripraviti ustrezno poročilo o vseh treh kandidaturah in ga predložiti glavni skupščini Mednarodnega urada za razstave, ki jo sestavljajo delegati 91 držav. Slednji bodo letos decembra dokončno izbrali eno od predlaganih kandidatur. Naloga italijanske diplomacije je sedaj ta, da pridobi naklonjenost večine delegatov.

Za dodelitev mednarodnih razstav se vedno potegujejo številna mesta oziroma države. Zadnja tovrstna razstava je bila v Italiji leta 1992 v starem pristanišču v Genovi, časovno zadnja pa je bila leta 2000 v nemškem Hannoverju. Vse dosedanje razstave so dale izbranim krajem viden gospodarski zagon. Zato tudi Trst pričakuje, da bi mu izvedba načrtovane razstave prinesla ne samo trenuten poslovni uspeh, temveč tudi ustvarila po-

goje za dolgoročni gospodarski razvoj, ki ga še kako potrebuje. Že sama razstava bi vsekakor pomenila močno finančno injekcijo ne samo za Trst, temveč za celotno deželno območje. Računajo namreč, da bi razstavo v trimesečnem obdobju (od 1. junija do 31. avgusta) obiskalo kakih pet milijonov ljudi, za katere bo treba poskrbeti parkirišča, nastanitve in porabo prostega časa. V primeru, da bi razstava bila dodeljena Trstu, pa je treba že sedaj pomisliti na koristno uporabo struktur po končani razstavi. Prav v tem je ključ za nov gospodarski zagon mesta.

S skorajšnjo pridružitvijo novih držav Evropski uniji bo Trst središče nove geopolitične stvarnosti, ki jo bo moral znati ustrezno izkoristiti z vsestranskim odpiranjem ob odpravi starih predsodkov. Že samo potegovanje za kandidaturu omenjene razstave je priložnost za novo usmeritev, ki bi se med drugim morala odražati v upoštevanju jezika tu prisotne slovenske narodne skupnosti pri promocijskih pobudah, od tiskane besede do televizijskih spotov.

Alojz Tul

Mirko Spazzapan pri Jadranski Šturm Kocjan

Deželni svetovalec SSK dr. Mirko Spazzapan se je v Ljubljani pogovoril s predsednico Urada Slovencev po svetu Jadranko Šturm Kocjan o zastoji in zapletih pri izvajanju zaščitnega zakona za Slovence v Italiji. Zlasti je zagovarjal dejstvo, da mora Republika Slovenija in še posebno slovensko zunanje ministrstvo aktivno spremljati pot zakona, ki je danes pred podpisom predsednika Ciampija. Odprto je namreč vprašanje Trsta. Predsednica Urada za Slovence po svetu je izjavila, da bo vsekakor slovenska vlada še naprej spremljala potek zaščitnega zakona in po svojih kompetencah vplivala na njegovo čim boljše izvajanje v interesu slovenske narodne skupnosti.

Illy se bo srečal s koroškimi Slovenci

Predsednik deželne vlade F-Jk Riccardo Illy bo 15. t.m. v Trstu sprejel delegacijo koroških Slovencev. Za to si je prizadeval deželni svetovalec SSK dr. Mirko Spazzapan, ki je Illyja tudi že pohvalil zaradi njegove izjave ob ponovni izvolitvi Haiderja za deželnega glavarja Koroške, da mora avstrijski guverner spoštovati pravice slovenske manjšine. Na Haiderjeve pomanjkljivosti v odnosu do narodnih manjšin, še zlasti kar se tiče nespoštovanja odločitev ustavnega sodišča glede postavitve dvojezičnih oznak za kraje, kjer prebiva slovenska manjšina, je Illyja že opozorila stranka SSK. Illy je z zanimanjem sprejel predlog, da se sreča s koroškimi Slovenci, preden bo uradno stopil v stik s koroškim deželnim glavarjem.

Irak / Pod vplivom skrajnega voditelja Al Sadra Težak obračun po spopadih med šiiti in zavezniki

Šiitska skupnost v Iraku, ki je najprej z olajšanjem sprejela zavezniški vojaški poseg proti Sadamu Huseinu (ta je šiite diskriminiral in zatiral, privilegiral pa sunitsko manjšino), ni več enotna. Razbila se je na dvoje, saj se je en del pod vplivom mladega skrajnega šiitskega voditelja Moktadija al Sadra močno radikaliziral.

Konec minulega tedna so množični protesti proti aretaciji al Sadrovega tesnega sodelavca Mustafe al Jakubija in proti zaprtju dnevnika Al Hawza, ki ga je časna vlada za 60 dni "kaznovala" zaradi spodbujanja nasilja, sprevergli v pravo ustajo proti zavezniškimi vojaškimi silam. Spopadi so izbruhnili v mestu Najaf, potem ko se je razširila novica o aretaciji al Jakubija zaradi suma o njegovi vpletenosti v umor ajatole Al Khoeia. Več tisoč tudi oboroženih protestnikov se je na prigovarjanje al Sadra, ki je klical k "teroriziranju sovražnika", zbralo na ulicah in obkrožilo vojake španske enote v vojašnici Al Andalus. Obračun po treh urah spo-

padov je bil tragičen: vsaj 20 mrtvih Irčanov in dva zavezniška vojaka. V istih urah (kar kaže, da je bil upor spretno zrežiran) so se protesti razširili tudi v Bagdadu. V spopadih je umrlo 7 ameriških vojakov. Do manifestacij je prišlo tudi v južnih mestih Nasiriji in Basri.

Šiiti predstavljajo večino (60%) prebivalstva, zato imajo odločilno težo v svetu začasne iraške vlade. Na šiitske predstavnike v tem organu je vplival predvsem njihov duhovni vodja, veliki ajatola Ali Al Sistani. Ta je vztrajno zagovarjal zahtevo po večji teži šiitov v iraški državni in politični ureditvi, vendar te zahteve ni mislil uveljaviti s silo, pač pa s pogajanjem. Šiitski skrajni voditelj Moktadi al Sadr, ki nima somišljenikov med člani sveta začasne iraške vlade, pa je ubral ekstremno pot odkritega boja proti tujim vojaškimi silam. Al Sadr je star šele 30 let, njegov oče se je uprl Sadamu, ki ga je zato dal ubiti, kot pred njim tudi njegovega strica, za njim pa njegove brate - zaradi tega uživa v očeh ljudstva veliko spoštovanje. Sam je spreten govornik, ki si je znal v kratkem pridobiti množice somišljenikov in zgraditi pravo oboroženo vojsko privržencev.

To pa mu je uspelo predvsem zaradi obupnih življenjskih razmer, v katerih živijo Irčani po padcu diktature. Zavezniki so obljubljali veliko, zato je po enem letu razočaranje toliko hujše. Obup pa, kot znano, predstavlja vedno najrodovitnejša tla za radikalizme.

Breda Susič

Prodi naj obiše tudi Narodni dom

Slovenska skupnost je predlagala predsedniku Illyju, naj skupaj s predsednikom evropske komisije Romanom Prodiem, ob obisku v Trstu 30. aprila obiše Narodni dom in s tem naredi pomembno gesto v znak obžalovanja nad grozodejstvi, ki jih je fašizem prizadel slovenskemu prebivalstvu v teh krajih. Isti dan je tudi predvideno svečano zasedanje deželne sveta F-Jk.

Janez Povše POVEJMO NA GLAS

In naša tesnoba je premagana

Veselje, sreča, radost, radost, veselje, sreča - vstajenje je, vstajenje se je zgodilo, vstajenje se dogaja in se bo vedno dogajalo. Veselje, sreča in radost, ker je dokazana premagljivost smrti, saj v vstajenju smrt umre in napravi prostor življenju. Smrt umre in ko izgubi svojo moč, je naša tesnoba premagana. Premagana je človekova največja tesnoba.

In ker je naša tesnoba premagana, se nam ni treba ničesar več bati. Prostor našega življenja in smisla je širok in odprt, ne duši ga več skrb zaradi našega minevanja in končnosti, skrb, ki pritiska k tlom in nas sili, da hočemo nanjo pozabiti in se ji izogniti z obupnimi poskusi doseganja običajne sreče za vsako ceno, nenehno in vselej. Naša tesnoba je premagana, edino Bog je lahko to storil, edino Bog je od smrti močnejši in to tudi v naše dobro in v našo rešitev. In ker je tesnoba premagana, naša duša z vso svojo širino zadiha. Vesela je, ker zadiha že tukaj, v tukašnjem življenju, vesela je, ker je nenedoma rešena boja z drugim človekom, saj ima - odrešena in razbremenjena - med ljudmi več kot dovolj prostora in se ji ni treba zanj vsak dan na novo boriti. Vesela je duša, ker se dobro spominja, kako se je morala brez doživljanja vstajanja za svoj prostor spopadati in kako se nasploh ljudje za svoj prostor drug z drugim spopadamo. In res imamo premalo prostora, dokler dar vstajanja v nas zares ne živi, do tedaj človek drugemu človeku odvzema njegov delež, da z njim

sebe nahrani. Ko pa je tesnoba minevanja premagana in je za nas vstajenje postalo dejstvo, enako obstojno, kot je obstojna zemlja in sta obstojna sonce in luna, enako obstojno kot gozdovi in travniki, ko je torej za nas vstajenje enako verodostojno kot vse druge stvari, ki jih lahko vidimo ali celo otipamo, tedaj nastopi nepopisno olajšanje, tedaj nastopi prej nepredstavljiva harmonija: smisel je na dosegu roke in je uresničljiv in ta smisel je razumevanje med vsemi, ta smisel je radost v skupnosti z vsemi drugimi, ta smisel je čudež, ki se mu pravi ljubezen in prijateljstvo med vsemi ljudmi, kar nas je.

In vendar - kako je to mogoče? - je še vedno na delu boj človeka zoper človeka, in vendar - kako je to mogoče? - je še vedno na delu mrznja, je na delu nasilje, in vendar - kako je to mogoče? - je svet še vedno razklan med bogate in revne, med mogočne in manjvredne in so še vedno lačni in so še vedno ljudje, ki umirajo zaradi pomanjkanja, kako je to mogoče?! In vendar, in vendar, in vendar. Kaj se je torej zgodilo z vstajenjem, kje je njegova čudežna moč, je ta moč v nas res zaživela, kot to želi ljubeča vsemogčnost Boga, ki nas hoče rešiti vsega hudega in nam poklanja le dobro in samo dobro? Se nam zdi dar nesmrtnosti prevelik, da bi vanj zares in do kraja, verjeli, se zdimo nevedni te milosti, ki je krona vseh blagov in vseh drugih brezštevilnih božjih naklonjenosti?

Res, vse je odvisno od nas: bomo dar vstajanja, nam samim v odrešitev, do kraja sprejeli? Ali pa nam je ljubeše zadoščenje brezsmiselnega boja človeka z drugim človekom?

NOVI GLAS

UREDNIŠTVO

34170 GORICA, PIAZZA VITTORIA-TRAVNIK 25
TEL. 0481 550 330
FAX 0481 548 808
E-MAIL gorica@noviglas.it

34133 TRST, ULICA DONIZETTI 3
TEL. 040 365 473
FAX 040 775 419
E-MAIL trst@noviglas.it

UPRAVA

34170 GORICA, P.ZZA VITTORIA-TRAVNIK 25
TEL. 0481 533 177
FAX 0481 548 276
E-MAIL uprava@noviglas.it

www.noviglas.it

GLAVNI UREDNIK ANDREJ BRATUŽ

ODGOVORNI UREDNIK JURIJ PALIK

IZDAJATEL ZADRUGA GORIŠKA MOHORJEVA;

PREDSEDNIK DR. DAMJAN PAULIN,

REGISTRIRAN NA SODIŠČU V GORICI 28.1.1949

POD ZAPOREDNO ŠTEVILKO 5

TISK TISKARNA BUDIN / GORICA

NOVI GLAS JE ČLAN ZDRUŽENJA PERIODIČNEGA TISKA V ITALIJI - USPI

IN ZVEZE KATOLIŠKIH TEDNIKOV V ITALIJI - FISC

LETNA NAROČNINA ITALIJA 45 EVROV, SLOVENIJA 48 EVROV,

INOZEMSTVO 65 EVROV, PRIORITETNA POŠTA 85 EVROV

POŠTNI TEKOČI RAČUN 10647493

CENA OGLASOV PO DOGOVORU

Intervju / Msgr. dr. Franc Rode

“Vernike sem pozival k večji samozavesti”

Ljubljanski nadškof in metropolit dr. Franc Rode bo po Veliki noči odšel v Rim, kjer bo nastopil novo službo, saj je postal prefekt Kongregacije ustanov posvečenega življenja in družbe apostolskega življenja v vatikanski kuriji. Čeprav zadnje tedne pred odhodom zaradi velikih obveznosti ni dajal več intervjujev, si je vseeno vzel čas za kratek pogovor z nami, za kar se mu zahvaljujemo. Ob odhodu v Rim se mu tudi zahvaljujemo za vso pozornost in čas ter molitve, ki jih je opravil za nas Slovence, ki živimo v Italiji.

Spoštovani gospod nadškof dr. Franc Rode, v imenu bralcev in uredništva Novega glasa vam za imenovanje na mesto prefekta Kongregacije ustanov posvečenega življenja in družbe apostolskega življenja v Vatikanu iskreno in javno čestitamo, saj smo trdno prepričani, da je sveti oče z imenovanjem Vas na tako pomembno mesto v Cerkvah izkazal vsej slovenski Cerkvi, državi, slovenskemu narodu in seveda tudi vam izjemno priznanje in čast. S kakšnimi občutki odhajate v Rim?

Ko sem po faksu, ki mi ga je poslal kardinal Sodano, izvedel za načrte, ki jih ima z menoj sveti oče, me je najprej prevzela velika žalost. Odit iz Slovenije, zapustiti ljubljansko nadškofijo, živeti in delati daleč od prijateljev - vse to se mi je zdelo kruto. Vendar je razum hitro zmagal nad čustvi in svetemu očetu sem sporočil, da se mu zahvaljujem za zaupanje in sprejemam mesto, ki mi ga je določil v vatikanski kuriji.

Kako ocenjujete čas, ki ste ga preživeli na čelu slovenske Cerkve, in svoje opravljeno delo?

Težko izrekam kakršno koli sodbo o svojem sedemletnem škofovanju v Ljubljani. Znano je namreč, da se vpliv nekega dogajanja ali neke osebnosti v Cerkvah pozna čez leta, čez petnajst, dvajset let.

Če sodim z osebnega vidika, subjektivno torej, bi dejal, da imam občutek, da sem govoril in delal, kakor so na rekovala potrebe tega

časa. Na primer nenehno pozivanje vernikov k večji samozavesti in krščanskemu pogumu se mi je zdelo spričo strahu, ki ga je v ljudeh pustil komunizem, ne samo potrebno, ampak nujno.

Prav tako imam za pozitivno, da smo imeli prvi Plenarni zbor Cerkve na Slovenskem, ki nam je začrtal dober program za prihodnja leta. Tudi sporazum med Republiko Slovenijo in Svetim sedežem jemljem kot obetavno dejstvo, ki - upajmo - naznanja novo obdobje odnosov med Cerkvijo in državo.

Med vodenjem slovenske Cerkve ste vedno imeli izjemen posluš za vse nas, slovenske vernike in Slovence, ki živimo izven meja domovine. Boste tudi v prihodnje ohranili vezi z nami?

Na neki način mi boste posebno primorski Slovenci še bliže kot doslej, saj bom - vsaj delno - živel v istem kulturnem prostoru kot vi. Vezi prijateljstva torej ostanejo.

Ob koncu kratkega pogovora bi Vas prosili samo še za misel ob bližnji Veliki noči za vse naše bralce in seveda še željo ob bližnjem vstopu naše domovine Republike Slovenije v Evropsko unijo.

od katerega si tudi Slovenci, ki živimo v Italiji, veliko obetamo!

Prepričan sem, da se z vstopom Slovenije v EU začne novo obdobje v zgodovini slovenskega naroda in države. Z njimi smo za korak dlje od totalitarne preteklosti, od katere se nismo znali ali hoteli posloviti leta 1991. Polagoma, toda neizbežno se bo pri nas uveljavljala resnična demokracija.

Z vstopom v EU imamo tudi trdne postavke za premagovanje cankarjanskega kompleksa odrinjenosti na periferijo, kulturne nepomemb-

nosti in hlapčevstva pred večjimi, močnejšimi in bogatejšimi. Odslej bomo v središču odločanja, enakopravni z drugimi. To pa mora postopno spreminjati tudi slovensko zavest in naše medsebojne odnose, v smislu manj jedkosti in zajedljivosti v politiki in predvsem v medijih, več miselne širine in medsebojnega razumevanja.

Evropa v bistvu temelji na vrednotah krščanskega izvora. Te vrednote moramo utrditi tudi v slovenskem narodu. Le tako bomo premagovali moralno razpuščenost, cinizem in vulgarnost, ki so se preveč razpasli med nami.

Za velikonočne praznike pa bi vaše bralce spomnil na besede apostola Petra v prvem nagovoru na binkoštni dan: “Pod nebom ni dano ljudem nobeno drugo ime, po katerem naj bi se zveličali, kakor ime Jezusa Kristusa Nazarečana” (Apd 4,12).

Ta misel je posebej aktualna ob velikonočnih praznikih. Hvalnica, ki jo poje diakon na veliko soboto zvečer ob slavlju luči, opeva Kristusa kot tistega, ki je “zdrobil verige smrti in zmagoslavno vstal od mrtvih”. On, zmagovalec nad smrtjo, nam prinaša novo življenje, nesmrtno, božansko, življenje, ki ga sile smrti ne morejo ogroziti. Brez novega življenja, ki ga prinaša od smrti vstali Kristus, bi se naša življenjska

pot končala s telesno smrtjo in naša edina perspektiva bi bila trohnenje v grobu. Drži, kar pravi velikonočna hvalnica: “Nič nam ne bi koristilo, da smo se rodili, ko ne bi imeli sreče, da smo odrešeni.” Samo v Kristusu nam je zasijalo upanje na vstajenje in na večno, neminljivo življenje pri Bogu.

Vera v vstajenje pa ni samo upanje v prihodnost, temveč spreminja že naš sedanji bežni trenutek. V naše vsakdanje življenje vnaša svetlobo, radost, smisel, moč v preizkušnjah, notranjo svobodo.

V Svetem pismu beremo pomenljive besede: “Kristus je odrešil tiste, ki jih je strah pred smrtjo vse življenje oklepal v sužnost” (Heb 2,14-15).

Ko mine strah pred smrtjo, si zares svoboden, neznanstvo svoboden. tedaj preneha naša najbolj usodna sužnost. Življenje, kljub svoji minljivosti, dobi drugačen okus, okus po svobodi in radosti. V velikonočni luči ima vse svoj smisel. Tudi trpljenje, kajti “naša sedanja lahka stiska nam pripravlja nad vso mero veliko, večno bogastvo slave” (2 Kor 4,17).

Naj vas spomin na Kristusovo vstajenje, ki ga obhajamo v teh dneh, napolni z veseljem in upanjem. Navsezadnje je življenje lepo, ker je v njegove temine že posijala luč od mrtvih vstalega Kristusa.

Gospod nadškof, najlepša hvala za pogovor in čas, ki ste si ga vzeli za naše bralce! Ob odhodu v večno mesto in ob bližnjem prazniku Vstalega, ki je prišel na svet, da bi nas odrešil, vam želimo Božje pomoči in veliko dobroga!

Jurij Paljč

Opatija pri Rožacu

“V znamenju in z duhom Ogleja v novo Evropo!”

V nizu srečanj, ki jih je v Opatiji pri Rožacu priredila videmska nadškofija pod skupnim naslovom *1. maju naproti in čez*, je bilo minuli torek, 30. marca, srečanje z naslovom *Paradigma Ogleja* in podnaslovom

in tudi vedno sveži temi Ogleja in o duhu oglejske Cerkve, ki mora biti prav v času evropskih povezav za vzor, znamenje in seveda tudi v oporo.

Gotovo pa so prav odlični predavatelji privabili v benediktinsko

in za izhodišče povedal nekaj kratkih, a prepričljivih misli, od katerih navajamo samo to, da živimo narodi v naši deželi z ramo ob rami že dva tisoč let, prav toliko let, kolikor ima tudi zgodovina Ogleja, ki je za vso našo preteklost izjemnega pomena. Msgr. Qualizza je dejal, da je namen večera osvetliti današnji pomen oglejskega krščanskega in kulturnega izročila in zato ni in ne sme biti obujanje nikakršne nostalgije.

Videmski nadškof msgr. Pietro Brollo je v svojem posegu predvsem prikazal glavna vodila bogate zgodovine Ogleja in Matere Cerkve iz Ogleja, ki jih je strnil v izraz “enotnost, edinstvo v različnosti”, kot se je v svojem posegu tudi zaustavil pri dejstvu, da je Oglej dejansko začetek iste kulture in omike, ki se pa seveda izraža v več jezikih. Ni mo-

FOTO JMP

gel mimo slovitega Pavlina Oglejskega, ki je bil kot vodja krajevne Cerkve daleč pred časom, tudi v Cerkvah sami, saj je bil prav on tisti, ki je učil dušne pastirje tedanje dobe novega načina misijonskega dela. Zavzemal se je za spoštovanje drugega in drugačnega, nagovarjal duhovnike, naj ne silijo nikogar h krstu, če tega sam noče, kar je seveda v tistih časih bilo sicer lahko tudi vsakdanja praksa. Msgr. Brollo je dejal, da se iz svoje, sosedove in nasploh iz zgodovine Ogleja lahko veliko naučimo in “to še posebej v času, ki kar kliče po novih Binkoštih, ko se Evropa združuje, ko govorimo različne jezike, a mora biti naš jezik jezik ljubezni!”

Briljantno predavanje nekdanjega ljubljanskega nadškofa in sedanjega prefekta Kongregacije za posvečeno življenje v Rimu dr. Franca Rodeta je bilo doživetje zase, ker je

msgr. Rode takoj označil Oglej “za resnični čudež v zgodovini”, in to predvsem zaradi vedno svežih, še danes pomembnih vsebin, ki temeljijo na pristni krščanski ljubezni, spoštovanju različnosti, drugega.

“Spoštovanje različnosti, ki jo je v zgodovini vedno gojil Oglej, je nekaj izjemnega v zgodovini Evrope!” je dejal msgr. Rode, ki je v nadaljevanju tudi razčlenil, zakaj imamo Slovenci oglejske Cerkve za Mater Cerkve, kot je tudi izpostavil več kulturnih, teoloških in drugih temeljev, ki še danes tvorijo tako imenovani “oglejski duh”, ki ga moramo ohraniti, še posebej danes, v razkristjanjeni Evropi.

Predavanje, pravzaprav dolgo prepletanje osebne zgodovine z zgodovino sosednjih narodov skozi stoletja prof. Alessia Persica je sklenilo lep večer.

JUP

FOTO JMP

Znamenje in vzpodbuda za sodelovanje med Cerkvami in sodelovanja med narodi.

Že sam pogled na naslov debatnega večera je vsakomur, ki kaj da na svoje korenine, napovedal zanimiv večer, saj se je v Opatiji pri Rožacu ponovno govorilo o vedno aktualni

Opatijo, ki je umeščena v nebeško lep prostor na geografski meji med Brdi in Furlansko nižino in narodni meji med Furlani in Slovenci, veliko število poslušalcev.

Lep večer je povezoval msgr. Marino Qualizza, ki je prisotne najprej pozdravil v treh jezikih naše dežele

Doživet obred v Števerjanu Alessio Stasi duhovništvu naproti

Fotografija, za katero se zahvaljujemo ljubljanskim bogoslovcem, je bila posneta na tiho nedeljo, 28. marca, v župnijski cerkvi v Števerjanu, ko je bil domačin in bogoslovec goriške nadškofije Alessio Stasi, študent 4. letnika teologije v Ljubljani, sprejet med pripravnike za diakonat in prezbitariat. Kot smo že poročali, je bila maša posebno, zelo občuteno doživetje. Predstavniki vodstva ljubljanskega bogoslovnega semenišča g. Primož Krečič je

kandidata poklical; ta se je predstavil nadškofu, ki mu je postavil nekaj vprašanj o njegovem namenu, da se posveti službi Cerkev. Goriški nadškof Dino De Antoni je kandidatov namen sprejel in ga potrdil z obrednimi besedami: "Bog, ki je v tebi dobro delo začel, naj ga tudi dopolni". Sledile so prošnje in blagoslov kandidata, nato je nadškof kandidata v talarju oblekel v koretelji, liturgično oblačilo. Diakon Moris Tonso se je, kljub temu da je po

rodu Furlan, potrudil, da je evangelij lepo prebral po slovensko. Nadškof je v briški vasi, ki leži tik ob meji, poudaril tudi dejstvo, da je nepoznavanje sosedovega jezika prava pregrada, ki jo je težje odstraniti od mejne ograje.

Sam je dal zgled presejanja takih pregrad, saj so ljudje tudi tokrat z navdušenjem sprejeli njegove slovenske besede.

Obred je bil res ganljiv. Svečanosti so se udeležili ne le res številni Števerjanci, ki imajo poseben občutek za skupnost, ampak tudi delegacija devetih bogoslovcov iz ljubljanskega semenišča in dveh iz videmskega, pa še drugi znanci iz vse Goriške, ki so hoteli biti zraven Alessiu ob tem pomembnem koraku v njegovem življenju. Slavje se je nadaljevalo v sosednjem Sedejevem domu, kjer so števerjanske žene pripravile dobro založeno pogostitev in kjer se je novosprejeti

kandidat s prijatelji poveselil ob vedno bližjem cilju duhovništva.

Da bi vztrajal na tej poti in na njej našel to, kar išče, želimo Alessiu iz vsega srca tudi člani uredništva.

OBVESTILO

DOSEDANJI LJUBLJANSKI nadškof dr. Franc Rode se bo pred odhodom v Rim na mesto prefekta Kongregacije za ustanove posvečenega življenja in družbe apostolskega življenja na belo nedeljo, **18. aprila, ob 16. uri**, s slovesno sv. mašo v ljubljanski stolnici poslovil od vernikov, duhovnikov, sorodnikov, prijateljev ter povabljenih iz kulturnega in javnega življenja.

SVETOPISEMSKA RAZMIŠLJANJA OB BOGOSLUŽNIH BERILIH V LITURGIČNEM LETU C

ŽLAHTEN IZBOR BOŽJE BESEDE,
NEDELJO ZA NEDELJO

VILJEM ŽERJAL

VELIKA NOČ GOSPODOVEGA VSTAJENJA

1 Mz 1,1.26-31a; Ps 104; 2 Mz 14,15-15,1; 1 Mz 22; Iz 54,5-14; Rim 6,3-11; Ps 118; Lk 24,1-12

Velika noč obsega zlasti sveto tridnevje: veliki četrtek, veliki petek, veliko soboto ter veliko nedeljo. Za vigilijo ali bedenje je na razpolago veliko beril. Vendar jih je treba omejiti zato, da verniki lažje ohranijo bistveno sporočilo o trpljenju in vstajenju našega Gospoda. Kajti srce vsega praznovanja je Jezus v trpljenju in v slavi vstajenja.

Apostol Pavel sporoča Jezusove besede takole: "To delajte v moj spomin!" (1 Kor 11,24.25.26; Lk 22,24-27). In: Služite drug drugemu! (Lk 22,24-27). Veliki četrtek nas s krizmeno mašo razveseljuje z oljem zveličanja: celi naše rane, nas mazili za krst in za delež z Jezusom kraljem, velikim duhovnikom in prerokom. Pri maši zadnje večerje strmimo nad Jezusovo ljubeznijo, s katero nas ljubi do konca. Hoče pa, da ljubezen izkazujemo Očetu in vsakemu človeku. Obenem nas spomni na dolžnost skrbi in molitve za nove duhovnike, ker le po njihovi

vi službi jemo in pijemo Jezusa, dokler ne pride (1 Kor 11,26). Veliki petek nam da pobliže okusiti Jezusa v stiskalnici, torklji trpljenja zaradi nas in zaradi naših grehov. Tedaj goreče prosimo za vse ljudi, za mirno in človeka vredno življenje. Saj smo si vsi sestre in bratje v Jezusu. Tudi mi moramo odreševati Božjo podobo v nas, v sočloveku, v svetu ter odmirati krivici in grehu. Velika sobota hrani v grobu mrtvo telo začetnika življenja in pripravlja veličastno vstajenje od mrtvih. Spi, se izniči kakor seme v zemlji, ki bo skrivnostno pognalo tako, da ne bo nihče vedel ne kdaj in ne kako. Saj tudi Jezusa ni nihče videl vstati od mrtvih. Samo vera nam pripravlja tozadevno razodetje. Kajti zdaj je čas gotovosti vere. V veri namreč hodimo, ne še v gledanju (Heb 10,38; 2 Kor 5,7). Ponoči, pri bedenju-vigiliji, poslušamo in premišljujemo o čudovitem stvarjenju, ki pa je le odsev naše podobnosti z Bogom. Sedaj iščemo Božje obličje in v Bogu svojo podobo (Ps 27,8-9).

Tudi očak Abraham je oče vseh verujočih zato, ker je upal proti upanju. Zanesel se je na Boga, ko je odšel iz Ura na Kaldejskem naproti popolnoma neznanemu prihodnosti. Veroval je Bogu, da bo dobil sina tedaj, ko je vse govorilo proti temu. V veri je hotel zaklati sina, edinca, v čast Bogu (1 Mz 22,1-18). Atenska inteligenca se posmehuje Pavlu, ko jim spregovori o vstajenju (Apd 17,31-32). Celu apostoli, ne samo Tomaž med njimi, imajo sporočilo o vstajenju iz ust žena, ki so prve prišle v stik s skrivnostjo vstalega Jezusa, za navadne čenče (Lk 24,11). Učenca na poti v Emavs si zaslužita Jezusovo grajo zaradi njune nevere (Lk 24,25-27). Ves teda-

nji svet pa je popolnoma daleč od vere v vstajenje. Edinole veliki duhovniki, vojaki-stražarji in še kdo so na smrt prestrašeni zaradi same slutnje vstajenja (Mt 28,4.5). Vse naštetu potrjuje, da je vstajenje delo Boga in samo njega. Samo Bog je tisti, ki mrtve obuja (Heb 11,19). To vero smo tudi mi prejeli zastonj, po oznanilu apostolov, škofov, staršev in drugih. Bog pa ve, kako in komu jo prižge in daruje. Toda vedno jo daje po Cerkvi, ki jo hrani in sporoča. To vero varuje in obhaja, doživlja zlasti po sv. maši, kjer imamo besedo, sporočilo, oznanilo ter telo, ki je trpel, in kri, ki jo je Jezus preli za nas.

Vera nam preprosto govori, da je tisti Jezus, ki je trpel, tudi vstal in živi (1 Tes 4,14). A prišel bo zopet ob večni Veliki noči (Heb 9,28). Vstajenje obsega tudi vnebohod, kar pomeni popolno odrešenje. Ker smo s Kristusom vstali pri krstu, je naše življenje skrito z Jezusom in se bo razodelo z njim v polnosti ob vstopu v večnost (Kol 3,3.4; Rim 6,4-5.11).

Četudi nam sporočilo o vstajenju in prikazovanjih Vstalega izrecno ne omenja Jezusove matere Marije, ne moremo mimo nje. Ker je ponižna Božja služabnica (Lk 1,38), je pričakovala vstajenje v tišini in globokem upanju. Apostol Janez jo je sprejel kot svojo mater pod križem (Jn 19,27). Na binokostni dan je skupaj z apostoli. Tako beremo: "Vsí ti so enodušno vztrajali v molitvi z ženami in z Jezusovo materjo Marijo in z njegovimi brati" (Apd 1,14). Zato smemo gledati Marijo tudi ob vstajenjskih dogodkih tesno povezano s Sinom. Tudi pojemo ji: "Raduj se, kraljica nebeška, Aleluja!" ter prosimo vere v vstajenje.

Duhovniki nudijo pomoč vsem. Pomagaj vsem duhovnikom.

38.000 škofijskih duhovnikov vsak dan oznanja evangelij v župnijah med ljudmi in nudi vsem ljubezen, tolažbo in upanje.

Da bi lahko nadaljevali svoje poslanstvo, potrebujejo tudi tvojo konkretno pomoč: prispevek za vzdrževanje duhovnikov.

Te darove zbira Osrednji inštitut za vzdrževanje duhovnikov (Istituto Centrale Sostentamento Clero), ki jih razdeli med vse duhovnike, zlasti med tiste, ki delujejo v najbolj potrebnih skupnostih in bodo tako lahko računali tudi na velikodušnost vseh.

Če želiš vedeti, kako lahko prispevaš svoj dar, kliči brezplačno številko

Numero Verde
800.01.01.01

Darovi za vzdrževanje duhovnikov. Podpora številnim za dobro vseh.

Svoj prispevek lahko nudiš na štiri načine:

- poštni tekoči račun št. 57803009
- kreditne kartice: s kartico CartaSi in s klicem na brezplačno telefonsko številko 800.82.50.00 ali prek interneta na naslovu www.sovvenire.it
- bančno nakazilo na glavnih italijanskih bankah
- neposredno na Inštitutu za vzdrževanje duhovnikov (Istituto Sostentamento Clero) v svoji škofiji.

Kdor želi, lahko svoje prispevke Osrednjemu inštitutu za vzdrževanje duhovnikov (Istituto Centrale Sostentamento Clero) v znesku do največ 1032,91 evrov letno odbije od celote svojih prihodkov za izračun davčne prijave Irpef ter povezanih deželnega in občinskega dodatka.

Za dodatna pojasnila glede omenjenih načinov kliči brezplačno informativno številko 800.01.01.01. Izberi način, ki ti najbolj ustreza. Zahvaljujemo se ti za prispevek.

Vatikanist Luigi Accattoli (Corriere della sera) v goriškem avditoriju

“Ne sramujem se evangelija!”

“V tvojih očeh je tisoč let kakor včerajšnji dan, ki je minil” (Ps 90,4)

“Krščanstvo ni staro! Na svetu ni nič mlajšega od njega! (...) Mislim, da smo komaj na začetku zgodovine krščanstva. Koliko napak smo naredili v 2.000 letih, ki jih popravljamo komaj sedaj! Pomislite na odnos do Judov ali do žensk ali pa na zapoved ljubezni do sovražnikov. V najhujših vojnah v zgodovini smo bili kristjani vedno zraven. Ko gre za evangelij, še vedno jecljamo...” To je bila ena najbolj zanimivih misli, ki jih je izrazil znani italijanski časnikar Luigi Accattoli na javnem srečanju v goriškem avditoriju v torek, 30. marca. Pobudo za večer sta dala škofijska Karitas in Škofijsko pastoralno središče. Srečanje je uvedel direktor goriške Karitas g. Ruggero Dipiazza, ki si prizadeva, da bi omenjena cerkvena ustanova ne skrbelo le za gmotne potrebe ljudi, ampak tudi za njihovo žejno po kulturi; poleg tega pa naj bi v njih podžigala zavzemanje za družbenopolitično delo.

V tem smislu je bila izbira gosta zelo posrečena: Accattoli, rojen leta 1943 in oče petih otrok, je znan vaticanist (izkušen časnikar, ki spremlja življenje italijanske in vesoljne Cerkve), že 22 let zaposlen pri najbolj razširjenem italijanskem dnevniku, Corriere della sera, še prej pa šest let pri drugem vplivnem dnevniku, La Repubblica. Gre torej za kristjana, ki se kjerkoli predstavlja kot tak, saj zavestno živi po evangeliju in ga v vsakdanjem življenju

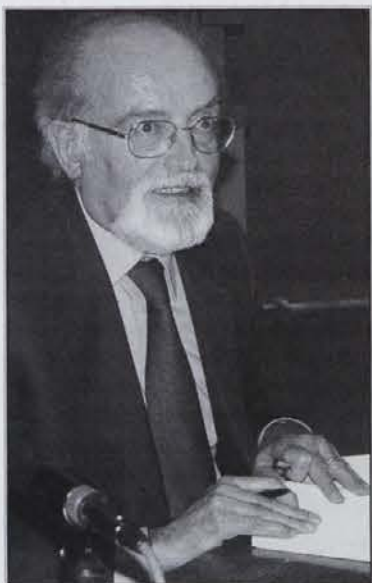

FOTO DPD

tudi izpoveduje: tako v družini kot v službi, pri prostovoljnem delu in z ljudmi. Po službeni dolžnosti več desetletij od blizu (živi namreč v prestolnici krščanstva - Rimu) spremlja sodobne tokove in vse, kar se dogaja na verskem področju, že zato ga lahko imamo za zanesljivega in ostrega opazovalca, ki si upravičeno privoščiti tudi kakšno kritiko na račun kristjanov ali sploh Cerkve kot institucije. Accattolijev osebni moto in obenem naslov ene izmed njegovih knjig, ki je od leta 1999 do danes doživela kar sedem ponatisov, je *Io non mi vergogno del Vangelo* (Ne sramujem se evangelija);

isti naslov, povzet po pismu ap. Pavla Rimljanom (1,16), je imelo tudi goriško srečanje, saj si časnikar prizadeva, da bi te besede gorečega spreobrnjenca iz Damaska postale tudi geslo našega časa: “Vsak kristjan, ki se zaveda svojega krsta, bi moral to izpovedati.” Glavni problem krščanstva danes, pravi Accattoli, je namreč dejstvo, da se kristjani “skrivajo”, v družbi so “nevidni”, kar pa ni opravičljivo (“nihče jih ne preganja”). Evangeljsko sporočilo je živ in neizčrpen vir. “Gre za to, da najdemo nov način hoje za Kristusom.”

Kot kristjan in časnikar se čuti prizadetega in ranjenega, ker v novi evropski ustavi ne bodo omenjene krščanske korenine naše celine. In vendar se temu ne čudi, saj je pričevanje kristjanov prešibko oz. še vedno obstajajo negativni predsodki do Cerkve in tak zgodovinski spomin, ki bi moral biti prečiščen. O sebi je Accattoli povedal, da je vedno živel v laičnih okoljih; v rimskem uredništvu dnevnika Corriere della sera je edino razpelo na zidu tisto, ki ga je sam zabil nad svojo mizo: “Že samo ime Gospodova lahko spreobrača...” Trdno je prepričan o tem, da bi moral vsak posamezen kristjan nanovo odkriti in okrepiti svoje misijonsko poslanstvo v vsakdanjem življenju. “Evangelija se ne smemo sramovati ne doma ne pred lastnimi otroki ne na delovnem mestu in v koncentričnih krogih tako naprej...”

Sprejeti moramo dva glavna izziva: prvi zadeva našo držo navznoter, drugi pa navzven. Prvi zadeva odnos do sebe, zakonca, družine, je nekakšen izziv k treznemu načinu življenja: kristjan ne beži od sveta, toda v njem nima korenin; ne odpoveduje se svetu, toda skuša ne biti navezan na gmotne dobrine. “Dovolj mi je, kar imam... Treba je priti do oddaljenosti od sveta in do no-

“Kolikokrat se med sabo pogovarjamo o naši veri kot o nečem normalnem, lepem in veselem...?”

tranjega miru, tako da si lahko privoščimo tudi misel in skrb za Boga in bližnjega... Vse življenje lahko kopicimo bogastvo in nikdar ne bomo zadovoljni...” Drug izziv zadeva našo (mojo, skupno z zakoncem oz. družino) držo do drugih. Danes to ni posebno težko, saj živimo v razmeroma svobodnem ozračju, čeprav “se verjetno bolj uveljavijo, kdor se javno ne opredeljuje za kristjana...” V krvi imamo žal več načinov obnašanja, ugotavlja Accattoli, ki niso prav nič krščanski: žalost, nizki pogledi, strah spregovoriti v javnosti, lažna ponižnost... “Ko bi bila taka Kristus ali sv. Peter, bi že zdavnaj ne bilo kristjanov...” Accat-

toli je postavil še eno izzivalno vprašanje, ki navadne kristjane zlahka postavlja v zadrego: “Kolikokrat se med sabo pogovarjamo o naši veri kot o nečem normalnem, lepem in veselem...?” Bolj kot odsotnost omembe krščanstva v evropski ustavi bi nas morala skrbeti odsotnost te razsežnosti v vsakdanjem življenju, v vsakdanjih pogovorih, “v katerih nimamo poguma si priznati, da smo kristjani!”

Po dragocenem življenjskem pričevanju rimskega časnikarja je marsikdo od navzočih posegel v razpravo. Omeniti moramo vsaj goriškega nadškofa Dina De Antonija, ki je v zadnjih tednih prelistal Accattolijevo knjigo *Io non mi vergogno del vangelo*; ker še vedno opravlja pastirske obiske, na njih rad parafrazira njen naslov in vernike sprašuje: “Ali ste veseli, da ste kristjani?” Opazil je, da je to res ključno vprašanje za kristjane našega časa, saj nismo ne pričevalni ne privlačni, ker se navzven zdimo preveč resni in žalostni, da smo, kar smo. Prav v tem novem duhu in z veliko ponižnostjo se zato nadškof pripravlja na obisk velikih industrijskih obratov v Laškem, kakršna sta Fincantieri in Ansaldo. Nedavno je “z velikim občutkom krivde,” ker tega doslej še ni storil, nenapovedano stopil v beznico, da bi se približal tudi ljudem, ki zahajajo vanjo; ti so ga sprejeli izredno toplo.

Prihodnost, razširjenost in verodostojnost krščanstva v našem času bodo torej odvisne prav od “naravnosti, s katero bomo sposobni izpovedovati našo vero,” je sklenil Accattoli. Vzemimo ga zares.

Danijel Devetak

Doberdob / Svete podobe Eme Lavrenčič

Spomini na preteklost za lepšo prihodnost

Tudi letos smo v Doberdobu posvetili večer ob mednarodnem dnevu žena. “Naj bo ta večer v spomin vsem tistim ženskam, ki so v preteklosti kot tudi v današnjem času na katerikoli način pomagale in pomagajo k izboljšanju življenjskih razmer.” S temi besedami je ga. Magda Prinčič v uvodnem delu nagovorila prisotno občinstvo. Ob skrbno urejenem programu, v okviru katerega sta nastopila moški pevski zbor Skala iz Gabrijin in ženska skupina Sovodenjska dekleta, so šolarji prebrali spomine na prvo svetovno vojno, kot jih je opisal Vili Prinčič v knjigi *Pregnani*. Starejšim so poromali spomini na pripovedovanje staršev, kako so se v težkem času podali na vse konce in kraje, s kakšno tegobo so zapustili dom in kako je bilo, ko so se vrnili v popolnoma razrušeno vas. V odstavkih sta bila poudarjena vloga žensk in težak davek, ki so ga bile primorane plačati za boljši jutri.

Večer je bil namenjen spominu tudi na tiste, ki brez vsakega hrupa in skoraj anonimno nudijo pomoč revnim ljudem. Tako smo celotno nabirko večera poklonili sestri Tadeji Mozetič, ki deluje v Paragvaju. Ob tem je bila pripravljena tudi skromna razstava njenega misijona s slikami in predmeti.

Večer je oplemenitila razstava slik na lesu domačinke gospe Eme Lavrenčič. Marsikdo je ostrmel, ko je v dvorani zagledal nad 50 slik v ikoniski tehniki z zelo zanimivimi okvirji, ki jih je gospa Ema tudi sama naredila. Nekatere slike so imele tudi razne pripise. Tako je sv. Martin (na sliki) imel sporočilo: “Svojega pol plašča da z njim ogrne Jezusa”. Slovanska brata sv. Ciril in Metod sta opozarjala z napisom: “Varujta naš slovenski

rod!”, blaženi Slomšek: “Spoštuj besedo svojo!” Izredno prikupen je bil očenaš v starocerkveni slovanščini.

Prirojen čut za lepoto, ki ga ima ga. Ema, in sporočilna moč, ki jo imajo njena dela, sta jo postavila med avtorice izpovedne umetnosti, ki so blizu likovnikom z akademskim znanjem. Njeno realistično upodabljanje poduhovljenih likov svetnikov s poetičnim navdihom je zajeto v duhovni ravni likovne govornice, ki zajema izredno široko usklajenost z uravnoteženo barvno izpovedjo. Dela so izražala globoko duhovno sporočilo, pritegnila so nas s svojim življenjskim optimizmom kot tudi z romantičnim občutjem bližine Božje skrivnosti. Doberdobski skupnosti je ta enkratni večer ostal v prijetnem spominu, za kar gre zahvala župniku Ambrožu Kodolji, ki je pomagal pri pripravljanju tega enkratnega večera.

Dario Bertinazzi

založba
MLADIKA

Trst, ulica Donizetti 3
tel. 040-370846; fax 040-633307
e-mail: urednistvo@mladika.com

Angel Kosmač
Trnjeva pot slovenskega duhovnika
spomini

248 strani
cena 23,00 €

NOVO!

Knjigo dobite v slovenskih knjigarnah
in pri MLADIKI

Misijon v Ajdovščini in Šturjah

Kristjani v družbi

6

Klub krščanskih izobražencev iz Ajdovščine in Šturij je v nizu prireditev, ki sta jih ajdovska in šturska župnija priredili v sklopu misijona, v petek, 26. marca, pripravil v dvorani šole Venca Pilon v Ajdovščini večer z naslovom *Pokončna drža kristjana včeraj, danes in v prihodnosti*.

Na večer, ki se ga je udeležilo izjemno število ljudi, dvorana je bila dobesedno pretesna za vse, so ajdovski in šturski izobraženci povabili dva domačina, ki sta sicer v mladosti odšla, eden v Ljubljano, drugi v zamejstvo, a sta oba časnikarja in svojega krščanskega izročila nista nikdar v javnosti zanikala ali pa omalovaževala, a se s tem tudi nista bahala.

Novinar slovenske nacionalne televizije Jože Možina, ki je znan širši javnosti predvsem po dokumentarnih oddajah o zločinih med slovenskimi ljudmi in nad njimi med drugo svetovno vojno, je po rodu iz Dobrave. Prav tako pa je vipavskega rodu, iz Velikih Žabelj, tudi urednik našega tednika Novi glas Jurij Paljk. Gosta so ajdovski verniki povabili na večer zato, da bi razložila, kako se v sedanji družbi da in zmore ohraniti neko pokončno držo in seveda krščanski etos pri delu v medijskem prostoru.

Možina in Paljka je zbranim predstavil domači izobraženec Bogdan Batič, ki sicer dela v slovenski diplomaciji. Večer je bil lep predvsem zato, ker je voditelj večera Bogdan Batič postavil na aktualnost in tudi polpreteklo zgodovino Primorske in širše Slovenije vezana vprašanja.

Tako Možina kot Paljk sta opozorila na to, da vprašanje krščanstva in tega, da je nekdo kristjan v javnosti, ne bi smelo biti več problem v slovenski družbi, za kar pa nosimo sami kristjani največjo odgovornost. Tudi samih sebe nista dajala za zgled, sta pa oba jasno povedala, da se tudi v današnjem svetu da in zmore nagovarjati drugače mislečega človeka s krščanskimi vrednotami in izročilom, ki pa je pri njih seveda vezano na otroštvo in družinsko življenje, na Vipavsko in seveda tudi vzgojo v

šoli, ki - čeprav nasprotna Cerki in krščanstvu - ni zmogla pretehtati zlahtnosti družinskega, vaškega in vipavskega krščanskega humusa.

Jože Možina je spregovoril o pomembnosti zavzemanja za resnico, za tiho in ne kričavo delo, ki je pri slovenski nacionalni televiziji sicer večkrat težko, a je trud tudi poplačan s hvaležnostjo gledalcev in seveda z medijskim uspehom.

Jurij Paljk je predstavil naš časopis in slovensko narodnostno skupnost v Italiji, poudaril pomen vsakega posameznika, ki tvori našo skupnost, in se odločno navezal na slovite primorske duhovnike, ki so nam in tudi Vipavcem ohranili krščanstvo, a tudi slovensko besedo v najtežjih časih.

Tako Možina kot Paljk pa sta tudi odgovarjala na vprašanja prisotnih, in sicer tako o sredstvih obveščanja kot tudi o bližnjem vstopu domovine Slovenije v Evropsko unijo, ki bo izziv za vse, od nas samih pa bo odvisno, kako uspešni in trdni, tudi pokončni bomo v novih razmerah ostali, in sicer kot kristjani in kot Slovenci.

Oba sta tudi izrecno opozorila na skupni goriški prostor, ki bo ob sedanji državni meji nastal in na potrebo po večjem medsebojnem sodelovanju, kot tudi o potrebi po vrednotah, kot so: jezik, slovenska in krščanska omika, samobitnost, solidarnost.

Vsem svojim članom, prijateljem in bralcem voščijo blagoslovljene velikonočne praznike

SLOVENSKA PROSVETA

DRUŠTVO SLOVENSkih IZOBRAŽENCEV

MLADIKA

• • •

Razstava v Centru Bratuž v Gorici

“Narava te omami, začara in kasneje zasvoji”

Goriškega arhitekta in slikarja Davida Faganela, ki razstavlja v Kulturnem centru Lojze Bratuž, smo povabili na razgovor, da bi povedal nekaj več o zasnovi razstave in tudi o svojem delu.

Kako ste se odločili za izbor slik za razstavo v centru Bratuž, saj gre vendarle za različne cikluse iz zadnjih sedmih let?

Naslov razstave *Potovanja, impresije in portreti (Dela 1998-2004)* so slikarska sinteza dogodkov, občutkov in emocij, ki sem jih doživel v tem obdobju. Razstavljenih je 76 olj na platno različnih dimenzij. Ciklusi vulkanskega Lanzaroteja, Pariza, Normandije in Provanse se tesno povezujejo z našim Krasom in domačimi Brdi, kajti na platna sem prenesel svoja doživlja v spoznavanju novih krajev, arhitektur in ljudi. Mogoče je prav človek nov pomemben dejavnik v mojem likovnem izražanju, saj tokrat prvič predstavljam javnosti svoje portrete, kar mi odpira novo pot. Nekaj podobnega sem doživel pred leti s prvim ciklusom pariških modrih streh. To so težja in zahtevnejša dela, ki terjajo od tebe drugačen pristop do platna. Tu skušam globlje spoznati portretiranca preko svojega notranjega sveta in ga šele zatem skušam pričarati na platno.

Razložite nam, kdaj in zakaj ste se zaljubili v paleto živih barv

Vsem Slovencem, doma in po svetu, vsem zvestim somišljenikom in volilcem voščimo vesele velikonočne praznike in mnogo dobrega, predvsem pa miru, ki si ga v teh dneh še posebno želimo.

DEŽELNO VODSTVO SLOVENSKE SKUPNOSTI

FOTO JMP

in nasploh v naravo kot tudi v impresioniste in zakaj ima tudi danes odlikavanje narave in njene lepote svoje dostojanstvo in vrednost.

Mislím, da je velika ljubezen posledica neverjetne kemijske, razumske in strastne zmesi, ki te najprej omami in začara, s kasnejšim vstopom racionalnosti in izkušenosti pa te popolnoma zasvoji. Prepričan sem, da je človek lahko srečen, če tako ljubezen enkrat doživi. Imam se za zelo srečnega, ker ob najbližjih podobno doživljam tudi v slikarstvu. Tegobe in radosti umetniškega ustvarjanja sem že od malih let spoznaval v očetovem ateljeju. Tam sem se prvič srečal s tistimi, ki so kasneje postali moji najboljši prijatelji: barve, čopiči in knjige umetnosti. V teh zadnjih so bila prisotna prav vsa umetniška dela, od pračloveških živali in simbolov začrtanih v skalo do skrajnih avantgardnih dosežkov Fontane in Manzonia v Italiji in slovitega "Action painting" v ZDA. V vsem tem pa je zanimivo dejstvo, da so mi po nešteti življenjskih izpitih ostali najbolj pri srcu tisti, ki so mi bili že kot otroku všeč. To so vsi tisti slikarji, katere sta barva in pogum zaznamovala za vedno. Seveda Monet in impresionisti, bodisi francoski

kot kanadski (The Group of seven), vendar tudi Turner in Manet pred njimi, Kirchner, Heckel, Mueller, Nolde, Pechstein z ekspresionizmom, Matisse, Parquet, Vlaminck, Derain, Dufy, Van Dongen s fauvizmom. Umetniki kot Van Gogh, Cezanne, Modigliani, Picasso, Kandinsky, Miro' so osebnosti, ki so in bodo prevzele še veliko slikarskih rodov. A pozor! Prevzeti ne pomeni zavzeti. V slikarstvu kot v življenju nič ne nastane iz ničesar; improvizacija, slučaj in laž imajo kratke noge. Vide ti, preštudirati in doživeti tisto, kar je že bilo pred tabo narejeno, je zelo pomembno. Mislím, da lahko poveš nekaj svojega šele takrat, ko si ustvariš lastno mnenje, in to je nujno povezano z znanjem. Talent je prirojen, a brez znanja in dela težko narediš karkoli dobrega in trajnega.

Kot slikar ste zgodaj začeli z abstraktno umetnostjo; kako to, da ste se kasneje vrnili k iztočnicam figuralike?

Vedno moraš verjeti v tisto, kar delaš, in biti pošten do sebe in do drugih. Ko opaziš, da ti nekaj ne zadostuje več, ko čutiš potrebo po bolj- bolj temeljnih, ko si prepričan, da s poštenim delom in trudom lahko dosežeš bistveno več, potem sem prepričan, da je to prava pot za iskanje lastne resnice. Obstaja dobro in sla-

bo slikarstvo, ne obstaja samo ena pot do resnice, obstaja pa pogoj, kako priti do nje: iskrenost! Iskanje drugačnosti in s tem originalnosti kot edinega glavnega cilja je zgrešeno, in to prav v temeljih samega iskanja. Po zadnjih demografskih podatkih nas je na svetu nekaj več kot šest milijard različnih ljudi. Vsak od nas je unikat, razred zase in je originalen v trenutku, ko je samosvoj, ko je iskren, ko je skratka tisto, kar je.

Kakšna je vloga slikarja danes, če jo sploh ima, in zakaj pri nas skorajda ni mogoče živeti od slikarstva?

Mislím, da nima slikar oziroma umetnik nobene posebne družbene vloge. Je samo človek, ki ima verjetno subtilnejšo občutljivost, preko katere lahko izraža lastne strasti lažje in bolje od drugih. Ko umetnik slika, doživlja svoje emocije in pri tem je že dosegel svoj cilj. Če podobne občutke kasneje doživi tudi gledalec, je tudi samemu umetniku s tem uspelo najti vlogo in še dodatno osmisli lastno ustvarjanje. Od samega slikanja pa danes malokdo lahko živi in to povsod, ne le v našem ožjem prostoru. Pravi cilj umetniškega ustvarjanja, kot sem že prej omenil, mora biti drugačen, saj je bilo tako skoraj vedno tudi v preteklosti.

Načrti za naprej!

Načrtov za prihodnost je veliko, bodisi v arhitekturi kot seveda v slikarstvu. Mnogo projektov je že v teku; ne predstavljam si namreč življenja brez malte, zidakov, barv in platen! Družini nuditi čimveč samega sebe in še posebej sinu pomagati do ugotovitve, da z ljubeznijo v srcu neprimerno boljše živiš kot s sovraštvom. In končno še nekaj besed o zavezanosti naravi. V naravi najdem veliko odgovorov na vse, tudi na temeljna vprašanja. Včasih pa je narava tudi kruta in nedoumljiva, morda smo le prešibki in premajhni za razumevanje vsega. Kot slikar v skladu z naravo, prav v naravi najdem mogočnost, barve, strast in emocije, skratka življenje, ki je res včasih težko in tudi kruto, je pa obenem tudi največji dar, ki ga vsak od nas ima in prav zato ga je vredno živeti v polnosti do konca.

JUP

Voščimo ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE GORICA blagoslovljene velikonočne praznike.

Celotni manjšinski skupnosti želimo vesele Veliko noč v prepričanju, da bomo z učinkovitim medsebojnim sodelovanjem izpolnili zahtevne naloge časa, ki je pred nami.

SVET SLOVENSkih ORGANIZACIJ

Celjska Mohorjeva družba

Dragoceni zgoščenki o zborovskem delu Lučke Kralj Jerman v Argentini

Celjska Mohorjeva družba je v ponedeljek, 29. marca, vabila na svoj sedež v Ljubljani na predstavitev svojih glasbenih izdaj, in sicer zgoščenki, o katerih kaže spregovoriti nekaj več kot le objaviti poročilo, da so izšle in bile predstavljene.

Gre za zbirko z naslovom *Opus*, s katero je prikazano delo, ki ga je v daljni Argentini, in sicer v mestecu San Carlos de Bariloche pod Andi, opravila naša goriška rojakinja Lučka Kralj Jerman. Ta je sredi šestdesetih let začela zbirati šolske otroke in z njimi je oblikovala zbor, ki je kmalu prerasel v imenitno pevsko telo, poznano z imenom *Ninos y jóvenes cantores de Bariloche*.

Mohorjeva družba iz Celja je torej opravila pomembno kulturno dejanje z izdajo zbirke *Opus*, ki jo sestavljata dve zgoščenki z arhivskimi posnetki tega zbora. Prva nosi naslov *Patagonski glasovi v Evropi* in na njem je zbran program, ki so ga izvajali med evropsko turnejo. Bil je februar leta 1982, ko so obiskali Švico, Nemčijo, Italijo, Vatikan in tudi Gorico. Kakšne so bile tedaj razmere in s kakšnimi občutki je dirigentka prišla v svoje rojstno mesto, smo lahko razumeli, ko je povedala, da so ob tisti priložnosti pevce slovenskega rodu pospremili v Števerjan, da so si lahko vsaj od daleč in preko meje ogledali, kako se kaže domovina njihovih očetov in dedov - Slovenija. Kdor se je udeležil tega goriškega nastopa, gotovo ohranja najlepši spomin na njihov nastop,

zbor »Niños y jóvenes cantores de Bariloche«

tudi različne jezikovne, glasbene in kulturne izkušnje in osnove. Pod njenim visoko strokovnim, predvsem pa človeško toplim, širokim in inteligentnim vodstvom so otroci lahko prerasli v pevsko telo, ki so ga primerjali s sloviti dunajskimi pevčki. O opravljenem delu pa pričča tudi kar pet plošč.

O zlahtnosti njihovega nastopanja in pomenu tega opusa je na predstavitvi spregovoril tudi pisatelj Zorko Simčič, ki je povedal, kako je bil tudi on sam očaran od njihovega petja in kako jim je že po prvem nastopu napovedoval, da bodo nekega dne peli v slovitim teatru Colon v Buenos Airesu, kar se je tudi zgodilo.

Pri pripravi zbirke *Opus* z omenjenima zgoščenkami je Zalka Arnshek poskrbela za celotno podobo spremne knjizice, ki šteje 32 strani in zgoščenki, za oblikovanje je bil zadolžen Rok Ločnikar, zbirko *Opus* pa je uredila Tadeja Petrovič Jerina. Cena je 4500 tolarjev, ki so gotovo dobra investicija za vse, ki imajo radi zborovsko petje in tudi na ta način izrazijo priznanje delu, ki je bilo opravljeno v daljni Argentini.

Pri tem naj še dodamo, da je Javni sklad republike Slovenije za kul-

turne dejavnosti dodelil Lučki Kralj Jerman ugledno glasbeno priznanje za njeno delo na zborovskem področju, in sicer Gallusovo listino, ki ji bo podeljena v sredo, 7. t.m., na letošnji 19. reviji otroških in mladinskih pevskega zbora v Zagorju ob Savi.

Po odlični kitarški medigri je bila na vrsti predstavitev druge zgoščenke povsem drugačne vsebine. Naslov *Radujte se* in podnaslov *Taizéjski spevi* nam pove še veliko o vsebini zgoščenke, ki nam ponuja 58'48" posnete glasbe. Gre za meditativno glasbo, za t.i. taizéjske speve, ki nagovarjajo tudi našo mladino, saj jih pogosto slišimo zlasti pri skavtskih in mladinskih mašah. Priložnostni zbor, ki ga je vodila znana zborovska delavka iz Ljubljane Mihela Jagodic, je v pravem duhu posnel kar 17 pesmi, ki jih mnoge spremljajo nekatera glasbila, kot so kitara, včasih flavta, oboa ali klarinet. Menimo, da so dirigentka in pevci zelo dovršeno opravili svoje delo, predvsem pa predstavili doživljanje taizéjskega petja, ki ga ustanovitelj skupnosti v Taizéju, brat Roger, označuje s pojmom meditativna skupna molitev in ugotovitvijo, da morda "prepevanje teh besedil še bolj prevzame celostno bitje, saj se ga dotakne v njegovi največji globini".

Poslušanje teh meditativnih pesmi bo vsakomur, ki se je kdaj udeležil taizéjskih novoletnih srečanj ali poromal v daljno Francijo, obudilo hrepenenje po onem notranjem miru in čistem veselju, ki gotovo prevzame vsakogar, ko se v cerkvi pridruži tisočim mladim, ki doživeto prepevajo sebi v veselje in Bogu v čast. Zgoščenka je res dobra in zelo sporočilna, stane pa 2.700 tolarjev.

Marja Feinig

TRST, ŽIVIŠ?

VLADIMIR KOS

Živiš, o častitljivo
pristanišče,
Trst? Odkar so ti
Vstajenja vest
prinesli Jutrovci.
Si le stičišče
tihoma odmirajočih
cest?

A v tvojih lepih cerkvah
iz groba Vstali
kot nekoč med Angeli
živi.
Pristal je bil ob vernih
src obali -
Njemu v čast
morjé ob breg šumi.

Pomlad je v cvetih,
v svodu,
v morskih penah -
sadeže prinaša
v tržnice.

A tebe tare
starih misli štrina?
Novoga ne zre ti več
oko?

O, slavno mesto, tam
pri Njem pristani!
Iz groba vstal je, ker te
rad ima.
Nikar ne šepni
z drugimi
"Domani..."
Snemi prapor smrti
z jambora!

Morjé se z valčki veseli
Vstajenja,
tvoj zaliv blesti se še
v dežju:

tako je vélik
sveti Dan življenja,
Dan, ki nima
smrtnega mraku!

VSTAJENJSKA PESEM

BRUNA PERTOT

Nikdar
ne pozabim
jutra,
ko si našel
me na cesti,
vso premočeno
in samo,
mi obrisal
mokra lica,
me objel,
zadel
na ramo.

Od takrat
v sebi nosim
drobec
kozmične
luči,
nič se več
me ne dotakne,
odkar v meni
to gori.
Svetlo je
na Tvoji rami,
lepo je od tu
življenje,
glej,
vsak čas
bo vstalo jutro,
glej,
vsak čas
bo Vstajenje!

NA REŠETU

Pogovori sredi dneva

Slučajno tako nanese, da ob sredah lahko poslušam oddaje Radia Trst A. Tako rada prisluhnem Pogovorom sredi dneva, predvsem osrednjemu pogovoru Vide Valenčič s kakšnim zanimivim gostom. (Tu moram narediti majhen oklepaj. Sem prav razumela prejšnjo sredo, da bo Valenčičeva "poskusila svojo srečo drugje"? Pomeni to, da se ji je iztekel sedanji kontrakt ali gre za kakšno radikalnejšo odločitev? Upam vsekakor na prvo možnost.) No, 17. marca je bila njen gost v Pogovorih sredi dneva gledališka igralka Vesna Pernarčič, ki je nekaj sezon preživela v Slovenskem stalnem gledališču v Trstu. Sem je prišla kmalu po zaključenem študiju na AGRFT in tu razvila svoje igralske sposobnosti. Odi-grala je kar nekaj lepih vlog v Master classu, v Sladkih šibkostih žena, v Treh sestrah, Malomeščanski svat-

bi, če jih naštejemo samo nekaj. Morda je tržaški publiki najbolj ostala v spominu kot imenitna Nežka v Linhartovem Maticu, ko je vse presenetila s svojim perfektnim tržaškim dialektom. No, prav všeč mi je bilo, da sem iz radijskega srečanja zvedela za njeno nadaljnjo osebno in profesionalno pot. Med tem časom se je poročila in dobila sinčka Filipa. Je član ansambla gledališča v Kranju, trenutno še na porodniškem dopustu, pravkar je pripravila recital šansonov Edith Piaf. Nekaj pa me je v tem intervjuju neprijetno zbudilo - in sicer njene precej nestrpne in izvšene pripombe o tržaški publiki. Tak je bil tudi citat iz nekega intervjuja: da je tržaška publika zadovoljna, če je v igri vse lepo "pošlhtano" in nekako brez problemov.

Povedala je še, da publika ni bila zadovoljna z Malomeščansko svatbo, češ da so bile igralko premalo oblečene (?), da ni znala ceniti predstave Sen kresne noči, da so doživeli kritike, ker so otroško predstavo Mali medo pripravili tudi za italijanske otroke, itd. To ni prvič, da gledališki profesionalci govorijo o tukajšnji publiki, pa tudi o kritikih, o članih gledališkega sveta, kot o nekih "zagamanih" zamejcih, ki nimajo pojma o gledališču, ki bi ga hoteli zreducirati na nekakšne čitalniške predstave in nezahtevne burke. Kar pa sploh ni res. Kolikor se spominjam, niso bile sporne navedene predstave Malomeščanska svatba ali Sen kresne noči, ampak kar nekaj drugih, ki so s svojim sporočilom ali nespočilom marsikomu odvzele vo-

ljo iti v gledališče. Če je kdo kritiziral Malega medota v italijanski, pa je bilo verjetno zato, ker se mu je zdelo, da slovensko gledališče ni izpolnilo vseh dolžnosti, ki jih ima do slovenske publike, preden se loti italijanskih projektov. A Pernarčičeva se ni obremenjevala s tem, da bi skušala razumeti tukajšnje Slovence - in je raje šla.

V istem tednu sem poslušala posnetek prireditve Mimize za vas v oddaji Z naših prireditev, ki je na sporedu ob nedeljah ob 17.30 in mi marsikdaj omogoči spremljati po radiu kako priredite, ki se je nisem udeležila. Mimize za vas je bilo srečanje z gledališkimi igralkami v Narodnem domu 7. marca. Tudi tam je prišel na plano problem odnosa med gledališčem oz. igralci in publiko. Presunil me je občutek osamljenosti igralko Maje Blagovič in njena izjava, da ne čuti strašne navezanosti s publiko. Svoj poseg je zaključila s težkim vprašanjem: "A smo se mi spremenili, a ste se vi? Kdo se je spremenil? Pravimo: takrat je bilo tako. Zakaj pa zdaj ni?" Res je, kot je povedala Milica Kravos, da so se razmere spremenile in mi z njimi. A potem sem pomislila na besede Štefke Drolčeve, ki jih je ob isti priložnosti izgovorila: da je bil njen čas v Trstu "blagoslovljen čas"... "Taka je bila spojenost med nami in publiko, da se tega ne da pozabiti... Igrali pa smo po vseh teh malih dvoranicah v okolici... Jaz nisem bila igralka, ampak naša Štefka..." Morda je razlika med tedaj in zdaj v tem, da so takrat igralci živeli s svojim občinstvom, z manjšino nasploh. Danes ji nudijo predstave, kar ni malo. Je pa premalo, da bi prišlo do tiste "spojenosti", o kateri je govorila Štefka Drolčeva.

NLP

Blagoslovljene
praznike
Vam želi

KULTURNI CENTER
LOJZE BRATUŽ

ZADRUGA
GORIŠKA
MOHORJEVA

želi
blagoslovljeno
in veselo
Veliko
noč!

GORIŠKA MOHORJEVA
DRUŽBA

želi
prijateljem
dobre knjige
blagoslovljeno
Veliko noč

Zboru Hrast srebrna plaketa Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti Priznanje za uspešno delovanje

FOTO: DDP

Mešani pevski zbor Hrast je v prejšnjem tednu prejel pomembno priznanje v Ljubljani. Bil je namreč med prejemniki srebrne plakete Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti za leto 2003. Gre za pomembno priznanje, ki ga je komisija za priznanja JSKD, na podlagi predloga Zveze slovenske katoliške prosvete iz Gorice, podelila doberdopskim pevcem in njihovemu dirigentu Hilariju Lavrenčiču za dolgoletno delo na področju ljubiteljskih kulturnih dejavnosti. Srebrno plaketo za delovanje v zamejskih krogih je dobil tudi Nužej Tolmajer, predstavnik Slovencev na Koroškem onkraj avstrijske meje, ki je prejel priznanje za kulturno delovanje v korist slovenske manjšine v Avstriji. JSKD je za leto 2003 podelil še tri srebrne in eno zlato plaketo. Srebrna odličja so prejeli še glasbeni pedagog Egi Gašperšič, plesalka in plesna pedagoginja Lidija Pogačar ter pozavnist in glasbeni pedagog Leander Pegan. Najvišje in najzlahtnejše odličje je komisija podelila koroškemu skladatelju dirigentu in pedagogu Lojzetu Lebiču.

Ljubljansko slavje je uvedel predsednik Nadzornega sveta JSKD. Pohvalil je delo sklada samega, ki da je z Zvezo kulturnih društev edini

povezovalc kulturnih dejavnosti. Ob tem je podčrtal pomen kulture v novi Evropi regij, v katero bo s 1. majem polnopravno vključena tudi Slovenija. Evropa regij naj bi namreč odprla slovenski kulturi nova vrata možnih dosežkov. Kulturo namreč po Mehovem mnenju ustvarjajo ljudje z vizijo. In prav vizija je tisti skupni imenovalc, ki naj bi povezoval vse nagrajence. Besedo je po nagrajevanju prevzel dobitnik zlate plakete, skladatelj Lojze Lebič. Podčrtal je pomen petja in glasbe - izrazov pluralistične in demokratične kulture. Prihodnost, za katero vsi ljudje živimo, izhaja po Lebičevem mnenju iz sedanosti in preteklosti. Koroški skladatelj prihodnosti ne vidi v danes prevladujočem neoliberalnem darwinizmu. V glasbi išče nove vrednote človeštva. Lebič je izpostavil, da živimo danes v svetu propagande in trženja le-te. Kultura pa ni propaganda in se zato ne trži. Njena vloga je ohranjanje duhovnega bogastva tako pri posamezniku kot pri narodu. To bo veljalo tudi v novem slovenskem domu, združenju v Evropi. Slavnostni večer je sklenil komorni zbor De Profundis pod vodstvom Branke Potočnik Krajnik s krajšim koncertnim sporedom - projektom Slovenska ustvarjalnost

- ljudska pesem. Na slavlju, ki je potekalo v ljubljanski Narodni galeriji, so MePZ Hrast zastopali nekateri pevci s predsednikom Claudiom Pericem na čelu. Ob slavnostni podelitvi plakete, ki jih je nagrajencem izročil direktor JSKD Igor Teršar, je bila prebrana motivacija. Doberdopskemu mešanemu pevskemu zboru je tako nagrada pripadla zaradi številnih uspehov, ki jih je MePZ Hrast zabeležil v zadnjih letih v matični domovini in v italijanskem vsedravnem prostoru. Omenjajo se tri zlate (1997, 1999, 2001) in ena srebrna (2003) plaketa na revijah Naša pesem v Mariboru ter visoke uvrstitve na italijanskih državnih tekmovanjih Citta' di Vittorio Veneto (1998), C. A. Seghizzi (2001) in Guido di Arezzo (2003). Komisija je ob tem zapisala, da "zbor ne slovi le po izvajalski prepričljivosti, temveč tudi po skrbno izbranih programih, posebej pozornih do slovenske tvornosti in oživljanja slovenskega glasbenega izročila". Ob zborovski dejavnosti, ki zavzema v okviru društva Hrast osrednjo vlogo, so komisariji podčrtali skrb za mladinsko raven pri ustanavljanju glasbenega šolstva na Goriškem.

Prejemnik zlate plakete, najvišjega odličja, ki ga podeljuje JSKD,

skladatelj, dirigent in pedagog Lojze Lebič je bil nagrajen zaradi dolgoletnega glasbenega delovanja na najvišjih nivojih v slovenskem glasbenem svetu. Po mnenju komisije skladatelj "s svojim glasbenim sporočilom prepričuje kar najširše plasti poslušalstva - od tradicionalno standardnega do bolj odprtega novemu. Odlikuje se s tehtnim, v različne smeri iščočim skladateljskim znanjem, z muzikalnostjo in estetskim čutom za človeško mero humanistično naravnane modernosti." V šestdesetih je bil Lojze Lebič dirigent APZ Tone Tomšič iz Ljubljane, nadaljeval pa pri komornem zboru RTV Ljubljana. Predaval je na Pedagoški akademiji in na filozofski fakulteti. Od leta 1991 je dopisni, od leta 1995 pa stalni član SAZU. Pomembno področje v njegovem opusu je vokalna glasba, čeprav je večji del svojega ustvarjanja posvetil instrumentalni glasbi.

Predstavnik Slovencev v zamejstvu je bil med nagrajenci tudi Nužej Tolmajer, v Celovcu rojeni kulturni delavec. Že v šestdesetih letih je bil organizator društvene in kulturne dejavnosti na Koroškem. Leta 1966 je bil imenovan za tajnika NSKS in Krščanske kulturne zveze (KKZ). Razvijal je močno sodelovanje s Slovenijo, ki je obrodilo številne nove pobude, predvsem pri delu z mladimi. Bil je hkrati med soustanovitelji Koroških kulturnih dni in oddelka Glasbene šole na Koroškem v Pliberku. Pred dvajsetimi leti je bil med začetniki kulturnih izmenjav s Slovenci v Italiji.

Srebrna odličja so prejeli še glasbeni pedagogi Egi Gašperšič, Leander Pegan in Lidija Pogačar. Egi Gašperšič, v Kropi rojeni glasbenik, je veliko prispeval h glasbenopedagoški literaturi. Napisal je veliko kratkih skladbic za vse vrste glasbil. Večinoma gre za priredbe ljudskih pesmi, s čimer je znatno prispeval k negovanju in oživljanju slovenske glasbene dediščine. Leander Pegan se prvenstveno ukvarja z godbeništvom. Ustanovil in vodil je kar sedem primorskih godb: med njimi tudi sežansko in trebensko. Lidija Pogačar, plesalka in plesna pedagoginja, je pomembno vplivala na razvoj plesne dejavnosti na obali. Piransko baletno skupino je prevzela leta 1964 in od takrat izpeljala skoraj 60 samostojnih plesnih predstav.

Andrej Černic

NAPOVEDNIK

RADIO SPAZIO 103, SLOVENSKE ODDAJE (OD 9.4. DO 15.4.2004)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9, Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7

Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz). Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, od ponedeljka do petka, od 20. do 21. ure. Spored:

- **Petek, 9. aprila** (v studiu Andrej Baucon): Glasbeni desert iz disko-teke 103. - Šopek narodnih viž. - Zborovski kotiček. - Obvestila.

- **Ponedeljek, 12. aprila** (v studiu Andrej Baucon): Glasbeni lističi z Andrejem: zanimivosti in informacije.

- **Torek, 13. aprila** (v studiu Matjaž Pintar): Ali veste, da... glasbena oddaja z Matjažem.

- **Sreda, 14. aprila** (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Slovenski rokomet na višku. - Izbor melodij.

- **Četrtek, 15. aprila**: oddaja odpade.

Umetniki dveh manjšin v Kulturnem domu

V okviru evropskih pobud ob vstopu Slovenije v EU bodo Kulturni dom v Gorici, galerija Artes iz Nove Gorice in Beneška galerija v Špetru središča izjemno pomembne likovne razstave, na kateri se bodo predstavili likovni umetniki slovenske narodne manjšine v Italiji in italijanske narodne manjšine v Sloveniji ter Hrvaški. Razstavo bodo v Kulturnem domu odprli v četrtek, 15. aprila, ob 19. uri, v galeriji Artes pa isti dan ob 17.30.

Fotografska razstava v galeriji Ars

Društvo Ars bo priredilo v petek, 23. aprila, ob 18. uri večjo fotografsko razstavo, ki bo posvečena Gorici in goriškemu prostoru. Na razstavi, ki jo društvo Ars prireja v sodelovanju s Fotoklubom Skupina 75 in Fotoklubom Nova Gorica, se bo predstavilo s svojimi fotografijami življenja in ljudi naše Gorice enajst fotografov.

Založba Litera

Knjige za osvežitev duha in za prijetno branje

O vrhunskem prevajalcu, publicistu in uredniku Alešu Bergerju bomo morali odslej govoriti tudi kot o izvrstnem pisatelju. Tako je na tiskovni konferenci minul teden v Ljubljani in teden prej tudi v Mariboru ob izidu Bergerjeve knjige Zagatne zgodbe, ki jo je v zbirki Nova znamenja izdala študentska založba Litera iz Maribora, dejal njen urednik Andrej Brvar.

Litera je minuli teden predstavila še tri knjižne novosti iz iste zbirke, in sicer zbirko novel Ognji francoske pisateljice Marguerite Yourcenar, zbirko esejev Medpotja filozofije in kulture filozofa Deana Komela ter knjigo kiparja in poglobljenega ekologa, ki deluje na področju zdravljenja zemlje, Marka Pogačnika, z naslovom Preobrazba Zemlje kot osebni izziv.

Aleš Berger je po Brvarjevih besedah v svojem literarnem prvencu Zagatne zgodbe zbral dvanajst, v vseh pogledih imenitnih, klasič-

nih in pretežno ljubezenskih zgodb, ki se vse po vrsti končajo s takšnim ali drugačnim polomom. V večini zgodb je glavni junak moški poznih srednjih let, ki se naveličan izpraznjenega zakona in po malem tudi življenja podaja v ljubezenske avanture. Le-te pa mu ne prinesejo svobode in osrečujoče erotike, temveč naveličanost, tesnobo in še večjo odtujenost. Zgodb, ki so napisane v bleščecem slogu in so polne tako tragike in komicnosti kot ironije in sarkazma, se po Brvarjevih besedah ne bi sramoval ne Čehov ne Maupassant in ne naš Cankar. Knjigo bo vzela v roke tisti bralec, ki so mu vsč odlični slog, izbran jezik, kratka zgodba, življenje, sedanost, ne nazadnje tudi njegova usoda. Bergerja namreč odlikujejo izjemen jezik, spretnost pri tkanju zgodbe, odlični slog in je zato branje užitek!

Novel Marguerite Yourcenar, ki so zbrane v knjigi Ognji, po besedah prevajalke Suzane Koncut ni

mogoče označiti za novele v pravem pomenu besede, saj so besedila variacija na temo neuresničene in onemogočene ljubezni; te pa z vmesnimi, fragmentarnimi mislimi o lastnem bolečem doživljanju erotike povezuje pripovedovalni glas. Pisateljica je že v predgovoru odkrito naznanila, da je knjiga plod ljubezenske krize, ki se je prezrcalila v zgodbe iz večinoma grške in enkrat krščanske mitologije. Iz teh zgodb izžarevajo obdobja zahod-

njaške sedanosti in bližnje preteklosti, ki so jih pretresale vojne in mestne grozote.

Filozof Dean Komel se v zbirki esejev Medpotja filozofije in kulture ukvarja z vprašanjem o možnostih filozofije v sodobnem svetu, hkrati pa proučuje kompleksen odnos med filozofijo in kulturo, ki jima je po avtorjevih besedah skupno to, da ju poganja eros. Komel se dotika tudi vprašanja govornice in tradicije ter ugotavlja, da je od

ttega, koliko smo danes zmožni pogovora, odvisna tudi možnost pesništva in filozofije. V svojih esejih avtor premišljuje tudi o številnih aktualnih vprašanjih, ki so povezana z identiteto Evropske unije, o smislu evropskosti kot stanju duha, pa tudi o odnosu med metafiziko in metapolitiko.

Umetnik in zdravilec Zemlje Marko Pogačnik, ki se kot pisatelj in umetnik že vrsto let posveča občutljivim procesom sprememb na našem planetu v knjigi Preobrazba Zemlje kot osebni izziv na osnovi svojih filozofskih in geometričnih raziskav ugotavlja, da Zemlja kot celovit inteligenčni sistem po svoje odgovarja na nevarnost ekološkega uničenja. Pogačnik poskuša s pomočjo svojih vizij, sanj in analize vpletenih pravzorncev zahodne kulture bralcu pojasniti, kaj se dogaja v podzavesti našega prostora in časa. Človek bi po avtorjevem mnenju lahko veliko več pomagal pri samozdravljenju našega planeta, če bi imel vpogled v svetovno dogajanje na občutljivih energijskih, čustvenih in duhovnih ravneh bivanja.

Dve ljudski molitvi izpod obronkov Grmade

“Premisli človek na ta čas, ki je Jezus trpel za nas!”

V teh dneh vsa sredstva javnega obveščanja v različnih oblikah in z različnimi poudarki pišejo in govorijo o Gibsonovem filmu o Gospodovem trpljenju in smrti. Za ene je to odlično, povsem zgodovinsko in resnicoljubno zasnovano filmsko delo, za druge provokacija, za tretje pa le ciničen ameriški filmski proizvod, ki spretno izkorišča evangeljsko zgodbo, jo začini s skorajda sadističnimi prvini nasilja in krvi, da bi čim bolj pritegnil pozornost gledalcev. Kakorkoli, film je velika uspešnica in zanimanje zanj po vsem svetu polni kinodvorane.

Ob tem lahko ugotovljamo, da je pasijon očitno tema, ki je v vseh časih pritegovala človekovo zanimanje, ker nagovarja njegove najgloblje občutke in slutnje.

V dobi, ko je imel čas drugačen ritem in ni bil utesnjen ter zaznamovan po splošnem hitenju in kar dušeči zadihanosti, so ljudje, kljub velikemu garanju in fizičnemu naporu pri vsakodnevnem delu za preživetje, našli čas tudi za svojo dušo. Kot nam pripovedujejo naši starejši ljudje, je bila molitev tedaj drugače prisotna in je bila odraz nekega pristnega in globokega verskega čutenja in splošne duhovne in verske prakse ter razsežnosti, ki je zaobjemala vse ravni bivanja zlasti kmečkega človeka. Mnogi vedo povedati, kako so predvsem v zimskih večerih po večerji molili rožni

venec, večkrat pa je tej znani in priporočeni obliki molitve sledila še drugačna, prvinska, starodavna molitev, čisto odraz doživljanja in razumevanja navadnih ljudi.

Presenetljivo pa je, da veliko tega ljudskega duhovnega bogastva še živi med nami in da je med ljudskimi molitvami veliko takih, ki obravnavajo prav snov Jezusovega trpljenja in smrti.

Ni tu mesto, da bi podrobneje razčlenjevali in poglobljali to snov, radi bi le bralce seznanili z dvema takima biseroma, ki sta se ohranila pri Sabličih in v Brestovici, se pravi pod obronki Grmade.

3. novembra 1983 nam je teta Viktorija Petelin Radetič od Sabličev, rojena leta 1909 v Jamljah, povedala naslednjo zelo zanimivo večerno molitev, ki vsebuje tri sestavine. Začenja se kot večerna prošnja molitev za lahko noč. Osrednji del je posebnost, saj predstavlja motiv cerkve v samem rajju, končni del pa je izrazito pasijonski, čeprav gledan z vidika Matere Božje, in sintetično obnavlja marsikje znani motiv Marijinih sanj o Jezusovem trpljenju, ki ga predstavlja v obliki pogovora med Materjo in Sinom.

Molitve se glasi:

*Pojmo spat, z Bogom rad,
s svetim križem prebivat.
Sveti križ je božji križ,
tri angelce pr nas pustiš.*

*Prvi nas bo vižal,
drugi nas bo spizal,
tretji nas bo sveto vero učil.*

*V nebesih je ena
cerkvica rumena,
z rožci pokrita,
z verhom pok'jena.
Nuoter kleči Marija devica,
prebira bukvice, zažiga svečice.
“Mati, ali spite, al' čuvaste?”
“Jast ne spim in ne čuvam,
čudne sanje jast imam.
Gor in dol so tekali,
so Jezusa lovili,
na križ so ga prbili,
mu krono z glave zbili,
so sulco mu v prse nasadili.”*

Po besedah same pripovedovalke so to včasih zmolili po družinskem rožnem vencu.

V Brestovici leta 1902 rojena Anastazija Antonič, ki je od leta 1947 živela v Jamljah, pa nam je 24. junija 1984 povedala naslednjo večerno molitev, ki se glasi:

*Premisli človek na ta čas,
ki je Jezus trpel za nas!
Zaradi greha tega sveta,
na svetem križu je visel in trpel,
brez trošta križa.
En zemnir krvav je nosil
svoj bandir.
Potem so Jezusa kronali.
S trnjevo krono je kronan bil,
iz rane je zboliv.
Jezus je uboden v desno stran,
sveta kri mu teče iz svetih ran.
Ena mu teče scurkoma proč.*

Jezus ne bo držal glavce gor.

*Jezus je teh zveličanih.
Srčno usmili se čez nas,
kadar bo zadnja ura in čas.*

*Pojdimo z Bogom spat,
s svetim križem prebivat.*

Bog je poslal tri angele k nam.

*Prvi nas bo vižou,
drugi nas bo špežou
in tretji nas bo regirou.
Cerkvica rumena,
z virhom podkadena.
Notri Marija devica kleči.*

*Svojo lučko užiga,
svoje bukvice prebira
in pride sam Jezus k nji,
ji reče:*

“Mati moja, ali spiste ali čuvaste?”

“Sin moj! Ne spim, ne čuvam.

*Čudne sanje jaz imam,
da so tebe Judje ulovili,
kronco z glave vzeli
in sablico na glavo deli.”*

“Mati moja! To niso nobene čudne sanje.”

*Kdor jih zmoli trikrat ponoči
in trikrat čez dan,*

so mu vsi grehi odpuščeni! Amen.

Tudi v tem primeru so to molili zvečer, ko je družina že opravila rožni venec, preden so legli k počitku. Zanimivo se nam zdi, da se ta molitev začenja kar s pozivom k razmišljanju o skrivnosti Odrešnikovega trpljenja. Sledijo nato že omenjeni motivi večerne molitve oziroma Marijinih sanj, konča pa se z necerkveno obljubo za odpustanje grehov. Gre za navedbo po-

gojev in obljubo, ki je sicer navadno prisotna ob sklepu drugih molitev, predvsem zlatega očenaša ali sanj Matere božje.

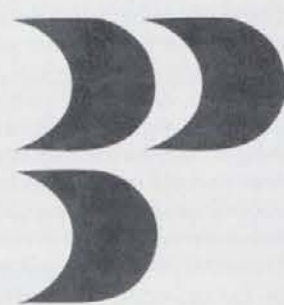
Ob koncu menimo, da se velja zamisliti ob teh dveh ljudskih molitvah, predvsem pa občudovati sporočilnost in napetost, s katerima nas prevzameta in vabita, da se tudi sami za trenutek ustavimo in se poglobimo v njuno sporočilo ter pričevanjsko vrednost, saj nama govorita o globoki veri in zaupanju v Božje usmiljenje naših non in nonotov.

Mogoče bo kdo rekel, da pišemo o stvarih, ki so zelo daleč, a prepričani smo, da lahko nagovorijo tudi sodobnega človeka, a le če si bo vzel potrebni čas in se prepustil pomenu besed in ritmu teh starodavnih molitvenih obrazcev.

Marko Tavčar

9

ČETRTEK,
8. APRILA
2004

Banca di Cividale

BANCAGRICOLA KMEČKA BANKA

**vošči vsem svojim strankam
vesele velikonočne
praznike**

Sedež v Gorici
34170 Gorica
Korzo Verdi 40
tel. 0481 538942

Agencija št. 1
34170 Gorica
Ul. Kugy 22
tel. 0481 536955

Podružnica Krmin
34071 Krmin
Drevored Friuli 38
tel. 0481 630042

Podružnica Trst
34123 Trst
Ul. Milano 25
tel. 040 369015

Podružnica Štandrež
34170 Štandrež (Go)
Ul. S.Michele 128
tel. 0481 525133

Pogovor s Petrom Močnikom "Ko bi danes šli na volišča, desna sredina v Trstu ne bi zmagala!"

ni, da nam Slovencem niso prav nič naklonjene". Poleg tega odvetnik Močnik meni, da tudi preko narodnostnega in manjšinskega vprašanja sta se upravi izkazali z upravnega vidika dokaj nesposobni. "Situacija je zato dokaj žalostna. Mi dosežemo pač to, kar moremo. Povem pa to, da, če bi danes šli na volitve, res dvomim, da bi današnji upravitelji spet zmagali, seveda, kar se tržaške občine tiče."

10 "Glavni cilj stranke Slovenske skupnosti je skrb, da se začne čimprej z izvajanjem zaščitnega zakona, ker se dejansko to še ne dogaja. Pritiskali bomo zato na vse ravni, od vladnih do krajevnih, da se bo izvajanje zakona končno pričelo", je dejal občinski svetovalec SSK Peter Močnik (na sliki) v krajšem obračunu položaja naše manjšine in smernic SSK. Druga pomembna točka na programu stranke je prizadevanje na deželni ravni, da se zagotovi zajamčeno politično zastopstvo za predstavnike manjšine v izvoljenih telesih, "saj so bile besede deželnega predsednika Illyja v tej smeri zelo vzpodbudne", je dodal intervjuvanec. "Kot tretje pa bi poudaril skrb SSK za razvoj in rast vseh uprav, pri katerih je naša stranka tako ali drugače soudeležena".

Kar se tiče političnega položaja tržaške pokrajine in občine, je odbornik Močnik zelo odrezav. "Tako v eni kot v drugi upravi je na vladi desna sredina in vpliv Nacionalnega zavestništva pri tej kombinaciji je izredno močan, kar pome-

V Trstu se že nekaj časa veliko govori o Expoju. "No, po svoje je Expo lahko zanimiva stvar za vse. Mislim, da bi lahko celotno tržaško gospodarstvo odneslo pozitivne učinke, ko bi BIE izbral naše mesto. Vprašljivo pa je vsekakor dejstvo, da bi ne Expo postal figov list, za katerim se skriva nesposobnost krajevnih uprav, zato da ustvarja iluzije v ljudeh. Če bi bilo prav tako, po pravici povedano, bi bilo res hudo. Ko pa bi manifestacija zaživela nekako zase, bi lahko sicer pripomogla k razvoju našega področja".

Kako pa se stranka pripravlja na evropske volitve? "SSK je dosegla dogovor z južnimi Tiroli. Nastopala bo namreč s svojim kandidatom na listi nemške manjšine, ki je sicer povezana z Marjetico, ki podpira Prodijevo listo. Glasovi za kandidata SSK bodo torej neposredno v prid bivšega predsednika vlade. Istočasno pa nudimo možnost ljudem, da podprejo slovenskega kandidata na listi manjšin, kar je dokaz sodelovanja med manjšinami v Italiji. IG

Pismo škofa Evgena Ravignanija ob Veliki noči

Dolžnost upanja

Bilo je jutro prvega dne po soboti. Skupina žena se je napotila h grobu. V očeh so še hranile spomin na Kristusa, ki je negibno ležal v objemu matere, potem ko so ga mrtvega sneli s križa. Niso več jokale. Srce je bilo prepolno bolečine. Vedele so, da Njegovega obraza ne bodo nikoli več videle. Učitelj jim je bil povedal, da bo vstal v novo življenje, vendar je bila žalost, ki so jo v sebi čutile, tako velika, da so pozabile na te njegove besede. Vsako upanje je bilo na

tem, da usahne, in pogled na prazen grob je njihovo bridkost še povečal: kam so Gospoda odnesli? Vendar je bil On tam in eno izmed njih je po imenu poklical. Marija Magdalena ga je prepoznala. Sele takrat so se spomnile Njegovih besed. Globoko veselje jih je prevzelo. Takoj so odšle k enajstim apostolom in drugim ljudem, da bi jim povedale, da so ga vide-

le, da je Kristus, njihovo upanje, vstal od mrtvih.

Tako piše v evangelijih o teh dogodkih. Ko sem to po-

novno prebral, se mi je zadelo, da so tako ženske kot apostoli nekoliko podlegli dvomu: mar se je lahko Jezusu verjelo, ko je govoril o svojem vstajenju? Ali se je lahko verjelo ženskam, ki so zasopale povedale, da so ga videle? Zazdelo se mi je tudi, da je bila zbežnost zaradi tega, kar se je dogodilo, velika; zmedenost je legla med prisotne tudi zaradi odgovornosti, ki

so jo čutili, da bi dogodka ne zamolčali, čeprav bi jim lahko ostali tega ne verjeli. Ko pa se jim je on prikazal, so se dvomi razblinili: ostala je odgovornost, da se o tem priča in drugim pove, oznani. In že takrat so vedeli, da to ne bo lahko.

Ta odgovornost, ki je nekoč slonela na apostolih in prvih krščanskih skupnostih, sloni danes na naših ramenih. Na ramenih vseh kristjanov, saj bomo zaradi srečnih kalendarjskih okoliščin letos vsi kristjani skupno praznovali Gospodovo Veliko noč. V Gospodovem vstajenju najde naše upanje gotovost, da se nov svet lahko

rodi. Vse to pa zaradi prizadevanja in pričevanja vseh nas, moških in žensk, ki ne podlegamo vsesplošnemu širjenju zla, ki se ne vdamo pred krivico, ki žali dostojanstvo vsakega človeka in tudi ne pred nasiljem, ki ubija življenje; to smo moški in ženske, ki ne nameravamo podleči krivim prerokom, ki ne morejo utišati krika upanja, ki ga nosimo v srcu. Naloga

ni lahka. Vendar smo to dolžni storiti in to prav zato, ker živimo v kulturi, ki išče gotovosti, in zdi se, da jih ne najde. Živimo namreč v družbi, ki jo označuje presenetljiva opustitev moralnih vrednot in je prežeta z nemirom in strahom pred prihodnostjo v svetu, kjer se strahovito večja številka poznatih in nepoznatih vojn ter spopadov, medtem ko se krepki poziv k miru s strani vseh, tudi s strani tistih, ki ne pripadajo naši veri, ampak se navdihujejo pri visokih idealih človečanstva.

To je čas, da oznanjamo Kristusa in njegovo veselo novico o resnici, pravičnosti, ljubezni in miru. Brez pomslekov in brez bojzani, ampak s pogumom in z zaupanjem moramo to početi, in to zato, ker je v Njem naše upanje, a tudi zato, ker se v svetu širita želja in volja po večjem razumevanju in sprejemanju ter sodelovanju med državami in se širi tudi tu li velika potreba po izgradbi vi bogastva in lepote mi u, ki mora sloneti na plodni dialogu.

To je čas dolžnosti upanja. Veselo Veliko noč vsem.

Evgen Ravignani,
tržaški škof

PREJELI SMO

Vestnost avstrijskega poštarja

Pred časom se je veliko pisalo o zamudah in pomanjkljivostih italijanske poštne uprave. Mislim, da je prav, da bralce seznanim z naslednjim dogodkom. Pred božičnimi prazniki sem poslal voščila staremu prijatelju na Solnograjsko. Zanesel sem se na spomin in nisem preveril njegovega točnega naslova. Zdelo se mi je čudno, da nisem od prijatelja prejel nobenega odgovora. Pri-

bližno sredi januarja mi je telefoniral, se zahvalil, voščil in smeje opozoril, naj prihodnjič napišem točen naslov. V naslovu so bili pravilno navedeni samo priimek, ime in kraj. Kljub temu je "poštar", sicer z zamudo, prijatelju dostavil voščila, potem ko je na občinskem uradu ugotovil točen naslov, ker ga ni dobil v telefonskem imeniku. Lepo bi bilo, če bi bili tudi naši pismoonoše tako vestni, saj prevečkrat vračajo nedostavljena pisma z oznako "irreperibile" (nenajdljiv), "indirizzo inesatto" (netočen naslov), "sconosciuto" (nepoznan) itd.

Nabržinc

Prošnja za pomoč družini Žakelj-Melnik iz Slavinj

Marsikdo predvsem iz vasi v devinsko-nabrežinski občini pozna Alenko Žakelj Melnik, ki je nekaj let obiskovala šolo v Nabrežini in Trstu ter bila vključena v delovanje društva Igo Gruden, zlasti njegovega zbora. Njeno družino, poročena je in ima dva šoloobvezna otroka, je v sredo, 18. februarja, ponoči prizadela huda nesreča. Ogenj je namreč mladi družini iz Slavinj pri Hruševju povsem uničil sicer že opremljeno, a še ne vseljeno mansardno stanovanje in celotno ostrešje komaj sezidane hiše. Stekla je dobrodelna akcija, da bi prizadeti družini pomagali. Mesec dni po požaru je bil dobrodelni koncert v Kulturnem domu v Postojni, sedaj pa se njeni prijatelji skušajo organizirati, da bi kaj podobnega naredili tudi v naših krajih. Vsekakor naj vse ljudi dobre volje obvestimo, da bo prizadeti družini dobrodošla vsaka pomoč in da sredstva zbiramo tudi v našem uredništvu. Lahko pa jih nakažete na transakcijski račun, odprt pri Poštni Banki Slovenije, številka 90200-4000221806.

Tržaška Karitas: konkretna pomoč v Mostarju

V zvezi s člankom Pomoč potrebnim v Mostarju, ki je izšel pred časom v našem tedniku, nam je tržaška Karitas posredovala dodatne informacije, s katerimi bodo zainteresirani lahko konkretno pristopili k solidarnostnemu projektu. Kdor želi, torej, lahko stopi neposredno do urada Karitas, ki se nahaja v ul. Cavana 16 - 1. nadstropje, in sicer vsak dan od 9.30 do 11.30 in odgovornim škofijske ustanove izroči svoj prispevek. Prispevke lahko tudi pošlje po pošti na tekoči račun št. 11135340 ali pa z bančnim pologom pri Unicredit SpA, glavni sedež v Trstu, s pripisom "Diocesi di Trieste - Caritas diocesana" z bančnimi koordinatami 03226/02200/10481505 ter s pripisom "Progetto Mostar - Projekt Mostar".

Max
RISTOPUB
PIZZA - GRILL
Vesele praznike!
Monfalcone (GO)
Via Grado, 54/F
(blizu Kinemaxa)
Tel. 0481.722081

Center Hotel
Vam želi
vesele velikonočne
praznike
Via/Ulica Igo Gruden 43
Basovizza/Bazovica
(Trieste) - I
tel. +39 040 9221334
fax +39 040 9221335
info@centerhotel.it
www.centerhotel.it

Pekarna, slašičarna
in sladoledarna
LEGIŠA
vošči veselo Veliko noč
Sesljan 41
tel. 040 299147

Bar
Al Castel
Danile Tomasini
vošči blagoslovljene
velikonočne praznike
Devin 28/A
tel. 040 208747

ŽELEZNINA IN
DROGERIJA
TERČON
vošči veselo
Veliko noč!
SESJAN, 27/A, tel. 040 299220

CVETLIČARNA
LIDIA
VOŠČI VESELO
VELIKO NOČ!
DEVIN - 28/A
tel. 040 208578

SEMENARNA STANIŠA
ob odprtju nove trgovine
na Pokrajinski cesti 160 v Nabrežini
vošči srečne in miru polne
velikonočne praznike
tel. 040 200171

SKLAD MITJA ČUK
IN VZGOJNO ZAPOSLOVNO
SREDIŠČE MITJA ČUK
voščita vsem prijateljem
blagoslovljeno Veliko noč!

SLOVENSKO PASTORALNO
SREDIŠČE V TRSTU
ob obletnici Kristusovega vstajenja
ŽELI VSEM SVOJIM ROJAKOM
BLAGOSLOVLJENE
VELIKONOČNE PRAZNIKE

ZVEZA CERKVENIH
PEVSKIH ZBOROV
želi pevovodjem,
organistom, pevkam in pevcem
ter njihovim družinam
blagoslovljene velikonočne praznike

voščijo vam

GOSTILNA
Sardoč vošči gostom in
prijateljem vesele
velikonočne
praznike

PREČNIK 1/B, tel. 040 200871

potovalna agencija
AURORA

Ulica Milano, 20 - 34122 Trst
tel. 040 631300 - 040 630261

OPREMA

Korsic

vošči vsem odjemalcem, prijateljem in znancem
v zamejstvu in matični domovini
vesele velikonočne praznike

TRST - Ul. S. Cilino 95, tel. 040 54390

UNIPOL BANCA

Dr. STOJAN PAHOR

finančni posrednik

tel. 040 3220283, GSM 3484440474 spahor@tin.it,

TRST - Trg Venezia 1 www.unipolbanca.it

nuova
Tecnoutensili SAS
di Norma Tretjak & C.

ŽELEZNINA, ORODJE, STROJI ZA POLJEDELJSTVO

OPČINE - Proseška 7, tel. - fax 040 212397

DANEV

praznjenje greznic in čistilnih
naprav, čiščenje odtočnih
kanalov z vodnim pritiskom,
pregledi s tv kamero,
zidarska dela

OBRтна CONA ZGONIK,
PROSEŠKA POSTAJA 29/C,
34017 TRST
tel. 040 2528113; fax 040 2528124

SLAŠČIČARNA

Saint Honore'

čokoladne specialitete
čokoladni pirihi

ODPRTO VSAK DAN

OPČINE - Proseška ul. 2, tel. 040 213055

TAc s.a.s.

Gruden Matej in C.
GRADBENI MATERIAL

SESLJAN, 24/1, tel. 040 299259

Želimo
vam
veselo
Veliko
noč!

draguljarna

malalan

vošči vesele velikonočne praznike!

Opčine - Narodna ulica 28 - tel. 040 211465 / www.malalan.com

ŽELEZNINA TERČON SAS

Vse za hišo in vrt, stroji
za domačo in poklicno
uporabo, barve in barvila,
vse za vodne in plinske
inštalacije.

ODPRTO OD PONEDELJKA
DO SOBOTE ZJUTRAJ

NABREŽINA 124,
tel. - fax 040 200122

KMEČKI TURIZEM

GRUDEN ŽBOGAR

VOŠČI VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE

SAMATORCA 47, Zgonik, tel. 040 229191

Ob koncertu priljubljene zborovske revije O reviji Primorska poje in zborovskem petju sploh

Prva letošnja revija Primorska poje v zamejstvu, ki je bila v nedeljo, 14. marca, v župnijski cerkvi pri Svetem Ivanu v Trstu zasluži posebno obravnavo iz več razlogov. Uvodoma bodi povedano, da so poslušalci napolnili to veliko cerkev že pred začetkom koncerta, kar lahko dokazuje, da je Primorska poje živa med pevci in poslušalci in da ni sama sebi namen, kot pravijo nekateri. Nastopilo je sedem zborov, dva iz zamejstva, to sta cerkvena zbor iz Sv. Križa in Škedenja. Večina je pela pred oltarjem, dva, Škedenj in Godovič, ki sta imela v programu mašne dele z obvezno orgelsko spremljavo, pa na koro. Koncert je bil lep, zanimiv in pester, kar se verjetno ne bi zgodilo, ko bi bila ta revija tekmovalnega značaja, kakor nekateri želijo. V tem primeru bi verjetno nastopilo manj zborov in manjša bi bila različnost med njimi. Naše zborovstvo je popolno, če nastopi čim več zborov, ker vsak zbor, velik, majhen, dober in manj dober ima značilnosti, ki ga razlikujejo od drugih in ima lasten način izvajanja. Dirigenti vedo, da so za oblikovanje glasbenih misli važne tudi malenkosti, kakor je sprememba hitrosti, jakosti, ki sta lahko daljša ali trenutna, različna izreka zlogov, predvsem vokalov in različna barva glasu.

Tako je v naravi: trata je v svoji lepoti popolna, če so poleg razkošnih vrtnic tudi ponizne marjetice in pohlevne trobentice. Vemo, da so zbori spremenljiva bitja, kakor cvetje občutljiva, kar je danes dobro, je lahko jutri manj dobro in, kar je danes slabše, je lahko jutri dobro in najboljše.

Zorko Harej

Slovenska zborovska literatura obsega cerkvene in posvetne skladbe. Večkrat z glasbenega vidika ni razlike med njimi: obe imata za izhodišče slovensko misel in čustvo; pogosto se razlikujejo samo po besedilu. Zato je prav, da na tej veliki mednarodni reviji, ki je pravzaprav revija mnogih zborovskih revij, nastopajo posvetni in cerkveni zbori. Ti, žal, sodelujejo še vedno v premajhnem številu, čeprav zbori lahko nastopajo v večjih ali manjših enotah s programom, ki si ga sami poljubno izberejo in ga lahko izvajajo v cerkvi ali dvorani. Med glavnimi organizatorji pa je tudi tržaška Zveza cerkvenih pevskih zborov.

Zborovodje in tudi pevci vedo, kako važni so nastopi v drugih krajih in pred drugačno publiko za obstoj in rast zborov. Petje v zboru je, ko se kdo za to odloči, dolžnost, ne breme, razvedrilo in dobrina, ki lepša in lajša življenje. Živost revije dokazuje tudi iz leta v leto obsežnejši program. In je prav, da se na zborovskih koncertih izvajajo no-

vejše in starejše slovenske skladbe, ker so vse odraz naše duše in našega kulturnega premoženja. Vedro in živahno vzdušje je bilo opazno pri nastopajočih zborih, od svetokriškega pri Trstu, ki je začel revijo in pokazal dobro pripravo z izvajanjem nekaj učinkovitih cerkvenih pesmi in dobre glasove, posebno moške, preko škedenjskega cerkvenega zbor, ki je izvajal več delov zahtevne latinske maše znamenitega italijanskega cerkvenega skladatelja iz prve polovice 20. stoletja, Lorenza Perosija, do Ženske vokalne skupine Korala iz Kopra, ki je gregorijanskim napevom dodala Sotojevo uglasbitev verzov Nell' apparir del sempiterno sole in slovensko ljudsko Angelček. Prijetno petje. Dober je bil mešani pevski zbor Godovič, ki je lepo izvedel, z ozirom na revijalni značaj prireditve, nekoliko dolgo Troštovo IV. mašo. Sledil je nastop moškega zbor, Janez Svetokri-

ški iz Ajdovščine, ki razpolaga z dobrimi, zreli moškimi glasovi. Njegov spored je odražal zasidranost v domači zemlji. Nastop primorskega akademskega zbor, Vinko Vodopivec je bil kakor dih pomladi, svež in sončen kakor njegov duhovni pokrovitelj Vinko Vodopivec. To je bilo še bolj opazno, ko so na trgu pred cerkvijo zapeli Vodopivčev O večerni uri. Med koncertom v cerkvi in potem v družbi, kjer se je prosto pelo, sem se počutil kakor pred mnogimi leti, ko sem vodil tržaški akademski pevski zbor Jadran.

Revijo je zaključil imenitni, večkrat nagrajeni in pohvaljeni zbor Ipavska, ki je zelo primerno sklenil to posrečeno zborovsko revijo.

Teh nekaj misli, posvečenih prvemu letošnjemu koncertu revije Primorska poje, ki je bil pri Svetem Ivanu v Trstu, sem se lotil v upanju, da bodo priljubljenost in izziv za širše razmišljanje o sedanji in prihodnji vlogi zborovskega petja pri nas, saj gre za dejavnost, ki bi ji morali posvečati posebno skrb.

Zorko Harej

Seminar o zborovskem petju

Zveza slovenskih kulturnih društev je v sodelovanju s slovenskim kulturnim društvom Lipa iz Bazovice v soboto, 3. t.m., organizirala seminar o zborovskem petju, vokalnosti, ki ga je vodil znani dirigent Andraž Hauptman, ki je zaslovel predvsem z vodenjem odličnega vokalnega sestava Ave iz Ljubljane.

Hauptmanovo predavanje je bilo razdeljeno na tri dele; v prvem je dirigent opisal razne vokalne sestave, od manjše skupine do velikega pevskega zbor, in tudi opisal njihove značilnosti. Nato pa je še dal poudarek na izbiro programa, ki jih razne skupine lahko dobro predstavijo in interpretirajo. Drugi del predavanja je bil osredotočen na pomembnosti fizične sprostitve posameznega pevca, ki je izjemnega pomena za dobro petje. Predavatelj je zbranim seminaristom prikazal praktične vaje sprostitve. Zadnji del predavanja pa je obsegal reprodukcijo zvoka in intonacijo, spoznavanje glasilk. Na koncu pa je Andraž Hauptman še prikazal praktično avdicijo, ki jo sam izvaja ob sprejemanju novih članov v komorni zbor Ave. Predavanja se je udeležilo lepo število zborovskih pevcev, ki so navdušeno sledili predavatelju in verjetno odkrili nov zorni kot vodenja in petja pri zborih.

FOTO KROMA

11

ČETRTEK,
8. APRILA
2004

Društvo slovenskih izobražencev / Peterlinova dvorana

Sprava na domačih tleh neobhodno potrebna

FOTO KROMA

Da bo naša matična država s 1. majem postala polnopravna članica Evropske unije, je posledica zgodovinskih zapletov in razpletov, pri katerih imata znatno vlogo tudi partizanstvo in Narodno osvobodilni boj. Toda vprašali bi se lahko, kakšno partizanstvo in kakšen NOB. Uradno povojno slovensko zgodovino pisje je partizanstvo obarvalo z epičnimi niansami. Iz literarnih vrst pa so na dan pronicale druge, globlje resnice in pokazale na partizanstvo kot širok pojav in pojem, ki ni imel celovitega značaja in enega samega nagnjenja, saj so ga sestavljale številne duše in tvorile med seboj včasih složni, včasih kriminalno bratomorilski kozmos, pri katerem je nastradal celotni pojem slovenstva. Prav o zadnjem se je v Jugoslaviji prej in v Sloveniji kasneje malo govorilo in tudi danes je tako kočljiva stran naše polpretekle zgodovine še vedno podvržena molku. Dokončna pravna gesta pa bi potrebovala drugačen odnos do tistega obdobja, predvsem pa do tistih, ki so med vojno in po njej izgubili starše in svojce, ki so padli pod težo in nasiljem revolucionarnega gibanja. Če so za državo ti mrtvi utonili v morju pozabe, je spomin nanje še danes živ v srcu tistih, ki so jih ljubili.

Prav svojci teh "pozabljenih" so temeljni del, okrog katerega je nastal televizijski dokumentarec Zamolčani - moč preživetja, ki ga je pripravil novinar TV Slovenije, zgo-

dovinar in sociolog ter Jurčičev nagrajenec Jože Možina; mlademu časnikarju je pri oblikovanju oddaje stal ob strani prav tako zgodovinar in sociolog ter višji muzejski svetnik v Gorenjskem muzeju, Jože Dežman. Sodelavca sta bila gosta predavanj DSI v ponedeljek, 29. marca, in občinstvu Peterlinove dvorane ponudila presenetljiv pogled na tista medvojna in povojna dogajanja.

Pot spomina se v enournem dokumentarcu vije preko pričevanj skupine treh svojcev do obdobja, ko so revolucionarji in vosovci - ki so nastopali pod krinko partizanstva - nasilno odvedli od doma mamo, očeta - bili so civilisti - in jih po zakotnih krajih Slovenije predali smrti, njihova trupla pa skrivaje pokopali, tako da sorodniki še danes ne vedo, kje počivajo svojci. Čeprav so ti otroci postali sirote in tudi tarča zlobnega besedičenja sovratnikov v šolskih klopih ter živeli kot samorastniki v bolečini negotovosti, nevesči okoliščin, v katerih so starše ali bližnje izgubili, je presenetljivo dejstvo, da v srcu ne nosijo marmornega nagnjenja do revolucionarnih ubijalcev: želijo le vendar, da se padlim povrne status polnopravnih državljanov in žrtev, ki so življenje izgubili kot civilisti in pripadniki partizanstva v vrtincu bratomorne državljanske vojne. Krivice se ne dajo popraviti, spomniti pa se jih je treba.

Možinov dokumentarec je imel izreden odmev v sloven-

ski javnosti. "Naletel je na laskave ocene in kritike v medijskih sredstvih", je poudaril avtor. "Le Zveza borcev je po treh tednih odločno nastopila zoper dokumentarec, namreč zato, ker so se člani zveze bali, da ta zakrita plat naše zgodovine pride na dan, in posledic, ki bi iz tega sledile", je pojasnil gost DSI. Možina pa je vsekakor odločno začrtal mejo, ki deli taka krvoločna obračunavanja s pojavom partizanstva in NOB. "Ni pošteno in niti prav, da celotno partizansko gibanje nosi posledice, za katere je kriv le ozki krog ljudi, ki so stremeli po oblasti z revolucionarnimi metodami. Treba je NOB ceniti, vendar v gibanju je treba razločevati med posameznimi komponentami, ki so si bile včasih tudi nasprotne". Prav bi bilo, da bi krivci za svoja zla dejanja plačali. Slovenska javnost je po predvajanju dokumentarca pokazala, da si upa čustvovati s tistimi, ki so v vseh teh letih trpeli. Pomembno pa je, da v Sloveniji nastajajo skupine svojcev zamolčanov, da bi si tudi med seboj pomagali.

Dokumentarec neizpodbitno kaže na podlagi dokumentov, ki so še danes zelo dobro ohranjeni, da so vrhovi revolucionarnega gibanja vedeli, kaj se točno dogaja. Menda so bili zato partijski kadri obveščeni o številu civilistov, ki so izgubili življenje: v medvojnem času so revolucionarji in privrženci Varnostne obveščevalne službe pobili kakih 4.098 civilistov (4.400 so pa ocene Inštituta za novejšo zgodovino), katerim gre prišteti še kakih sto partizanov. Največ žrtev je bilo na Dolenjskem, pa tudi na Gorenjskem, v Primorskem, Štajerskem in Prekmurju. Takrat se je v slovenski družbi pojavila globoka zarez, ki jo je "partijski rasizem" (kot ga je poimenoval Dežman) gojil vse do danes in tako zamajal ravnotežje v našem življu. Celotno današnji Sloveniji zakon o vojnih žrtvah ne jemlje v poštev teh padlih, ki so z vidika odstotkov v primerjavi z ostalimi evropskimi državami znatno višji: okrog 6%, medtem ko po ostalih državah se številno zaustavi okrog 1%.

Težo temačnih strani preteklosti je treba zato razbremeniti s smotno zgodovinsko analizo in jasno diskusijo: le tako bo nastala katarza narodnega čutenja, ki bo pozitivno vplivala na vsestransko rast našega naroda.

O spravi se danes veliko govori tudi v Italiji. Menda, ko bi si tudi naši zahodni sosede ogledali Možinov dokumentarec, bi se lahko pričeli, da smo čistke imeli tudi mi Slovenci, in tako ovrgli neverjetno teorijo, ki kaže na Slovence kot na genocidni narod. Lahko bo le takrat prišlo do dokončne sprave na tem koncu zemlje, morda prav v tem času, ko se Evropa širi oziroma združuje.

IG

OBVESTILA

VSZO-TS vabi vse skavte, prijatelje in starše na tradicionalni križev pot na Repentabru v petek, 9. aprila, s pričetkom ob 20.30. Zbiranje na Colu ob 20. uri. Vljudno vabljeni!

DAROVI

V SPOMIN na drago Marijo Bizjak darujeta brata Claudio in Adriano z družinama 50,00 evrov za Marijin dom pri Sv. Ivanu, 50,00 € za Vincencijevo konferenco pri Sv. Ivanu, 50,00 € za misijonarja Ernesta Saksido in 50,00 € za reveže.

V POČASTITEV spomina najine predrage mame Sonje Stubel daruje Pavel in Tanja 50,00 € za vojne sirote balkanskih vojn 90. let (Šolske sestre pri Sv. Ivanu v Trstu).

ZA MISIJON sestre Mirjam Praprotnik, ki deluje v Albaniji, darujejo 20,00 € S.S. iz Boršta

iz skupička prodanih Mohorjevih knjig.

ZA MISIJONARJA Danila Lisjaka, ki deluje v Rwandi, darujejo 20,00 € S.S. iz Boršta iz prostovoljnih prispevkov ob priložnosti Materinskega dne.

ZA DONBOSKOVO mesto Ernesta Saksida (Corumba - Brazilija) daruje N.N. 100,00 €.

V SPOMIN na svoje pokojne darujeta Marija in Danica Marc 50,00 € za cerkev v Bazovici.

V SPOMIN na pokojno Karmelo Kapun darujeta Vida in Amalija Renčelj 20,00 € za cerkev v Bazovici.

ZAHVALA

Člani Slovenskih Vincencijevih konferenc na Tržaškem se zahvalujemo vsem, ki so nam oljčne vejice darovali, jih pomagali pripraviti in deliti. Njim in ostalim dobrotnikom voščimo blagoslovljeno Veliko noč.

Minilo je eno leto od smrti msgr. Stanka Zorka

1. aprila je minilo leto, odkar je umrl g. Stanko Zorko, ki je kot duhovnik nad petdeset let služboval v Rojanu in pustil za seboj veliko praznino. Rojančani, katerim so se pridružili verniki iz drugih krajev, so dan pred obletnico - 31. marca - organizirali avtobusni izlet v Leskovec, kjer je g. Zorko pokopan. Na njegovem grobu je Dorica Žagar Filipič v toplih besedah izrazila občutek osamljenosti, ki je v rojanski skupnosti ostal nespremenjen tudi leto dni po njegovi smrti. Takole je dejala:

Dragi g. Zorko!

Po enem letu, kar ste nas zapustili, smo prišli iz Rojana na Vaš grob v Leskovec, kjer počivate v domači zemlji poleg svojih dragih, da vam povemo, kako zelo smo Vas imeli radi, kako Vas pogrešamo in kako ste vedno v naših mislih in srcih.

Petdeset let ste delovali med nami in petdeset let je predolgo obdobje, da se ne bi spomnili na Vas in na Vaše delo stalno prepletali v naših mislih in nam pred oči slikali najrazličnejše dogodke, ki smo jih z Vami doživeli. Kako naj pozabimo na vse, kar se je dogajalo v starem in novem Marijinem domu, v cerkvi pri obredih, pri pevskih vajah in nasto-

pih, na sestankih Marijine družbe, pa na izletih, kjer ste se vedno sprostil in bili tako nasmejani. Čas mineva, a spomini ostanejo.

Versko življenje se v naši slovenski rojanski skupnosti ni ustavilo po Vašem odhodu. Hvala Bogu imamo dobrega nadomestnega duhovnika, ki nam pomaga, kadarkoli je potrebno. Toda mi, dragi g. Zorko, potrebujemo tudi Vaše pomoči. Vi, ki nas gledate z nebeskih višav, prav gotovo veste, kako se trudimo, da bi nadaljevali Vaše delo tudi v zvezi z Marijinim domom. Veste tudi, da smo v ta namen ustanovili društvo Marijin dom. Toda to društvo je še neobgleden otrok, ki dela prve negotove korake, išče opore in večkrat ne ve, kaj bi in kam bi se obrnil. Velikokrat je zato med nami napeto vzdušje, kar gotovo ne koristi skupnemu

konstruktivnemu delu. Tudi pevske zbor, ki ste ga Vi, g. Zorko, imeli tako radi in ste bili nanj večkrat ponosni, je v težavah. Potrebujemo mladih moči, ki jih ni.

G. Zorko, Vi, ki prav gotovo uživate večno plačilo pri Bogu in ki ste nas imeli radi, bdite nad nami in nam pri Vsemogočnem izprosite pomoči! Naj nam po Vaši prošnji pomaga premostiti težave, naj nam daje vero in upanje v prihodnost. Naj varuje našo rojansko skupnost, predvsem pa naj v naši mladini prižge luč vere in jo usmerja k dobremu.

Dragi g. Zorko, mi Vas ne bomo nikoli pozabili in bomo za Vas vedno molili.

Na obletnico smrti pa je msgr. Franc Vončina daroval sv. mašo za pokojnega g. Zorka v rojanski župnijski cerkvi. Z njim sta somaševala župnik g. Umberto Piccoli in kaplan g. Alessandro Cucuzza.

Tudi letos

TRADICIONALNA VELIKONOČNA RAZSTAVA

v župnijski dvorani v Nabrežini
od 11. do 18. aprila od 16. do 19. ure
Zaprto samo v sredo in četrtek

Vabljeni!

JAZBEC

Pekarna - slaščičarna

NABREŽINA 98, tel. 040 200174

TK

TRŽAŠKA KNJIGARNA
LIBRERIA TRIESTINAVAM VOŠČI VESELO
VELIKO NOČPRODAJA BUTARIC, PIRHOV
IN VELIKONOČNIH DARIL

TRST - Ul. sv. Frančiška 20, tel. 040 635954, e-mail: tklibris@tin.it

BRICO
CENTER

vse za delo in prosti čas

želi blagoslovljene velikonočne praznike

Urniki: pon. 15.30-19.30; tor.-sob. 8.30-12.30 in 15.30-19.30
TRŽIČ - Gradeška cesta 52/A
tel. 0481 719200, fax. 0481 719201

il negoziotto

tkanine

vošči veselo velikonočne praznike

TRST - Drevored 20. septembra 16, tel. 040 370914,
e-mail ilnegoziotto@xnet.it

VITAL

Servisi za podjetja
in privatnike za tržaško
in goriško pokrajinoPESEK 42
34012 Občina Dolina
Tel. 040 226868
Fax 040 226791
e-mail: vitalcoop@tin.it
www.vitalcoop.net

BAR POKER

Kristjana Cibica

OB VELIKONOČNIH
PRAZNIKI VOŠČI
IN ŽELI VSE DOBRO

TRST - Ul. F. Severo 5

CVETLIČARNA

ELENA

Elene Draščelj

IZBRANO CVETJE
ZA VSE PRILIKOVOSTI

34133 TRST, Ul. Carducci 2

Trgovina jestvin

KUKANJA

vošči veselo Veliko noč

Nabrežina 106/B
tel. - fax 040 200172

Predavanje Foruma za kulturo / Dva odbornika Skupno mesto ali evroregija

Šesto srečanje v letošnji sezoni je bila priložnost za poglobljeno razmišljanje o nastajajoči evroregiji. Na večeru 23. marca sta o naporih v tej smeri spregovorila odbornika za čezmejno sodelovanje Občine Gorica Damijan Terpin in goriške Pokrajine Marko Marinič. Terpin je v uvodu poudaril, da je čezmejno sodelovanje obstajalo vsa povojna leta, saj so se stiki utrjevali na različnih področjih. Goriška se je v tem znatno razlikovala od Tržaške in je bolj koristila evropska finansiranja v ta namen. Sedanjí pogoji so zato tu drugačni in naše mesto je bolj pripravljeno za bližnje velike spremembe. Tu že dalj časa delujejo razne komisije, ki se redno sestajajo, kot je tista za okolje, ki se na primer ukvarja s problematiko emisij iz slovenskih tovarn, komisija za urbanistiko, ki med drugim ureja trg pred severno postajo. Prav tako je aktivna komisija za kulturo, ki ima veliko oporo v slovenskih organizacijah, saj je bilo na ravni društev že ogromno narejenega, lahko pa še veliko naredi na primer za valorizacijo obeh gledališč s snovanjem odmevnih skupnih pobud.

Tudi za druga področja, kjer je že živo sodelovanje, prinašajo nove razmere velike izzive. Bodoče skupno mesto mora skušati izluščiti vse možne sinergije in večje koristi, ki mu jih ta izredni čas ponuja. Za to pa sta potrebna kulturni pristop do posameznih vprašanj in kulturna priprava za njihovo reševanje. Po osamosvojitvi, je ugotavljal Terpin, je Slovenija pridobila na ugledu, tempo rasti v novi državi je višji, tostran meje pa je ljudi zajela panika in iščejo se načini, kako bolje komunicirati s sosedi, zato

FOTO BUMBACA

več vpisov italijanskih dijakov v slovenske šole.

Velik izziv za ta prostor je goriško zdravstvo, ki bi lahko zaigralo svojo zmagovito karto, v kolikor bo po padcu meje gravitiralo na to skupno območje veliko več ljudi. To bi ustvarilo kritično maso za razvoj skupne zdravstvene strukture. Pomembne izbire, kot so magnetna resonanca, čezmejni zdravstveni raziskovalni projekt s sodelovanjem univerz, skupno reševanje mladinskih problematik idr. bi oživilo ta prostor, ki je sicer med močnim dualizmom Trst - Videm obsojen na propadanje. Splača se iskati pravne rešitve, tudi glede na dejstvo, da je sklepanje dogovorov na ravni lokalnih uprav lažje. V zvezi s skupnimi projekti je Terpin omenil še organizacijo trgovskega centra na južnem delu mesta in čezmejno čistilno napravo. Bodoči skupni prostor bi lahko okrepil sodelovanje tudi na področjih sociale, informatizacije, športa, visokega šolstva idr.

Odbornik Marko Marinič je nato geografsko opredelil pojem evroregije, bolje evropokrajine.

Evropa obstaja predvsem kot Evropa tržišč, je poudaril, a tudi kot Evropa miru. Vežani smo na ekonomske in trgov-

ske tokove, pripravljamo se na bližnji prost pretok blaga in prosto gibanje ljudi in delovne sile. V tem predhodnem času je treba pospešiti premikanje ljudi, zato je pokrajina aktivirala čezmejno avtobusno progo in vlaga napor v prekatgorizacijo maloobmejnih prehodov. Tudi Marinič je ugotavljal, da so pretekli stiki društev dvignili kakovost sožitja na visoko raven in da je v tem Goriška dosti na boljšem kot Trst, ki takih stikov ni veliko gojil. Zaščitene manjšine, je dejal, morajo igrati aktivno vlogo povezovalca in ljudje ob meji se morajo otresti marsikaterih usedline preteklosti (dan spomina naj bo skupen). Ta prostor je treba fizično povezati, ustvarjati in podvojiti povezave med prometnicami, železnicami in izkoristiti že obstoječe strukture (Červinjan, Tržič, Gradež, Oglej), sicer bo Goriška razkosana ali stisnjena med večjima pokrajinama. Zamisel Čezmejne zaveze, ki je sicer rodila le nekaj sadov zaradi takratne miselne zavore na goriški Občini, je treba posodobiti. Pokrajina dela na tem, da bi bila temu prostoru priznana teža in enakopravnost ter da bi pridobil multicentrično ureditev.

Harjet Dornik

Skupna seja obmejnih skupnosti V pričakovanju na 1. maj

Meja, ki deli goriški prostor v italijanski in slovenski del, počasi popušča. Župana Brancati in Brulc sta vendar pravilno povedala, da jima je treba pomagati rušiti meje tudi v glavah. O tem so prepričani tudi rajonski svetovalci, ki verjamemo v to, da lahko prav na tej ravni prispejajo svoj delež. V tej luči sta že vrsto let pobratena rajonski svet Sv. Gora-Placuta in Krajevna skupnost iz Solkana. Skupno z rajonskim svetom iz Štavra prirejata že tradicionalni pohod Treh mostov, ki že vrsto let "odpira meje". Pred nekaj tedni so se predstavniki treh omenjenih krajevnih uprav srečali na skupni seji v Solkanu. Predsednica KS prof. Darinka Kozinc je uvodoma pozdravila prisotne in orisala delo solkanske krajevnega skupnosti. Obrazložila je, da imajo upravitelji, poleg običajnih upravnih obveznosti, veliko opravila z izvajanjem del za obvoznico, ki naj bi po dolgih letih pričakovanja končno rešila prometa solkanski center.

V sredinskem delu se je tekla beseda o organizaciji letošnjega pohoda, ki združuje mostove treh upravnih enot. Letošnja izvedba bo 2. maja in se torej vključuje v niz pobud, ki bodo popestrile uradni vstop Slovenije v EU. Razgovor se je nato razširil na debato o življenju in upravi našega teritorija, na katerem se gotovo spreminjajo scenariji. Svetovalec SSK Miloš Čotar je poudaril, da moramo delati za to, da bodo čezmejne pobude in skupno reševanje problemov postali vsakdanja praksa. Takrat bodo meje resnično odprte, srečali se bomo na kavi, ne da bi pomislili, ali smo "tu" ali "tam".

budin

TISKARNA

34170 GORICA - Ul. Gregorčič, 23
Tel. 0481 522 907 - Fax 0481 524 447
E-MAIL: budin@seta.it

KATOLIŠKA KNJIGARNA

- knjige in revije
- vse za šolo in pisarno
- razne vrste papirja
- sakralni predmeti, sveče
- darila
- plošče, kasete
- igračke

GORICA - Travnik 25, tel. 0481 531407

Draguljarna - urarna - zlatarna

VIRGILIO BRATINA s.n.c

dolga in kvalitetna prisotnost, označujejo jo resnost, strokovnost, kompetentnost na področju trgovine.

Voščimo vam veselo Veliko noč

TRŽIČ, Corso del Popolo 28, tel. 0481 410674

Urarna - zlatarna

Šuligoj

GORICA - Ul. Carducci 49, tel. 0481 535657

KONFEKCIJE

DARIA PODVERŠIČ

vošči vesele velikonočne praznike

POLEG OBIČAJNE PONUDBE DOBITE TUDI VELIKO IZBIRO ELEGANTNEJŠE KONFEKCIJE

GORICA - Ul. Seminario 10, tel. 0481 533592

HUMAR

IZBRANA BRIŠKA VINA

kmetija HUMAR
Marcello in Marino s.s.ŠTEVERJAN, Valerišče 2,
tel. in fax 0481 884094

BAR PRINCIPE

Vošči vesele velikonočne praznike

GORICA - Corso Verdi 1

**H
O
M
E**

**ZAVESE IN
POSTELJNINA**

Branko Ambrosi

GORICA - PIAZZA MUNICIPIO 4,
tel. 0481 31890

tecnoterm S.a.s.

ogrevanje / hlajenje / električna napeljava / vodoinštalaterstvo

MOŠ - Ul. Camposanto 12, tel. 0481 80076 - 0481 80050
GRADEŽ (SKLADIŠČE) - Ul. Carducci 42, tel. in fax 0431 80750

iDi
ITALIJANSKI
DISKONT

Semolič Silvano

GORICA - Ul. Kugy 28, pri mejnem prehodu Rožna Dolina
tel. 0481 550589 / delovni čas: non stop 8.30 19.30

TRGOVINA JESTVIN

**Marož
Škarabot**

GORICA - Placuta 13
Tel. 0481 531777

Pekarna - Slašičarna

Viatori

GORICA - tel. 0481 520905

tiskarna

grafica goriziana sas

ul. gregorčič, 18
34170 gorica
tel. 0481.22116
fax 0481.22079
info@graficagoriziana.com

DESPAR

KOMALI S.r.l.

Že 80 let z vami

VOŠČI VSEM KLIJENTOM VESELO VELIKO NOČ

GORICA, Ul. Don Bosco 169, tel. 0481 533093

DESPAR

BERTOLINI

CRAI Supermarket

Moš (Gorica)

Specializirana veletrgovina
... z odličnimi mesečnimi
ponudbami.
Velika izbira
biološke hrane.
Pričakujemo vas
v Mošu pri Gorici!

OB PONEDELJKIH
ODPRTO DOPOLDNE

kinemax
moj kino

Grupa brez hrupa gost v KCLB

Uglaševalec presenetil goriške gledalce

Priostrene strelice satirične komedije *Uglaševalec*, ki je izšla iz krepko ošiljenega peresa pisatelja, po poklicu knjižničarja, občasnega igralca in ljubiteljskega režiserja Darka Komaca, in doživela odrski krst v avtorjevi režiji in izvedbi Grupe brez hrupa v prostorih SNG Nova Gorica 24. januarja letos (o tem smo že poročali), so zadele v živo tu-

di v veliki dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž v nedeljo, 14. marca. Številna publika je s smehom na ustnicah spremljala naključno srečanje dveh potnikov v prenatrpanem mestnem avtobusu in njun pogovor o lastnih poklicnih dejavnostih. Državnega uradnika na ministrstvu za fekalije in uglaševalca straniščnih školjk sta odlično orisala ig-

ralca Janez Starina in Jože Hrovat, znana člana novogoriškega gledališča. V slabo uro trajajoči enodejanski je Komac s fino ironijo in humorjem pretresel slovensko, evropsko in celo svetovno politično sceno, ki je v svojih zablahodah še najbolj primerljiva umazaniam odplakam, kamor se stekajo vsebine straniščnih školjk. Te pa so s svojimi naj-

različnejšimi uporabniki področje neobičajnega uglaševalca, ki sogovornika s strokovno razlago in strogim muzikološkim pristopom prepričuje o nešteti možnih zvočnih odtenkih, izvirajočih iz pravega uglaševanja tega neizkoriščenega, povsem zasebnega "glasbila".

Neobičajni "lekciji" in nepričakovanemu koncu je sledil plaz aplavzov za učinkovito satirično delo in za mojstrski igralski prikaz. **IK**

SCGV Emil Komel / 12. Srečanje z glasbo 2003-04

Koncert ob koncu muzikološkega dne slovenske glasbe

Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel je v sodelovanju z vidensko univerzo - DAMS - tečaj muzikologije v sredo, 24. marca, pripravil celodnevni seminar na temo Slovenska glasba v evropskem prostoru, zvečer pa je bil v veliki dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž še koncert, na katerem so domači glasbeniki predstavili kratek izbor del sodobnih slovenskih skladateljev.

Ravnatelj Silvan Kerševan je v koncertnem listu zapisal: *Slovenska glasba se je oglašala skozi stoletja vedno v koraku z evropskimi glasbenimi tokovi, muzikološka veda zahodnega sveta pa je v glavnem ne pozna. Citirana misel je bila nekakšen neformalni moto seminarja, ki so ga oblikovali Bruno Rossi, Julijan Strajnar, Pavle Merku', Pier Paolo Sancin, Alessandro Argentini in Ivan Florjanc. Strokovnega srečanja se je udeležilo tudi več slovenskih skladateljev, ki so v odprtem dialogu s študenti razpravljali o omenjeni problematiki. Večerni koncert je bil nekakšen kratek prikaz/presek slovenske sodobne glasbe. Slavko Osterc, duhovni oče mnogih generacij študentov in nekakšen moderni-*

stični preroditelj na Slovenskem, je bil pravšnja izbira za uvod. Violončelist Massimo Favento in pianist Corrado Gulin sta izvedla njegovo *Sonata za violončelo in klavir*, ki je nastala v letu skladateljeve smrti. Se to čuti? Se bližina konca sluti? Ne. Zagotovo ne, skladatelj, ki ga mnogi imenujejo tudi "ideolog modernizma v Sloveniji", je v tem delu odseval širše razpoloženje, klimo časa in trenutka, ko je Evropo pretresala že druga velika strahota v stoletju. Sicer ne s kakšnim pompoznim ali mogočnim zvenom, nasprotno, njegova skladba je bliže verzu T.S. Eliota, ki ugotavlja, da "svet gre h koncu ne s treskom, temveč s cviljenjem". Pretresljivost Ostercove kompozicije je v njeni zastrtosti, odmaknjenosti, že skoraj utrujenosti. Vajo v potrpežljivosti zbranega poslušanja je ustvaril Uroš Krek s *Tremi impromptui za solo violino* (Črtomir Šiškočič), Pavle Merku' je poskrbel za "vsečni modernizem" (*Trio di canzoni*), tak, kjer se ljudski melos prijetno in smiselno vključuje v kompozicijski lok popolne tonalne svobode (Fabio Devetak, flavta; Daniele Furlan, klarinet; Serena Candolini,

ni, fagot), skladba Iva Petriča *Kvintet za pihala št. 2* (Fabio Devetak, flavta; Serena Gani, oboa; Daniele Furlan, klarinet; Massimo Mondaini, rog; Serena Candolini, fagot) pa ni pustila kakšnega globljega vtisa. S prefinjenostjo in izredno pedantnim konceptom se je poslušalcem predstavil Lojze Lebič. Njegov *Epicedion (in memoriam Rafael Ajlec)* je velika umetnina, polna drobnih fines, v principu pro-

gramska in slikovito enostavna. Kot bi se nemirna duša poslavljal od sveta (Črtomir Šiškočič, violina), v onstranstvu pa jo čakata mir in spokojnost (Simona Mallozzi, harfa).

Koncert je z nekaj samospjevi Kogoja, Škerjanca, Simonitija in Srebotnjaka ob spremljavi pianistke Tamare Ražem, lepo zaokrožila mezosopranistka Nora Jankovič. **Jože Štucin**

Izvedba Kimovčevega pasijona na Travniku

Pri slovenski maši v cerkvi sv. Ignacija na oljčno nedeljo že dolga desetletja poslušamo pasijon, ki ga je leta 1935 uglasbil Franc Kimovec za moški zbor z naslovom *Trpljenje našega Gospoda Jezusa Kristusa po Mateju*. Na koro so nastopili posamezni pevci iz raznih zborov, pred oltarjem pa je vezno besedilo pel Dario Bertinazzi. Zbor in soliste je vodil Franc Valentincič.

Temu doživetemu in primernemu uvodu v praznovanje velikega tedna je sledilo večje število vernikov.

Tekmovanje za violiniste in čeliste "Marcosig"

Na velikonočni ponedeljek, 12. t.m., se bo v prostorih Kulturnega centra Lojze Bratuž začelo 22. tekmovanje za violiniste študente in 12. za čeliste Alfredo in Vanda Marcosig, ki ga prireja združenje Glasba brez meja v sodelovanju s Kulturnim centrom. Na letošnjo izvedbo se je prijavilo 140 tekmovalcev iz Slovenije, Italije, Hrvaške, Avstrije in Madžarske. Ocenjevala jih bo komisija, ki jo sestavljajo glasbeniki iz raznih držav. Tekmovanje bo potekalo vsak dan v jutranjih in popoldanskih urah; slavnostni koncert in podelitev nagrad pa bosta v nedeljo, 18. aprila, v veliki dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž ob 17. uri.

voščijo vam

GOSTILNA PODVERŠIČ

1953-2004

GORICA, ul. Brigata Pavia 61,
tel. 0481 530518

Gostilna «FRANC»

SOVODNJE OB SOČI - Prvomajska 86, tel. 0481 882038

Pri Francetu

Pristna domača kuhinja

Zaprto ob nedeljah
in ponedeljkih

GOSTILNA

KORŠIČ

Zaprto ob torkih in sredah

ŠTEVERJAN - Sovenca 7, tel. 0481 884248

HOTEL - RESTAVRACIJA

NANUT

Hotel vedno odprt, restavracija zaprta ob sobotah in nedeljah

ŠTANDREŽ - Ul. Trieste 118, tel. 0481 21168

GOSTILNA

VID PRIMOŽIČ

PRI PAVLINU

Zaprto ob petkih

GORICA - Drevored 20. septembra 134, tel. 0481 82117

NARDIN VOJKO

ZASTOPNIK

FORST

ŠTANDREŽ - Ul. S. Michele 324, tel. 0481 21065, fax 0481 522410

ROMAN BAR

Robert in Nadja Cotič

...

vošči vsem veselo Veliko noč

GORICA - Travnik, vogal ul. Roma in ul. Oberdan

Mehanični pribor

Daniela Puia

GORICA - Ul. Trieste 271, tel. in fax 0481 520250

GOSTILNA SIRK

PRI LOVCU

SUBIDA - PLEŠIVO, tel. 0481 60531

PHOTO

LABORATORIO

PHOTO LABORATORIO
lastnik: Carlo Scлаuzero34170 GORICA - Ul. Locchi 2
tel. 0481 535165

AGRARIA SEMENARNA

CUSSIGH BAUCON

GORICA - Ul. Corsica 7/a

PIERLUIGI BUMBACA FOTOGRAF

GORICA, Ul. delle Monache 11
tel.-fax 0481 30866Vesele velikonočne
praznike želi

TRGOVINA

Meri Kosič

Velika izbira torbic,
dežnikov in raznovrstnih
kvalitetnih izdelkov

GORICA - Raštel 23, tel. 0481 33790

Tuttidi MARKET

Emilio Povšič

GORICA - Tržaška ul. 261,
tel. 0481 21193PRODAJA IN
POPRAVILA KOLES

ELIA ČUK S.N.C.

CEFARIN R. & SAKSIDA A.

GORICA - Trg Cavour 9
tel. 0481 535019

GOSTILNA PAOLA

SONJA ŠČUKOVIČ

želi veselo
Veliko noč!ŠTANDREŽ - Ul. Monte Sabotino 20,
tel. 0481 523134

Trattoria Gostilna 1870 - 1990 Devetak

di Devetak Agostino & C. s.n.c.

Zaprto v ponedeljek in torek

Želimo vam
veselo Veliko
noč!

VRH SV. MIHAELA 48 (Sovodnje ob Soči), tel. 0481 882005

14

ČETRTEK,
8. APRILA
2004

voščijo vam

restavracija
Vogrič

vošči svojim obiskovalcem
v zamejstvu in matični
domovini vesele
velikonočne praznike!

ŠTEVERJAN
Klanec 23
tel. 0481 884095
Zaprto ob torkih
in sredo

KOSIČ

OBUTVE

Raštel 7
tel. 0481 535162

Ul. Oberdan 7
tel. 0481 535520

KIDS

OTROŠKA OBUTEV
IN OBLAČILA
Ul. Oberdan 9
tel. 0481 30248

K2SPORT

Raštel 19
tel. 0481 531884

K2 SPORT OBUTVE
Raštel 8

K2 SPORT OUTLET
Raštel 12

IOT

VIAGGI e TURISMO

INTERCONTINENTALE
ORGANIZZAZIONE
TURISMO

Turistična agencija IOT, ki že vrsto let sodeluje
z Novim glasom pri organizaciji potovanj,
vam želi

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE

Hkrati vas obveščamo, da smo pri agenciji IOT
vedno na razpolago za katerokoli željo ali potrebo.

AGENCIJA IOT - GORICA

TURISTIČNI URAD: ul. Oberdan 16, tel. 0481 533838,
fax 0481 531780

URAD ZA SKUPINSKA POTOVANJA: Corso Verdi 22, tel.
0481 530900, fax 0481 530169

TUŠ

DAMBER Market

želi blagoslovljene praznike!

5000 NOVA GORICA, Vinka Vodopivca 24, tel. 00386 5 3331146,
fax 00386 5 3021850, e-mail: info@dambermarket-vf.si

IZDELKI IZ KOVANEGA ŽELEZA - VRATA - OGRAJE

RADISLAV

LEOPOLI

GORICA - Ul. Brigata Pavia 46, tel. 0481 531941

OBVESTILA

NA VELIKONOČNO jutro se bo v goriški stolni cerkvi vstajenska procesija s slovesno vstajensko mašo za goriške Slovence začela ob 6.30. Ob koncu pričakujemo voščila nadškofa De Antonija.

MIPZ IN CPZ Vrh sv. Mihaela vabita na tekmovanje v barvanju pirhov na Veliko noč ob 11. uri po maši.

ODBOR ZSKP se bo sestel v četrtek, 15. aprila, ob 20.30 na sedežu v Gorici.

PD RUPA-Peč vabi na izlet v deželo Emilijo in srednjeveško Lucco od 25. do 29. avgusta. Ogleдали si bomo rojstni kraj Verdija, Leonarda Da Vincija ter gradove Napoleonove soproge. Med potovanjem bomo večkrat imeli priložnost okusiti tipične dobrote te zemlje. Informacije: 0481 882285.

ROMANJE V Medjugorje. Vabimo vas na romanje od 28. do vključno 31. maja letos. Odhod pri mejnem prehodu pri Rdeči hiši. Obiskali bomo romarske poti: Križevac, hrib prikazovanja, svetišče in druge zanimivosti. Prijava pri g. Darku Durciku, tel. št. 0481 882395 ali 0481 32121, in pri župniku g. Jožetu Markuži, tel. št. 040 229166. Vpisovanje se začne takoj in se zaključuje zasedbo mest v avtobusu. Akontacija ob vpisu 36,00 €.

V KULTURNEM centru Bratuž razstavlja David Faganel. Razstava je na ogled do 18. aprila vsak dan od 17. do 19. ure, ob sobotah in nedeljah pa tudi od 10. do 12. ure.

V GALERIJU Ars na Travniku razstavlja Annamaria Ducaton. Razstava je odprta vsak dan, od ponedeljka do petka, po urniku uradov.

DAROVI

ZA SLOVENSKE misijonarje - za žrtve tajfuna na Madagaskarju: N.N. 300,00 €.

ZA CERKEV v Gabrjah: N.N. 10,00; Ivanka Devetak 10,00; Irma Devetak 50,00; namesto cvetja na grob oz. v spomin na Leopolda Florenina: Angela Klede in druž. 30,00, druž. Florenin, 27/a, 50,00, druž. Devetak, 29, 20,00; Zoška v spomin na moža Leopolda za cvetje 30,00, za cerkev 110,00; nečaki namesto cvetja na grob strica Leopolda 80,00; Margi in Igor Merku' z druž. ter Mirela in Peter Merku' v spomin na g. Marinota Ferlugo 70,00 € (v prejšnji številki je bilo pomotoma pisano za cerkev na Peči).

ZA CERKEV v Rupi: Tatjana Gorkič Černic 20,00 €.

ČESTITKE

Zveza slovenske katoliške prosvete čestita mešanemu zboru Hrast iz Doberdoba in dirigentu Hilariju Lavrenčiču ob prejetju visokega priznanja, srebrne plakete Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti. ZSKP čestita tudi Nužeju Tolmajerju, večletnemu tajniku Krščanke kulturne zveze iz Celovca, ki je prav tako prejel srebrno plaketo.

Svet slovenskih organizacij iskreno čestita mešanemu pevskemu zboru Hrast iz Doberdoba ter dirigentu Hilariju Lavrenčiču za najnovejšo priznanje, srebrno plaketo 2003 Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti.

SOŽALJE

Sekcija Slovenske skupnosti Sovodnje izraža najgloblje sožalje svojcem ob smrti Edvina Kovica.

Verde Ufficio s.r.l.

NUDIMO: ■ pisarniške potrebščine ■ črnila za tiskalnike in fotokopirne ter digitalne stroje ■ kartuše ■ papir z visoko resolucijo ■ CD, DVD itd.

Ul. Manarutti 7 (Nova industrijska cona), 34070 TURJAK
tel. 0481 473745, fax 0481 473746
e-mail Verdeufficio@verdeufficio.it
internet www.verdeufficio.it

BUIATTI MARIO

naprave za ogrevanje
in hlajenje,
vodna in
električna napeljava

Ul. Manzoni 19, ŠLOVRENC

PAOLO TOSELLI & C. s.n.c.

računalniki, prenosni in hišni telefoni, analogni in digitalni kopirni stroji

tehnični servis - tel. 0481 32772
GORICA - Korzo Verdi 81,
tel. 0481 531621 r.a.,
fax 0481 534959

www.tosellinet.it - e-mail info@toselli.it

Ars

Društvo Ars želi
sodelavcem in
prijateljem veselo
Veliko noč!

LU.NA.

Luca in Nadja vam nudita
novo kolekcijo kopalk in
spodnjega perila Triumph

Triumph

SPODNJE PERILO
GORICA - Travnik 5 A

Ars

DRUSTVO ARS

vabi na predstavitev knjige

dr. Rafka Dolharja

ODBRANI LISTI

Avtorja in knjigo bosta predstavila dr. Mirko Spazzapan in Jurij Paljk

Četrtek, 15. aprila, ob 18.30 v galeriji Ars na Travniku

KULTURNI
DOM
GORICA

UI

UNIONE ITALIANA
ITALIJANSKA UNIJA
TALIJANSKA UNIJA

Vabimo Vas na odprte skupinske razstave

UMETNIKI DVEH MANJŠIN

ARTISTI DI DUE MINORANZE

ki bo v četrtek, 15. aprila 2004, ob 19. uri v galeriji Kulturnega doma v Gorici (Ul. I. Brass 20)

komigo

KULTURNI DOM

**ABONMA
KOMICNEGA
GLEDALIŠČA**

Nedelja, 18. aprila 2004, ob 19. uri

"Teater 55" (Slo): **BUTELJ ZA VEČERJO**

IGRAJO: B. Emeršič, A. Svete, D. Varga, A. Kozolc, T. Ban

Ponedeljek, 26. aprila 2004, ob 20.30

"Teatro Incerto" (Ud): **MARATONA DI NEW YORK**

IGRATA: Fabiano Fantini, Claudio Moretti

Ponedeljek, 10. maja 2004, ob 20.30

"KD Španskih borcev" (Slo): **DRŽAVNI LOPOV**

IGRAJO: Iztok Valič, Jernej Kuntner, Bogomir Veras

Ponedeljek, 17. maja 2004, ob 20.30

"Teatrino del Rifo" (Ud): **FOTTUTI ('fanculo!')**

IGRAJO: Giorgio Monte, Manuel Buttus

"Špas teater" (Slo): **OB LETU OSOREJ**

IGRATA: Boris Kobal, Bernarda Oman

"Teatro Stabile" (Ts): **BONJOUR TRIESTESSE**

IGRATA: Boris Kobal, Maurizio Solda'

Vpis abonmaja v Kulturnem domu v Gorici
Ul. I. Brass 20 - tel. 0481 33288

KULTURNI
CENTER
KLOJZE BRATUŽ

Vljudno vabljeni
na odprte razstave
in na podelitev nagrad
zmagovalcem
čezmejnega likovnega
natečaja, ki je bil razpisan
ob vstopu Slovenije v Evropo
pod naslovom

MOJ SVET BREZ MEJA

pevski uvod bo poklonil
otroški zbor osnovne šole Fran Erjavec iz Štandreža

velika dvorana Kulturnega centra Lojze Bratuž,
Drevored 20. septembra 85, v Gorici
torek, 20. aprila 2004, ob 17. uri

ZDRUŽENJE
CERKVENIH
PEVSKIH ZBOROV
GORICA

**ZDRUŽENJE
CERKVENIH
PEVSKIH ZBOROV
GORICA**

želi blagoslovljeno
Veliko noč
cerkvenim pevcem,
pevovodjem, organistom
in vsem ljubiteljem
zborovskega petja

Lastna proizvodnja in
prodaja briških vin

Simon

GORICA - Ul. Duca d'Aosta 72,
tel. 0481 81307

FIEGL

FIEGL

OSLAVJE- zaselek Lenzuolo Bianco 1
tel. 0481 547103, 0481 31072
www.fieglvini.com
e-mail: info@fieglvini.com

Il bottone

Nadja Sošol

VELIKA IZBIRA SPODNJEGA
PERILA, NOGAVIC IN PIZAM

GORICA - Travnik 26,
tel. 0481 33587

Reševanje kmetijstva

Srečanje na visoki ravni v Kanalski dolini

Na pobudo deželne svetovalca Slovenske skupnosti Mirka Spazzapana se je na županstvu v Naborjetu sestala delegacija deželne vlade F-Jk in Ministrstva za kmetijstvo RS s krajevnimi upravitelji Kanalske doline. Deželo sta zastopala podpredsednik in komisar za obnovo po poplavi Gianfranco Moreton, odbornik za kmetijstvo Enzo Marsilio in sam deželni svetovalec Spazzapan, za Slovenijo pa sta bila prisotna podsekretarja na agrarnem ministrstvu Vladimir Čeligoj in Marko Verbič. Pri omizju so bili še župan Naborjeta Alek-

sander Oman, podžupan Boris Prescheren in ostali odborniki, občino Trbiž pa je zastopala Nadia Campana, odbornica za šolstvo. Prisotni so bili še Rudi Bartaloth za Slovensko kulturno središče Planka in Alojz Debelis ter Edi Bukavec za Kmečko zvezo.

V lepem ziljskem narečju je najprej župan Oman pozdravil prisotne, še posebej pa se je slovenski delegaciji zahvalil za pomoč RS v obliki dela gasilskih enot v prvih dneh in pred mesecem dni dobave krmila za živino, nato je deželni svetovalec Spazzapan orisal važnost srečanja v

smislu, da mora po sedmih mesecih, odkar se je zgodila tragedija, zdaj priti do konkretnih oblik pomoči in sodelovanja pri obnovi in razvoju doline, še zlasti na kmetijskem področju, pa tudi povsod tam, kjer so možne oblike skupnih podvigov.

Komisar za obnovo Moreton se je najprej zahvalil delegaciji kmetijskega ministrstva za konkretno pomoč s krmili, nato pa je prikazal današnji finančni in logistični položaj ter se izrekel za podporo vsakemu programu, ki izhaja iz potreb prizadetega prebivalstva. Osebo mu

je bil že prej župan Oman izročil seznam cele vrste neresenih problemov, ki danes tarejo ljudi v Kanalski dolini in ki zlasti na birokratskem področju ovirajo nemoteno obnovo stanovanj in gospodarskih poslopij.

Podsekretar za mednarodne odnose pri kmetijskem ministrstvu Marko Verbič je izpostavil pomen, ki ga prav borba proti naravnim katastrofam ima na področju, ki se tiče ozemlja obeh regij, in je predlagal, naj v prihodnjih projektih Interreg med Italijo in Slovenijo dobi prostor tudi tovrstna tematika. Dobavo krme za živinorejo pa je ocenil kot važno in dragoceno zlasti v trenutku, ko se tudi v Sloveniji soočajo s problemi zaradi poletne suše.

Deželni odbornik za kmetijstvo Marsilio je predlagal takojšen sklic mešane komisije F-Jk - Slovenija za kmetijstvo, ki je bila pred kratkim imenovana tudi na italijanski strani, da začne s konkretnim delom. Sestanki bi morali potekati vsake tri mesece; za prvega je predlagal 15. april 2004 na županstvu v Naborjetu, tako da bodo prav pereči problemi Kanalske doline dobili prioriteto v obravnavi medsebojnih odnosov obeh regij.

Podsekretar Vladimir Čeligoj je spomnil na pomen pomoči v trenutku potrebe in najavil pripravljenost slovenske vlade na razne oblike podpore, ki bodo sad novousta-

novljene mešane komisije. Spregovorili so še odbornica za šolstvo trbiške občine Campana, ki je izpostavila že uresničene pobude svoje občine v korist uveljavljanja večjezičnosti, ter Rudi Bartaloth, ki je med drugim ponudil svojo pripravljenost in urada za večjezičnost na trbiški občini, katerega sam vodi, da sodeluje pri opravljanju veznega člana pri stikih med deželo in državo Slovenijo.

Srečanje bo vsekakor imele svoje pozitivne učinke in celoten potek obnove Karlske doline, ki potrebuje zlasti, da se nanjo v času suše pozabi in da je prizadeto prebivalstvo vedno na se namunljivih posegov dežele F-Jk.

16

ČETRTEK,
8. APRILA
2004

Videmska pokrajina / Urad za furlanščino in druge manjšinske jezike Za promocijo in ovrednotenje slovenske kulturne tradicije ob vzhodni meji

Videmska pokrajina se že po statutu zavzema za promocijo in valorizacijo različnih etničnih in jezikovnih stvarnosti, ki na področju pokrajine živijo. Sprejetje zakona 482/99, ki je prvič uradno priznal 12 različnih manjšinskih jezikov v Italiji, je privedlo do dejanske določite normativnega in finančnega okvira, v katerem bo možno izpeljati posege, v luči valorizacije različnih jezikov in kultur naše dežele.

Videmska pokrajina je tako

določila še dva profesionalna lika, ki bosta skrbela za promocijo germanskega jezika in kulture na področju Timaua in Sa-urisa in za slovensko govoreče prebivalce, ki živijo v Kanalski dolini, dolini Režije, Terški dolini in Nadiških dolinah.

Kar se tiče slovenskih narečij in kulturnih tradicij teh krajev, so prizadevanja Videmske pokrajine usmerjena v širši sklop posegov, ki bi vključevali tudi smernice za socioekonomski preporod

področja, saj je bil ta v letih podvržen močnemu izseljevanju in demografskemu upadanju.

Prav zato bo Kulturna služba Videmske pokrajine, točneje Urad furlanskega in drugih manjšinskih jezikov, neposredno sledil jezikovnim in kulturnim dejavnostim slovensko živečega prebivalstva teh področij. Za ovrednotenje slovenskega jezika in kulture bo skrbela dr. Vida Valenčič (avtorica knjige *Bot-*

ta e risposta sugli sloveni in Italia). Med glavnimi cilji je širjenje signala oddaj javne radiotelevizije RAI, tako da bo dosegljiv po vseh dolinah, kjer prebiva slovenski živelj; obenem si bo Valenčičeva prizadevala za plodnejše delovanje in promocijo številnih slovenskih kulturnih združenj na tem ozemlju videmske pokrajine.

Prisotnost videmske pokrajine na omenjenem teritoriju bo predstavljala podružniška sekcija videmske pokrajine v Špetru, ki bo namenjena raznim sociogospodarskim in kulturnim dejavnostim "naših dolin".

Jurij Paljk GLOSA

O zelenju

Pravzaprav bi lahko že pisal o pomladi, o kateri je bil sošolec Jadran v osnovni šoli pred več kot tridesetimi leti napisal, da pride takrat, ko dekleta začnejo nositi mini krila, in je zaradi tega dobil nezadostno oceno, ker učiteljica ni bila duhovita.

Sam sem si ta navidez nepomembni detalj zapomnil, ker mi je kot živo srebro živahni Jadran bil prijatelj in zato, ker se mi je zdelo lepo, da je napisal, kako pomlad spoznamo po tem, kaj oblečejo dekleta, za katerimi se je takrat Jadran že oziral.

Jasno je, da so se časi spremenili in najbrž danes ni nikogar več v osnovnošolskih klopih, ki bi zapisal, da vidi pomlad takrat, ko sošolke začno nositi kratka krilca. Tega preprosto ne naredi noben osnovnošolec več zato, ker mini krila niso več nobena novost in nobeno odkritje, kot tudi niso več znak protesta proti družbi in seveda tudi proti določenemu načinu vzgoje, kar so mini krila nekoč bila.

Učiteljice v osnovnih šolah dandanes še vedno dajejo podobne naslove prostim spisom, kot so jih nekoč njihove predhodnice dajale nam, ko smo gulili osnovnošolske klopi; pišejo jih pa drugi otroci, naši otroci,

med katerimi je vedno manj takih, ki bi z naravo in tudi od nje živeli, in zato vedno manj takih, ki bi vedeli že od malega, da zemlja in narava nasploh nista noben park in nobeno sprehajališče, kot zmotno misli danes tudi večina njihovih staršev.

Tako zemlja kot narava sta tudi danes več kot le prostor, v katerega se lahko podaš na sprehod, da se v njem spočiješ, naučiješ svežega zraku, sonca, zelenja, pa če se tega sodobni človek zaveda ali ne. Res pa je, da se tega skoraj vsi pomalem ne zavedamo več, ker smo se sami že tako oddaljili od narave in zemlje, da pristnega stika z njima skorajda nimamo več.

Zelenje pa še vedno osvaja in s svojo globino pomirja vse nas, pa če smo na naravo navezani ali ne, in velikonočni čas je čas, ko se tudi narava prebujata.

Pa vendar mi gre ob zelenju misel k bolnikom in tistim nepokretnim ljudem, ki zelenja že dolgo niso videli, ga ne morejo doživeti tako kot mi, srečneži, ki se lahko vanj tudi podamo, ko nam je dovolj belih in sivih zidov, med katerimi ukleščeni delamo in preživljamo večino svojega življenja.

Spominjam se, da sem pred leti preživel v bolnišnici dober mesec dni, in še bolj se spominjam dne, ko me je že-

na iz bolnišnice odpeljala z avtom domov, na pomlad je bilo. Ko sva počasi hodila do avtomobila, sem se ustavil na ploščadi, s katere je v bolnišnici pri Palmanovi lep razgled na sicer dolgočasno Furlansko nižino, ki pa me je takrat vseeno prevzela s svojim zelenjem.

S polnimi pljuči svežega zraku, ki mi je povzročil pravo vrtoglavo, sem končno le sedel v avto in odpeljala sva se proti domu. Med potjo sem opazoval zelenje, ki je bilo vedno in le samo zelenje, a vseeno drugačno in lepše, kot sem ga nosil v sebi.

Molčal sem in tega se je zavedela žena, ki me je vprašala, zakaj tako molčim. Povedal sem ji, da tako lepe zelene barve trav, grmičevja in

dreves še nikdar v življenju nisem videl. Doma sem pred hišo, na vrtu, ki ga je sicer le za dva dobra možka žepna robca, dolgo časa stal in občudoval neverjetno število odtenkov zelene barve. Nikdar prej in nikdar kasneje nisem več videl toliko različnih barv zelenja. Zdelo se mi je, da ima vsaka trava in vsaka rastlina samosvojo in drugačno zeleno barvo, da je naš vrt pravo kraljestvo zelenja.

Ker imam iskreno rad likovno umetnost, vem, da resničnega umetnika spoznaš najbolje, če vidiš, kako mu uspe slikati v zeleni barvni paleti, ker je to ena najtežjih barvnih palet, in tudi zato slikarji neradi slikajo krajine v zelenem, predvsem zato, ker je izjemno težko pričarati na platno odtenke zelenja v naravi.

Ko se tega spomnim, vedno pomislim na bolnike in ostarele, ki že dolgo časa niso videli zelenja in ne pomladi. Istočasno pa pomislim tudi na to, da se sam bogastva zelene pomladi ne bi zavedel, če ne bi tudi sam ležal več kot mesec dni v bolnišnici.

Vedno ista in stara pesem: tisti, ki ima kruh, nima zob, in tisti, ki ima zobe, ponavadi nima kruha.
paljk@noviglas.it

Španija / Barcelona

Kongres Evropskih narodnostnih strank (ALE)

V Barceloni so se 25. marca zbrali na plenarnem zasedanju predstavniki 26 narodnostnih, etničnih in jezikovnih skupnosti, ki so včlanjene v ALE-Evropsko demokratično zvezo. Med včlanjenimi strankami je tudi Slovenska skupnost v deželi Furlaniji-Juljski krajini, ki jo je na kongresu zastopal njen deželni predsednik Drago Štoka.

Kongres, ki je potekal pod geslom "Enotni v različnosti za svobodno državo in narode", je odprla predsednica ALE Nelly Maes, zastopnica flamske narodne skupnosti v Belgiji.

Po uvodnih poročilih predsednice ALE ter glavnega tajnika katalonske stranke Josepa Luisa Rovira se je razvila izredno bogata diskusija, v katero je posegel tudi zastopnik Slovenske skupnosti, ki je poudaril velik pomen širitve Evrope na vzhodne države ter pri tem izrekel svoje zadovoljstvo predvsem nad vstopom v Evropo Slovenije, ki je matična domovina Slovencev v Italiji. Glede nove evropske ustave pa je dejal, da moramo prej ali slej iz koncepta Evrope-zveze raznih držav priti dokončno na pojem tiste Evrope, ki mora biti zares dom vseh narodov, narodnostnih in etničnih ter jezikovnih skupnosti.

Drago Štoka je v razpravo plenarnemu zasedanju ALE vložil tudi dve resoluciji o sedanjih problematiki Slovencev v Italiji.

Prva resolucija obravnava zaščitni zakon, ki ga je italijanski parlament odobril 14. 2. 2001 v korist Slovencev v Italiji, ki se pa žal ne premakne z mrtve točke, ker ni doslej rimska vlada še odobrila ustreznih konkretnih norm oz. dekretov za njegovo izvajanje.

Druga resolucija pa govori o novem statutu dežele F-Jk, ki mora ohraniti poseben status prav zaradi prisotnosti slovenske narodne skupnosti ter drugih etnično-jezikovnih skupin v njenih mejah.

Če resoluciji sta bili soglasno sprejeti.

Če koncu svojega posega pred skoro sto delegati 26 evropskih narodnih in etničnih skupnosti ter strank je Štoka govoril tudi o pravkar doseženem volilnem sporazumu z Južnotirolsko ljudsko stranko, s katero se je SSK povezala za junijske evropske volitve. Evropski poslanec SVP Michael Boner se je povsod zavzemal za pravice Slovencev v Italiji ter za konstruktivne odnose z republiko Slovenijo, zato je naravno, da se je SSK spet povezala z eno najmočnejših manjšinskih strank v Italiji in sploh v Evropi.

Kongres je ob koncu tridnevnega zasedanja odobril poseben manifest, to je posebno deklarativno izjavo, v kateri se prisotne narodne stranke in skupnosti zavzemajo za enakopravnost ter pravično zaščito pravic vseh narodnih skupnosti v Evropi, dal potem v tem smislu več popravkov predlogu nove evropske ustave ter odobril svoj dosednji statut v smislu, da je ALE postala stranka in prenehala tako biti le zveza posameznih v njej včlanjenih skupnosti.

Izvoljen je bil tudi nov odbor ALE, ki bo stranko-zvezo 26 strank in narodnih skupnosti vodil za dobo štirih let. Za predsednico ALE je bila ponovno izvoljena Nelly Maes, generalni tajnik pa je postal Jesus Maestro, predstavnik katalonske republikanske stranke.
Drago Štoka

Kučanov Forum 21 se bo ukvarjal s politiko, toda ne bo postal stranka

Na referendumu zavržen tehnični zakon o izbrisanih

V Sloveniji je bilo v prejšnjih dneh več pomembnih dogodkov, tudi takih, ki so utrjevali položaj in ugled države v mednarodni skupnosti. Vendar pa je javnost najbolj pričakovala izid referenduma o tehničnem zakonu o t.i. izbrisanih, vprašanju, ki je že dalj časa do skrajnosti spolitizirano. Volilci so se izrekli o tem, ali naj priseljencem iz drugih območij nekdanje skupne države, ki so se po osamosvojitvi Slovenije ali odrekli ali pa so iz različnih drugih razlogov, večina po lastni krivdi, izgubili status stalnega prebivališča, vrnejo pravico do omenjenega pravnega stanja. Tehnični zakon se je nanašal na okoli štiri tisoč oseb, status preostalih t.i. izbrisanih - vseh naj bi bilo okoli 18.300 - pa bi določili v novem t.i. sistemskem zakonu, ki ga parlament že obravnava, ali pa morda v ustavnem zakonu, s katerim naj bi bila zadeva o izbrisanih dokončno rešena.

Pred referendumom, ki je bil 4. aprila, je nastala ostra polarizacija stališč med vladnimi in opozicijskimi strankami. Prve so pozivale volilce, naj referendum bojkotirajo z utemeljitvijo, da bodo izidi brez pomena in učinka, saj je Ustavno sodišče s svojo odločbo naročilo, da je treba t.i. izbrisanim tudi za nazaj priznati pravico do stalnega prebivališča v Sloveniji. Da se referendum ne bodo udeležili, so napovedali tudi člani vodstva LDS in ZLSD, predsednik države dr. Janez Drnovšek, premier Anton Rop in nekdanji državni poglavar Milan Kučan (na sliki). Tudi

novoustanovljeno društvo Forum 21 je sprejelo izjavo zoper udeležbo na referendumu. Oblast je skratka pozivala k bojkotu referenduma, s čimer

se je opredelila tudi zoper ustreznega zakona, ki je del pravne ureditve demokratične države. Gre za ravnanje, ki je nepojmljivo z vidika urejene in pravne države Slovenije. Manipuliranj v zvezi z referendumom je nasprotovala tudi SLS na čelu s predsednikom dr. Janezom Podobnikom, kar je bil eden od povodov, da je premier in predsednik LDS Anton Rop Slovensko ljudsko stranko izključil iz vladne koalicije.

Kljub siloviti politični in propagandni gonji zoper referendum se ga je udeležilo nad 31 odstotkov upravičencev. To je 511.321 volilcev, kar je približno enako udeležbi na prejšnjih referendumih v Sloveniji. Proti tehničnemu zakonu o izbrisanih je glasovalo skoraj 95% volilcev, zanj pa okoli štiri odstotke. Republiška volilna komisija bo uradne izide referenduma sporočila po velikonočnih praznikih.

Velik odmev v Sloveniji je imela ustanovitev Forum 21,

ki naj bi bilo del civilne družbe, a se vsaj za zdaj ne bo preoblikovalo v stranko. Pobjudnik za ustanovitev in tudi prvi predsednik društva je bivši

predsednik države Milan Kučan, tajnik pa je postal znani slovenski časnikar, Božo Kovač. V Društvo se je včlanilo okoli 150 posameznikov, nosilcev raznih funkcij, naj več znanih in

bogatih poslovnih oz. gospodarstvenikov, ki bi s svojimi vplivi in povezavami zagotovo lahko v marsičem pogojevali in usmerjali družbenogospodarska gibanja in razvoj države. Milan Kučan je večkrat dejal, da se Forum 21 ne bo neposredno ukvarjal s politiko, bo pa sprejel stališča, priporočila in ocene o vsem najvažnejšem, kar se bo dogajalo v Sloveniji. V političnih strankah in v javnosti pa omenjajo možnost, da se bo Forum 21 vključil v letošnje evropske in državnozbornske volitve. To bi zaradi Kučanovega vpliva in priljubljenosti v delu javnosti morda lahko omogočilo volilno prevlado LDS in ZLSD, strank, ki se nahajata v krizi, ker naj bi bili najboljši odgovorni za slabe socialne razmere, razne

afere in za nezakonitosti oz. špekulacije pri upravljanju državnih sredstev.

DELAVCI ZAHTEVAJO EVROPSKE PLAČE IN NAPOVEDUJEJO MOŽNOST SPLOŠNE STAVKE

Slovenija je prejšnji teden postala članica zveze NATO, toda slovesnosti v Washingtonu in na sedežu zveze v Bruslju, kjer sedaj vihra tudi slovenska zastava, niso bile deležne pričakovane pozornosti in odmevnosti. To zaradi preobremenjenosti domače politike, ki je bila zaposlena predvsem s izbrisanimi in s parlamentarno razpravo o predlogih za nezaupnico ministroma za zdravje Dušanu Kebru oz. za notranje zadeve Radu Bohincu.

Za razmere v Sloveniji je nemara najbolj značilno veliko nezadovoljstvo delavcev, ki protestirajo zaradi nizkih plač in težkih socialnih razmer, v katerih žive. Ob tem zaman opozarjajo na nebrzdani pohlep in neupravičeno bogatenje pripadnikov privilegiranih družbenih slojev. "Nočemo drobiža, ampak evropske plače", so vzklikali med protestnim zborovanjem, ki so ga v soboto, 3. t.m., v Ljubljani pripravili slovenski sindikati. Sedaj okoli 20 odstotkov delavcev zasluži kvečjemu do sto tisoč tolarjev na mesec, plače posameznih direktorjev, poslovnih in tudi nekaterih zdravnikov pa znašajo od milijona pa do nad tri milijone tolarjev mesečno. Z več kot tremi milijoni tolarjev plače prednjači novi predsednik uprave Zavarovalnice Triglav, Jože Lenič.

Marjan Drobež

Nove pedagoške smeri in znanstveno-raziskovalne dejavnosti

Politehnika v Novi Gorici dobiva značaj univerze

Visokošolska pedagoška in znanstvenoraziskovalna ustanova Politehnika v Novi Gorici je mestnemu svetu mestne občine predložila poročilo o delu in uspehih v letu 2003. Politehnika je lani vstopila v deveto akademsko leto. Njena dejavnost se je ves čas širila, tako da sedaj vključuje dodiplomsko in podiplomsko izobraževanje, raziskovalno in razvojno delo ter prenos tehnologije in drugih spoznanj v gospodarska in podjetniška okolja. Poleg štirih šol in petih raziskovalnih laboratorijev je tudi soustanoviteljica Primorskega tehnološkega parka in ustanoviteljica univerzitetne ustanove, ki uspešno zbira sredstva za financiranje razvoja Politehnike. V Sloveniji in po svetu je znana predvsem po kakovosti izobraževalnega dela in po vrhunskih znanstvenih rezultatih, ki jih dosejajo njeni raziskovalci. Prejšnjima soustanoviteljema, mestni občini Nova Gorica in inštitutu Jožef Štefan, sta se pridružila še občina Ajdovščina in Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Občina Ajdovščina se je obvezala, da bo skrbela za infrastrukturo, potrebne za razširitev dejavnosti novogoriške ustanove na območje ajdovske občine, ZRC SAZU bo nudil strokovno pomoč in izvedence za

razvoj in izvajanje novih študijskih programov in raziskovalne dejavnosti na področju humanistike.

Politehnika je ob začetku tega študijskega leta ustanovila novo šolo za krasoslovje, ki deluje v Postojni. Dodiplomski univerzitetni študijski program o slovenistiki bodo začeli izvajati letos oktobra. Organiziran bo v okviru Šole za slovenske študije. Preučujejo možnost, da bi študijski program Ekonomika in tehnike konzervatorstva arhitekturne in krajinske dediščine izvajali na izpostavi v Benetkah. Šola za vinogradništvo in vinarstvo pa bo dobila sedež v dvorcu Lanthieri v Vipavi. Občina Vipava je Politehniko omenjeni dvorec dala v brezplačni zakup za devetindevetdeset let. Na Politehniko študira v tem akademskem letu več kot 600 študentov. Nastala je stiska s prostori, trenutno jim najbolj primanjkuje večjih prostorov za predavalnice. Na ustanovi je sedaj zaposlenih 50 sodelavcev, od teh je 23 doktorjev, 10 sodelavcev s statusom mladega raziskovalca, 7 sodelavcev z visoko izobrazbo, 8 administrativnih sodelavk, knjižničarka in vzdrževalca.

S Politehniko redno sodeluje več kot 70 pridruženih profesorjev s slovenskih in tujih univerz.

M.

Skupina poslancev državnega zbora zahteva splošno razpravo

O predlogu zakona o javni rabi slovenščine

V slovenskih časnikih je objavljenih čedalje več mnenj in zahtev o tem, da je treba zagotoviti popolno uveljavitev slovenskega jezika in ga zaščititi, da bo lahko spoštovan tudi v organih EU, kjer bo eden od dvajsetih uradnih jezikov. Pri tem bralci podpirajo predlog zakona o javni rabi slovenščine, ki ga je v parlamentarni postopek vložila skupina poslancev iz raznih političnih strank.

V poročevalcu državnega zbora pa se je oglasila tudi sku-

pina poslancev, ki zahteva splošno razpravo o predlogu omenjenega zakona. To bi bila prva obravnava v okviru t.i. treh branj vsakega zakonskega predloga, ki jih opravijo, preden je kak zakon lahko sprejet. Zahtevo za splošno obravnavo predloga zakona o javni rabi slovenščine so podpisali naslednji poslanci: Rudolf Moge, Samo Bekv, Silva Črnogelj, Valentin Pohorec, Dušan Vučko, Leopold Grošelj, Irma Pavlinič-Krebs, Franc Lenko, Lidija Majnik in Ivan Božič.

SNG Nova Gorica / Premiera drame Oblika mize

Stara stremljenja v kameleonskih preobrazbah

Vezna nit usode, ki označuje in povezuje sklop letošnjih repertoarnih izbir Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica, je kot v tisočeri barvah lesketajoča se kameleonska prisotnost prepoznavna tudi v novi uprizoritvi, drami Oblika mize plodovitega sodobnega angleškega avtorja Davida Edgara (1948), ki jo je umetniški ansambel SNG kot slovensko praznično premiero predstavil na domačem odru v četrtek, 25. marca, v prevodu Tine Mahkote in pod režijsko taktirko Dušana Jovanovića. Predstava je spremljal tudi avtor, pristen angleški gentleman, ki ga zaradi obravnavanih tem literarni kritiki uvrščajo med politično angažirane pisce. Z večšim pesom, iz katerega pogosto kane ironična in duhovita, resno vsebino razbremenjujoča misel, najraje pretresa družbenopolitična dogajanja iz novejšje zgodovine.

Tako tematiko obravnava tudi drama Oblika mize (1990), ki z igrama Binkošti in Jetnikova dilema tvori triptih o snovanju nove Evrope. Po padcu berlinskega zidu in razsulu Sovjetske zveze so se komunistične države znašle pred družbenimi in političnimi razpotji, ki jih je nakazoval novi čas; vse glasnejše ljudske demonstracije so terjale drastične spremembe v državnih vrhovih. Kako so se obna-

šali in znašli "poraženci" ene izmed takih držav, prikazuje, sicer brez silnih ostrin ali nenadnih preobratov - besedilo pač izdaja pisca, oddaljenega opazovalca tranzicijskih procesov - dokaj linearni dramaturški tok dela, ki mu je režiser Jovanović brez zadreg sledil, spretno izpostavljač prehod oblasti in ironične odtenke, s katerimi je odtehtal vsebinsko plitvino, ki ne zmore presenetiti

ali presuniti slovenskega gledalca, ki je sam doživljal absurdnosti in krutosti zmotnega sistema ali vsaj pobliže spremljal dogodke iz tega časa. Kljub temu ne gre prezreti opozoril oz. vprašanj, ki jih nakazuje avtor o sedanjosti in prihodnosti družbe, v kateri se marsikdaj misli in želje nasprotujočih si političnih sil bistveno ne razlikujejo: enim in drugim največkrat gre za pridobitev ali ohranitev stolčkov, tudi s politično preobrazbo.

Drama ima v novogoriški inačici obširen, mojstrsko razsvetljen scenski okvir (Sanja Jurca), avdično dvorano vladne palače z mogočnimi stebri, visokimi okni in vrati ter bogatimi zavesami. Med nešetimi stoli se odvijajo prizori-izrezi političnih sestankov med vladajočimi in opozicijo, v katerih so s se posebno izbrušeno obdelavo likov izstopali Janez Stariša, Jože Hrovat, Miha Nemeč, Radoš Bolčina, Bine Matoh in mladi gost Saša Tabaković kot predstavnik brezkompromisnega študentskega gibanja.

Iva Koršič

POKLICI

Kaj pomeni živeti v morju knjig, smo vprašali mlado Martino Humar, ki je že skoraj leto dni zaposlena kot knjižničarka v Narodni in študijski knjižnici v Trstu. "Vedno sem rada brala", nam je povedala, "in izkoristila sem svoje zanimanje za ta poklic". Martina Humar pa je že svojo univerzitetno izobrazbo posvetila bibliotekarski stroki, saj je diplomirala kot operater kulturnih dobrin. Svoj visokošolski zalogaj pa je popestrila tudi z zgodovino umetnosti in seveda z literaturo.

katerega je NSK vključena v slovenski sistem katalogiranja. Tako tehnologija znatno olajša delo knjižničarja in navsezadnje je velik pridobitev tudi za obiskovalca, ki

Bibliotekarstvu se je približala že kot študentka, saj je veliko časa prebila v klopih Feiglove in Posoške knjižnice v Gorici, kjer je vestno študirala. "Že v Feiglovi knjižnici sem začela knjižničarjem pomagati in opravila sem tudi krajše obdobje prakse", je pojasnila gostja naše rubrike, "dokler nisem izvedela za razpis NSK, s katerim je vodstvo iskalo novo pomoč". Po sproščenem razgovoru, katerega se je udeležilo veliko število zainteresiranih, je Humarjeva postala priljubljena operaterka Narodne in študijske knjižnice v Trstu.

Do delovnega mesta se iz rojstne Gorice odpravlja vsak dan z vlakom, "saj je postaja blizu doma in tudi delovnega mesta v Trstu". Mar ni dolgočasno se vsak dan voziti z vlakom? "Med petdeset-minutno vožnjo se lahko že zjutraj posvečam branju. Najprej preberem časopis, od Tržiča dalje pa me spremlja do Trsta kaka knjiga", je dodala Martina.

Kakšne so lastnosti dobrega knjižničarja? "Menim, da je radovednost last-

nost, brez katere knjižničar ne more. Le tako lahko docela in profesionalno skuša ustreči obiskovalcem knjižnice, zlasti študentom, ki iščejo gradivo za svoje raziskave." Druga lastnost je seveda urejenost, tretja pa prijaznost do obiskovalcev, tako da se ti dobro in sproščeno počutijo.

Delo v knjižnici je dokaj raznoliko. Začne se že ob prihodu v Trst, ko mora Martina v trafiko po časopise, ali pa do Tržaške knjigarne, kjer jo čakajo številne publikacije, namenjene prav NSK. Če obiskovalcev, ki bi povpraševali po raznem knjižnem materialu, v jutranjih urah ni, se Martina najprej posveti urejanju časopisov in njihovem razvrščanju po policah. Drugače pa začne gostja rubrike vnašati nove publikacije v katalog in urejati vrnjene knjige v skladišču.

Kako pa nove tehnologije vplivajo na ta poklic? "Največja novost, ki je knjižničarski sistem krepko preoblikovala, je internet in nato še skupni katalog Cobis, preko

bo v primeru, da določene knjige pri nas ne dobi, izvedel, katera knjižnica mu jo lahko poskrbi".

Kljub banalnosti se vprašanje, kaj knjiga pravzaprav naši sogovornici pomeni, izkaže kot umestno. "Knjiga mi večkrat pomeni obliko potovanja. Najraje imam potopisno književnost. Knjiga je navsezadnje tudi potovanje preko časa. Rada imam fizični stik s knjigo, dvomim zato, da bi lahko knjige kupovala preko interneta, kaj še, ko bi knjige preko računalniškega ekrana brala. Knjiga pomeni tudi stik z ljudmi, možnost, da izmenjuješ mnenja o isti prebrani knjigi; ljudi preko knjižnih izbir neposredno spoznaš", je povedala Martina, ki rada prebira Dostojevskega, Francisca Colloana, Bruca Chatwina, Penaca ter se poglablja v razlike, ki se pojavljajo med zgodbo kake knjige in njeno filmsko upodobitvijo. "Res prevzeta sem ob odkrivanju tistega, kar je režiserja tako zanimalo v knjigi, da je nato prenesel na filmski trak", je še povedala. IG

Nove naložbe za premostitev težav družbe Agroind ob vstopu v EU Vina iz Vipavske doline prodajajo v petnajst držav

V gospodarski družbi Agroind Vipava 1894 menijo, da so pripravljene na bližnji vstop Slovenije v EU, torej predvsem na konkurenco drugih podjetij živilsko-predelovalne industrije. Posodabljalni bodo še nadalje vinske klete v Vipavi, eno največjih v državi, spodbujali vinogradništvo, upoštevajo omejitve oz. kvote v tej panogi, ki jih je določila evropska povezava, ter večali predelovalne zmogljivosti mlekarnice, ki je zdaj po velikosti oz. odkupu mleka na četrtem mestu v Sloveniji.

Lani so iz vinske kleti prodali okoli sedem milijonov litrov raznih vin, ki jih pridelujejo v Vipavski dolini oz. v vipavskem vinorodnem okolju. Od omenjene skupne količine pa jim je uspelo približno dva milijona litrov stekleničenih vin izvoziti v tujino. Odjemalce oz. kupce vipavskih vin imajo kar v petnajstih državah. Med njimi so ZDA in države nekdanje Jugoslavije. V slednje pa bo v prihodnje težje izvažati, ker bodo zaradi slovenske vključitve v

EU odpravljeni sporazumi o prosti oz. brezcarinski blagovni izmenjavi.

V Vipavski dolini gojijo vinsko trto na okrog 2.100 hektarjih površin, nasade pa bodo lahko povečali na nadaljnjih 500 ha. Toda merila za obnovo vinogradov so že pred vstopom Slovenije v evropsko povezavo zelo stroga, saj morajo pridelovalci grozdja, denimo, že sedaj prijaviti vinogradniške površine, ki bi jih radi obnovili v letu 2005. Evropska komisija pa bo določila do tistih vinogradnikov, ki bodo izvajali njena merila in zahteve glede vinogradništva. Na Vipavskem (od Podnanosa do območja Branika) stane ureditev oz. obnova enega ha vinogradov od treh do šest milijonov tolarjev, od tega zneska pa bo EU lahko krila kar tri četrtine stroškov. Prihodnost vinogradništva, te najstarejše in najbolj razširjene dejavnosti, je torej zagotovljena. Za uspešno prodajo pa bo vinska klet še naprej uveljavljala t.i. blagovne znamke posameznih vin, in

pospeševala pridelovanje grozdja znanih domačih in avtonomnih sort, kot sta zlasti zelen in pinela.

Mlekarna v Vipavi, ki je lani odkupila 16,4 milijonov litrov mleka od zasebnih pridelovalcev in kmetijskih družb v zahodni Sloveniji, bo letos odkup mleka morda lahko povečala celo na sedemnajst oz. osemnajst milijonov litrov.

Pričela je namreč prevzemati mleko tudi od tistih pridelovalcev, ki so to živilo prej oddajali mlekarni v Kobaridu, ki pa je morala spričo raznih težav in ovir omejiti svojo dejavnost. V gospodarski družbi Agroind Vipava 1894 so lani izvedli za okoli 500 milijonov tolarjev novih naložb. Namenjene so bile predvsem povečanju predelovalnih zmogljivosti v mlekarni. Približno tolikšne bodo investicije tudi v letošnjem letu. Spodbudno je, da je lansko leto EU iz svojih skladov za naložbe prispevala okoli sto milijonov tolarjev, njen delež pa bi ostal približno enak tudi v tem letu. M.

Z 2. STRANI

Vse o znamenju...

Zanimivo je vsekakor, da bo v vseh volilnih okrožjih nastopil kot nosilec liste "Naprej Italija!" sam Silvio Berlusconi, čeprav sta mesti predsednika vlade in evropskega poslanca nezdravljivi. Morebitni zmagajoče stranke bi očitno pomenila, da se večina italijanskega volilnega zbora strinja tudi s politiko sedanjega desnosredinske vlade.

Ze sama zdrava pamet pravi, da se davki lahko zmanjšajo, če se hkrati poskrbi, da se zmanjšajo stroški. Če tega ni, je jasno, da javna uprava ne more svojim državljanom nuditi enakih uslug kot prej. Italija pa je poleg tega poseben primer: njena zadolženost namreč znaša nič manj kot 110% kosmatega notranjega proizvoda, kar hudo obremenjuje njen vsakoletni proračun. Kot članica EZ pa se je Italija obvezala, da njen letni primanjkljaj ne bo presegel 3% kosmatega notranjega proizvoda. Gre za spoštovanje t.i. Maastrichtske pogodbe iz leta 1992 in Pakta stabilnosti iz leta 1999. Za kršitelje so seveda predvidene ustrezne kazni. Berlusconi in njegov gospodarski minister pravita, da je za izboljšanje gospodarskega stanja v Italiji nujno povečati potrošnjo. To pomeni, da morajo državljani imeti v svojih žepih več denarja, kar naj bi se uredilo z znatnim zmanjšanjem davčnih dajatev. Je glede na posebno stanje italijanskih financ to sploh izvedljivo? Marsikateri ekonomist na to vprašanje odgovarja negativno. Kljub temu pa tako Berlusconi kot Tremonti vztrajata na svojih stališčih in je prvi pred dnevi celo javno izjavil, da na prihodnjih državnozborskih volitvah sploh ne bo

kandidiral, če svoje obljube o zmanjšanju davkov ne bo izpolnil.

Italijanski parlament je v prvem branju odobril tako imenovano devolucijo, to je prenos oblasti od središča na dežele. Gre za znani predlog, za katerega se odločno zavzema Severna liga s svojim voditeljem Bossijem na čelu. Dežele bi po tem predlogu bile pristojne za urejanje področij zdravstva, šolstva in krajevne policije. Jeseni bosta o devoluciji spet razpravljali obe zakonodajni zbornici (senat in poslanska zbornica). Če ne bo kakih korenitih sprememb v vrstah sedanje vladne večine, bi moral predlog srečno prestatiti tudi drugo preizkušnjo. S tem pa zadeva še ne bo končana, kajti 138. člen republiške ustave pravi, da novi zakon lahko postane takoj veljaven le, če ga obe zbornici odobri z dvotretjinsko večino svojih članov. Stranke, ki so zdaj na oblasti, pa te večine nimajo in bo zato zadnja beseda o devoluciji imel volilni zbor, ki se bo o njej moral izreči na ljudskem glasovanju ali referendumu.

Ne glede na Bossijevo devolucijo je treba ugotoviti, da je vprašanje federalne ureditve države vsekakor aktualno in ga bo politika morala prej ali slej rešiti. Da je to res, izhaja z zasedanj predstavnih sedanjih deželnih uprav, ki še razpravljajo o novih deželnih statutih. O tem vprašanju je spregovoril tudi predsednik deželne vlade Furlanije-Juljske krajine Riccardo Illy, čigar izvajanja je javil dnevni tisk. Slovensko prebivalstvo v deželi bo gotovo zanimalo, kako si Illy zamišlja, naj se uredi položaj narodnih manjšin v Furlaniji-Juljski krajini. Njegova izvajanja so vsekakor zanimiva in je treba priznati, da posveča pisec veliko pozornost prav manjšinskemu vprašanju. Če pomislimo, da se v času demokristjanske vladavine beseda Slovenec sploh ni smela ne napisati ne spregovoriti in smo bili le "nosilci posebnih interesov", zija od tedanjih do sedanjih razmer globok prepad, in sicer tokrat v našo korist. Izvajanja Riccarda Illyja pa, hvala Bogu, niso znamenje volilne preizkušnje, kar je morda edina pozitivna nota v tem razburljivem predvolilnem času.

Slovenska skupnost o Haiderju

V debati v deželni svetovi o Haiderju je dr. Mirko Spazapan, deželni svetovalec SSK, spomnil, kako je koroški deželni glavar v vseh svojih nastopih in akcijah deloval načrtno proti slovenski manjšini in ostalim narodnim skupnostim v Avstriji. Razbil je enotnost Slovencev z ustanovitvijo tretje krovne organizacije in s tem še bolj razparal nežno tkivo slovenske narodne skupnosti na Koroškem, onemogočil je oddaje v slovenskem jeziku na državnih radijskih postajah, predvsem pa se je zoperstavljal postavitvi dvojezičnega znaka za kraje z mešanim prebivalstvom, kot je to predvidevalo ustavno sodišče. Čeprav je na zadnjih volitvah dosegel tudi mnogo slovenskih glasov in čeprav je po volitvah uspel pripeljati v svoje okrilje tudi stranko socialistov, ki se mu je do glasovanja zoperstavljal, ostaja in bo ostal nasprotnik interesov slovenske narodne skupnosti.

Stojan Pahor NASVETI VARČEVALCEM

DONOS DELNIC (2)

Komponenti, ki sestavljata donos delnice (dividenda in kapitalski dobiček), se stalno spreminjata glede na uspešnost podjetja in drugih zunanjih faktorjev. Vlagatelj torej ne pozna predhodne višine pričakovane donosnosti. Zakaj bi potem vlagal v delnice, delniške investicijske sklade ali v ETF (Exchange Traded Fund)?

1) V sedanjem finančno-ekonomskem okviru gotove oblike varčevanja (bančne in poštne knjižice, bančni in poštni tekoči računi, hranilna pisma, P/T - "pronto contro termine", državne obveznice) ne ohranjajo več realne vrednosti deponiranih sredstev. Podatki o inflaciji v Italiji (+2,3% na letni ravni) in donos BOT-ov (zadnji podatek 1,9% letni bruto donos) potrjujejo

to usmeritev. Tudi v bližnji prihodnosti si s tega vidika ne moremo pričakovati bistvenih sprememb. Zvišanje ključnih obrestnih mer centralnih bank, kar bi posledično pozitivno učinkovalo na donos bančnih vlog varčevalcev, se zdaleč ni na vidiku. Obratno. Zaradi nizke gospodarske rasti in območju evra bo Evropska osrednja banka prisiljena še dodatno znižati obrestno mero.

2) Iz zelo znane raziskave (Stocks, Bonds, Bills, and Inflation 2000 Yearbook, R. C. Ibbotson and R. A. Sinquefeld) izhaja, da se dolgoročno delnice najbolj obrestujejo in so posledično najbolj učinkovito orožje proti inflaciji. Te naložbe preživijo hude gospodarske (ekonomska kriza iz leta 1929) in politične konjunkturo (druga svetovna vojna). V povprečju so donosi delnic z

majhno tržno kapitalizacijo (angl.: small cap) višji od donosov delnic velikih podjetij (angl.: larg cap). Najslabše se v spopadu z inflacijo obnesejo državne obveznice (glej spodnjo tabelo).

3) Na borznih tržiščih obdobjem suhih sledijo periode debelih krav. Po zelo globoki in mučni nestabilnosti v triletnju 2000-2002 so vsi svetovni borzni indeksi v prejšnjem letu zabeležili izjemne rezultate. Najboljši ameriški upravitelji delniških investicijskih skladov so v zadnjem triletnju dosegli povprečni letni porastek v višini 8,3%.

Za vlagatelja je torej obvezno, da v trenutnem finančno-ekonomskem okviru oblikuje svoj osebni portfelj vrednostnih papirjev s prisotnostjo delnic, delniških investicijskih skladov ali ETF. V povprečju prinašajo namreč bolj tvegane naložbe višji donos. V nasprotnem primeru se mora investitor zadovoljiti z negativno realno obrestno mero za svoje prihranke.

Bralci lahko sodelujejo pri naši rubriki z vprašanji in pripombami. Elektronska pošta: s.pahor@tin.it.

ZGODOVINSKI POVPREČNI LETNI DONOSI V ZDA IN LETNA INFLACIJA (1926-1999)

PODJETNIŠKE OBVEZNICE	DRŽAVNE OBVEZNICE	LETNA INFLACIJA	DELNICE VELIKIH PODJETIJ	DELNICE MALIH PODJETIJ
+ 6,1%	+ 5,6%	+3,2%	+ 13,0%	+ 17,7%

Šesta številka Pastirčka Veseli klic: aleluja!

Ni bil še mesec marec n-
okrog, ko se je med pomlad-
no cvetje prismejala šesta,
aprilska številka Pastirčka,
vsa radostna in praznična.
Na prvi oz. 193. (!) strani pri-
naša veselo novico o Kristu-
sovem vstajenju, katerega se
veselijo vsa narava in vse
stvari, kot lirično poje pesmi-
ca V blaženo jutro rahločut-
ne pesnice Ljubke Šorli ki je
tudi sama pri Bogu gotovo že
doživela alelujo po bridkih
izkušnjah življenjske poti. Ra-
dost ob Jezusovi zmagi nad
smrtjo izraža večina tokrat-
nih Pastirčkovih strani. Tako
so praznično izoblikovane
rubrike za najmlajše, Dežela
domišljije z Mikijem in Kiki-
jem, ki pripravljata veliko-
nočne pirhe, Za male Pastir-
čke, v kateri dva piščančka
vlečeta voziček s prihranki za
afriške otroke, črkovna igra-
Pastirčkovo voščilo, Lučka s
svojimi prazničnimi jedmi,
belokranjske pisanice, dopol-
njevanja Pot v Emavs, strip v
barvah Vesela Velika noč o
napačnem praznovanju naj-
večjega praznika v bogosluž-
nem letu in Nevidno ogleda-
lo o pravih pripravah na
veliki praznični dan.

Packo ugotavlja, da nam

televizija streže z vsem mo-
gočim, toda prave Velike
noči ne zna pričarati.

Ilustratorica Paola vabi pri-
dne risarske ro-
ke, naj pobar-
vajo njen le-
po okrašeni
slovenski pirh
in naj ga ne-
kam obesijo,
da bo stanova-
nje lepše, pa
tudi naj izre-
žejo srcece
za mamico.

Iz zgodbi-
ce Kuža Muri
in kosje gne-
zdo zveste so-
delavke Marize Perat veje do-
broščnost Marinke in njene-
ga kužka Murija, ki sta pazi-
la na mlade kose v grmu ob
plotu. Zlata Volarič v zapisu
Pridna deklica predstavlja
Anko, vneto bralko knjig,
Pametni veter pa z modro
besedo pripelje sprta dreve-
sa do sprave. Neža Rot s pri-
spevkom Zidar pouči bralce
o tem poklicu, ki je bil nekoč
zelo težak. Na knjižni polici
sta dve knjigi z žgočo temi-
tiko o genski spremeni
hrani in podnebni spre-
membah; pazljivo bi ju mo-

rali prebrati prav vsi bralci, ki
jim je kaj do kakovostnega
življenja na tej že tako o-
groženi Zemlji. Rubrika Čira
čara razkriva še en trik: ča-
robno moč kozarcev, Super-
KuharHari pa se sladka s svo-
jimi nadevanimi jabolki.

Tokratno številko najbolj
prikupne zamejske revije
za otroke dopolnjujejo še
zapis Po lužah čof čof
o nerganju odraslih
na račun vremena,
hudomušna pe-
smica Mi V. T.
Arharja,
Kviz Kar
lepo po
vrsti,
križan-
ke, než-
na Mala
mami in

seveda bogata Pastirčkova
pošta, ki je zelo pisana, saj jo
poleg 25 risbic, na pretežno
pomladno tematiko, krasijo
še dve barvni fotografiji učenc-
cev OŠ A. Sirk iz Sv. Križa ob
Prešernovem dnevu, ko so
imeli v gosteh pisatelja Bori-
sa Pahorja in prof. Marijo
Kostnapfel, in na izletu v Ljub-
ljani ter fotografija učencev
OŠ L. Abram iz Pevme z ugle-
dnim gostom, nadškofom
msgr. Dinom De Antonijem.

Veselo branje ob osreču-
jočih velikonočnih dneh!

Iva Koršič

Zadnja Otroška urica v Feiglovi knjižnici Pravljični popoldnevi so se poslovili od malčkov

Ko je v ponedeljek, 22. t. m.,
pomlad zastrla svoj cvetoči o-
braz z dežnimi kapljicami, so
najmlajši ljubitelji pravljic in
seveda knjig prišli v Mladinsko
sobo Feiglove knjižnice na zad-
njo Otroško urico letošnje se-
zone. V topli domačnosti njihove
sobe jih je v običajnem pred-
pasničku pričakala dobra
znanka, izvrstna pravljica, učiteljica
Majda Zavadlav. S
seboj je prinesla rekvizite, celo
vrsto domačih živali in hlev iz
lepenke ter plišastega psička
Runa, ki je bil kot iz pravljice
izvzet. Z njimi in seveda mno-

žico malih poslušalcev je z ig-
ralskimi domisljicami, ki ji nik-
dar ne zmanjkajo, ter s svojo
privlačno neposrednostjo, s ka-
tero zna očarati še tako raztre-
senega neugnanca, je soobli-
kovala pravljico Presneto lep-
dan!, katere protagonist je prav
psiček Runo, ki bega po kme-
tiji in išče izgubljeno kost. Ves
presrečen jo najde v hlevu zra-
ven čestitke za rojstni dan.

Otroci so z zavzeto živahnos-
tjo sodelovali pri pravljicnem
spletu in peli pesmico Tam na
gricku je kmetija in duhovit o-
nomatopejski refren. Med ba-

lončki, ki so se pozibali iz vreč,
in plastičnimi zastavicami, ki so
jih prejeli za spomin na urico in
na katerih je bil narisani psiček
Runo, ki ga bodo sami pobar-
vali, so se sladkali z živobarv-
nimi bombončki, okrasom va-
beče trinadstropne torte, ki jo
je pripravila knjižničarka Bre-
da, razdeljevala pa Luisa.

Veselo popoldne je snema-
la ekipa slovenskega dežel-
nega oddelka RAI. Tako se je
praznično sklenil letošnji niz
Otroških uric, toda vrata Mla-
dinske sobe Feiglove knjižni-
ce ostajajo odprta vse leto za
male in velike ljubitelje pravljic
in lepih ilustriranih knjig, ki ča-
kajo, da jih ročice izbirajo, pre-
listavajo in seveda prebirajo. IK

GV / Abonma za mlade Ikarjev let

Goriški učenci SŠ Ivan Trin-
ko iz Gorice in njihovi dober-
dopski vrstniki so se v pone-
deljek, 8. marca, ločeno, na dveh
jutranjih ponovitvah, poslovi-
li od letošnjih predstav Abon-
maja za mlade v okviru Gori-
škega vrtljaka, ki jih je že šesto
leto ponudil Kulturni center
Lojze Bratuž ob strokovni po-
moči SNG Nova Gorica in so-
delovanju goriškega Kulturne-
ga doma ter Slovenskega stal-
nega gledališča.

Zadnja v sklopu štirih gle-
daliških in glasbenih ponudb
je bila lutkovna predstava Ikar-
jev let Raymonda Queneaua,
ki je nadomestila napovedano
Linhartovo komedijo Matiček
se ženi. Svojevrsna lutkovna
uprizoritev, ki jo je v prevodu
Primoža Viteza kot avtorski pro-
jekt št. IX iz cikla (Na obisku)
sodelavci zrežirala in zaigrala
Katja Povše, članica Lutkovne-
ga gledališča Ljubljana, se do-
gaja v starih časih v Parizu.
Takrat se ni bilo vseh današnjih
tehničnih vragolij in izum bi-
cikla je predstavljal pravi napre-
dek in vero v svetlo prihodnost.

Seveda so tudi tedaj pisatelji
pisali zgodbe in primerilo se
je, da je piscu Hubertu Lubertu
izginil iz romana glavni jun-
ak Ikar ter zaživel povsem
svoje življenje. Igralka Katja
Povše je na kar nenavadnem
prizorišču med raznimi drob-
nimi scenskimi pripomočki, z
rekviziti in neobičajnimi lutka-
mi v različnih tehnikah - celo
v svoji papirnati -, ki jih je za-
snovala in izdelala Barbara
Bulatović, razpredala prečudno
zgodbo in pri tem izkazala
svoje veliko igralsko znanje in
zanesljivo obvladaje ter u-
pravljanje kakršnihkoli lutk.

19

ČETRTEK,
8. APRILA
2004

Člani mladinskega krožka F. B. Sedej v Vajontu Da bi ne pozabili...

Mladinski krožek F. B. Se-
dej iz Števerjana je organizi-
ral v nedeljo, 21. marca, izlet
v Longarone in ogled naj-
višjega jez na svetu, Vajont.
Naslov poučnega dneva "Da
bi ne pozabili..." je želel raz-
kriti vsem številnim udelež-
cem lepoto kraja in pa trage-
dijo, ki so jo ljudje doživeli
pred nekaj desetletji.

V nekaj trenutkih, prekrat-
kih, da bi se lahko človek rešil
pred silo vode, se je pred šti-
ridesetimi leti zgodila trage-
dija, o kateri bi lahko rekli, da
je bila napovedana. Takrat ni
manjkalo znakov, ki so jasno
kazali, kako se je Monte Toc
lomil (manjši plaz že novem-

bra leta 1960 in še drugi po-
dobni primeri). Interesi posa-
meznikov pa so bili preveliki,
da bi kdo pravočasno zaustavil
gradbena dela jez. Tako se je
9. oktobra 1963 ob
22.39 utrgal plaz s pobočja
hriba Monte Toc v gorski do-
lini rečice Vajont in v šestih
minutah terjal življenje sko-
raj 2000 ljudi.

Izletnike je v kraju Longa-
rone čakal vodnik. Nato so
si ogledali "kraje spomina":
najprej središče mesta ter
industrijsko cono, zatem fo-
tografsko razstavo "Vajont,
per non dimenticare" - spo-
min na tragedijo na sedežu
Pro Loco, z ogledom zgodo-

vinskega filmskega posnetka
Rai ter dokumentarca o nes-
reči. Ogledali so si Miche-
lucijevo cerkev, posvečeno
žrtvam Vajonta, z majhnim
muzejem ostankov iz tistega
časa, poimenovanim "Pietre
vive". Cerkev je bila leta 1963
v nekaj desetinkah sekunde
popolnoma uničena. Nazad-
nje so se izletniki še odpeljali
na pokopališče Žrtev trage-
dije v kraju Fortogna. Po ko-
silu in ogledu vasice Erto so
se odpeljali na jez Vajont ter
si ogledali plaz Monte Toc,
ki je še danes dobro viden.
Na koncu je sam vodnik pred-
lagal, naj se spustijo ponov-
no v Longarone in poskusijo
sladole, ki je za ta kraj ti-
pičen.

Ob vračanju proti domu
so se še za trenutek ustavili

v majhni vasi Va-
jont, po zemljepi-
snem obsegu naj-
manjši občini v
Italiji, ki leži tri ki-
lo metre južno od
Maniaga. To na-
selje je nastalo
pred nekaj deset-
letji, takoj po trage-
diji, za prebi-
valce vasi Erto in
Casso, ki so mo-
rali zapustiti svoji
rojstni vasi. Ita-
lijanska država je
tako po nesreči
izselila iz prizade-
lih krajev vse pre-
živele, ker je hote-
la zakriti odgovornost, ki jih
je sama nosila zaradi neza-
dostnega nadzora med vse-
mi fazami gradnje jez. Vsa

dolina je postala vojaško ob-
močje in vanjo niso smeli
vstopiti civilisti.

Vse to, da bi ljudje ne po-

zabili, kaj se je po človekovi
krivdi zgodilo pred štirideset-
imi leti.

MD

ZAPISI OB INTERVJUJIH NA RADIU TRST A

Vida Valencič

ZAKAJ SO INTERVJUJI Z MOŠKIMI VELIKO LAŽJI

Intervjuji, kot jih sama
ljubim, torej pogovori, so
zame veliko globlji in zani-
mivejši, če je sogovornik
moški. S to izjavo sem več-
krat naletela na začuden
izraz na obrazu, mogoče
kak nasmeh ali muzanje,
češ, saj sem vendar ženska
in naj bi zato bila "pogo-
vorna igra", ki se tke, dru-
gačna ali zanimivejša. Či-
sto odkrito pa tiči zame
razlog za to v dejstvu, da
se moški - ko že sprejmejo
povabilo na pogovor za
javnost - ne pretvarjajo. Ve-
liko bolj odkriti so npr. kot
ženske, dosti bolj priprav-
ljeni na to, da se prepu-

stijo. Pogovoru, sogovor-
niku, predvsem pa toku svo-
jega notranjega razmišlja-
nja, katerega drobce potem
povlečejo na dan. In moški
srednjih let so najhvaležnej-
ši sogovorniki. Ker je to sta-
rost, ko ne čutiš več potre-
be, da družbi in predvsem
samemu sebi dokazuješ vse
mogoče oz. to, kar se da z
dvema besedama strniti v
"česa vreden", ko si sposo-
ben razmisliti o poti, ki si
jo do semkaj prehodil in ški-
liš, a ne več hlastaš za tem,
kar te še čaka, ko se zave-
daš, da tvoja postava ni več
tako brezhibna, a obenem
tudi, da noben skalno kre-
pak mišični tonus ne more
odtehtati tiste življenjske,
senzibilnosti in avtoironije.

Posploševati je že po prin-
cipu zmotno in zavajajoče.
Objektivnost seveda ne ob-
staja, vsaka ocena je ocena
osebe, ki jo izreče. Naj bo
to obvezna premisa za na-
slednje - povsem osebne -
ocene. Ženske, s častnimi in
enkratnimi izjemami, so dru-
gačne sogovornice. Pogosto
se ženska boji, da bi se izne-
verila že poznani sliki, boji
se, da bi lahko v javnosti pri-
šlo na dan nekaj, kar ni za
kategorijo "pametno, razso-
dno, svetlo, pozitivno". Moč
ji daje skupina, takrat se
njena barvna paleta razgr-
ne. Spominjam se pogovo-
ra z ženskami, ki so se pri-
možile v zamejstvo, njihove-
ga sočnega nanizanja začet-
nih (in večkrat, vsaj deloma,

zdajšnjih) težav, nesprejema-
nja, neizrečenih želja, anek-
dot, ko niso obvladale niti
besedice italijanščine, čud-
nega občutka, ko si jezikov-
no na milost in nemilost od-
visna od moža. Prepričana
sem, da je vse to privrelo na
dan tudi zaradi skupinskosti.

Moški sogovornik pa se
najbolje znajde kar sam. V
skupini lahko primerja, spra-
šuje, provocira, a svojo no-
tranjost bo veliko laže raz-
grnil, ko je sam. Ne potre-
buje topline ali sorodnosti v
čustvovanju in mišljenju, kot
jo lahko ženska. V skupini
bo lahko govoril o družbi,
težje o svoji notranjosti.

Zanimivo pa je tudi, kako
lahko moški govorijo o druž-
bi oz. o spremembah v njej.
Spominjam se skupnega po-
govora s tremi generacijami
moških, nanizanja njihovih

filmskih vzorcev (napačno
bi bilo misliti, da to ne od-
raža določene življenjske
naravnosti: današnji 40-
45letniki so zrasli z mitom
James Bonda, medtem ko se
počutijo današnji 25-30let-
niki veliko bliže moškimi, ki
imajo v sebi zelo močno
razvit občutek za humor...) in...
skupnega pogovora o
tem, česa se v tej družbi
boje. Ženske npr. Bi ženske
tudi tako odkrito govorile o
kakem lastnem občutku ne-
lagodja v družbi ali bi ne prej
začele z ožigosanjem napak
drugega spola? Resda je re-
zultat enak, fokus je pa raz-
ličen.

Povrnem se k moškemu
sogovorniku in zmožnosti
neke odkritosti, ki je včasih
res neverjetna. Znana javna
osebnost mi je v intervjuju
povsem nenapovedano spro-

ščeno spregovorila o last-
nem dolgem obdobju kot
alkoholik. Bi ženska sogo-
vornica naredila isto? Pre-
pričana sem, da ne. Ženske
s(m)o povečini pogovorna
bitja, ljubimo in iščemo bli-
žino, soočanje, skupno
pretehtavanje odločitev in
čustev, javnost pa je nekaj
drugega. Zakaj voditeljice
TV dnevnikov v veliko večji
meri odgovarjajo določeni
javni sliki, po kateri je vsak
gib, vsak polovični nas-
meh, vsaka kretnja roke
naštudirana? Ali ni občuti-
ti pri moških neke večje
sproščenosti? Ženske, ki iz-
stopajo, so tiste, ki si upajo
tudi v javnosti pokazati
sproščenost do lastnih nap-
pak ali pomanjkljivosti, ki
se nehajo obremenjevati z
neko nemogočo perfek-
tnostjo.

ZADRUŽNA KRAŠKA BANKA

**ZADRUŽNA BANKA
DOBERDOB IN SOVODNJE**

Vesele velikonočne praznike

V različnosti je naša moč